
Hvordan problematiseres og repræsenteres genopdragelsesrejser i dansk politik?

- En kritisk analyse af regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problematiseringer og problemrepræsentationer af genopdragelsesrejser

Speciale

Juni 2021

Antal ord

28.811

Vejleder

Marlene Spanger

Kandidatuddannelse

Kriminologi

Af

Aldina Cankusic & Josefine Dalhoff

Gruppe 16

Abstract

This thesis is a critical discourse analysis on how the government, politicians, and The Appeal Board (Ankestyrelsen) problematize and represent re-education journeys (genopdragelsesrejser) and what effect these problematizations and representations create. To examine this, the thesis analyses three political documents: 1) The government proposal “No parallel societies in Denmark - No ghettos in 2030” 2) A rapport from The Appeal Board which covers the scope of re-education journeys in the period 2015-2017. 3) The views of the Danish parliament members in the 1st consideration of proposals to criminalize re-education.

This thesis does not analyze re-education journeys itself but is an objective analysis on how the government, different politicians and The Appeal board represent re-education journeys through rhetoric and discourses, and how the representation affects people’s lives and how professionals work with re-education journeys. Likewise, this thesis examines how the government creates laws about re-education journeys based on this representation. In this thesis we have a post-structural approach and use Carol Bacchis “What the problem represented to be” (WPR-approach) as inspiration for the theoretical and methodological framework. The thesis uses Bacchi’s question one to five as framework for the policy analysis. Further this thesis uses Donileen R. Losekes theory “Thinking about social problems” as a theoretical framework where we use Losekes claim-making strategies and how social problems, villains and victims are constructed. We use an abductive method which means that there continuously will be involved and applied other theories which explains or supports the thesis’ arguments and points.

This thesis found that the government, politicians, and The Appeal Board represents re-education journeys as an integration issue, which the government wants to “solve” by criminalizing re-education journeys. The government and the politicians problematize the parents with non-western background, different values, and culture. Another discovery in this thesis is that the representation of re-education journeys can result in stereotypes, stigma, and discrimination of families with a non-western background. Further this thesis found that there is a change in the government’s rhetoric from an inclusive policy to a rhetoric where foreigners must feel grateful to be in Denmark. At last, this thesis discovered that the solution on re-educations journeys as an integration issue should be more focused on inclusion rather than punishment and deterrence.

Indholdsfortegnelse

Tro- og loveerklæring	5
1. Problemfelt	6
1.1 Specialets aktualitet og relevans	6
1.2 Problemformulering	8
1.3 Begrebsafklaring	9
2. Metodologi	11
2.1 Videnskabsteoretisk perspektiv: Poststrukturalisme	11
2.2 What's the problem represented to be? - Carol L. Bacchi	13
2.3 Dokumentanalyse	19
2.4 Præsentation og udvælgelse af dokumenter	20
2.4.1 Udspillet "Et Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030"	22
2.4.2 1. behandling af L 22 - Lovforslag om lov om ændring af straffeloven og pasloven og lov om politiets virksomhed	22
2.4.3. Ankestyrelsens rapport - "Længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund"	22
3. Teori	24
3.1 What's the problem represented to be? som teoretisk ramme	24
3.1.1 "Vi er styret gennem problematiseringer"	24
3.1.2 "Vi er nødt til at studere problematiseringer, frem for "problemet"	26
3.1.3 "Vi er nødt til at problematisere problematiseringerne"	26
3.2 "Thinking about Social Problems" – Donileen R. Loseke	27
3.2.1 Sociale problemer	28
3.2.2 Claims-makers og motiver	29
3.2.3 Claim-Making strategier	29
3.2.4 Konstruktionen af ofre	30
3.2.5 Konstruktionen af skurke	31

4. Analysestrategi	32
4.1 Dekonstruktion	32
4.2 Abduktiv-tilgang	33
4.3 Kodning	34
4.4 Analysens opbygning	35
5. Analyse	36
5.1 Delanalyse 1 - Hvordan repræsenteres genopdragelsesrejser?	36
5.1.1 Er det kun farligt fordi forældrene har en ikke-vestlige baggrund?	37
5.1.2 “Udsatte børn og unge” og skolebørn.....	39
5.1.3 Hvilke ophold anses som problematiske?	40
5.1.4 Ankestyrelsens rapport som legitimering for en kriminalisering	42
5.1.5 Barnets sundhed og udvikling udsættes for alvorlig fare	44
5.1.6 “Danmark skal blive Danmark igen”.....	45
5.1.7 Social kontrol.....	47
5.1.8 “Egentlig ønsker vi jo slet ikke, at den slags forældre skal være i Danmark”	49
5.1.9 Aktørernes indflydelse.....	54
5.1.10 Så hvad er problemet?	55
5.2 Delanalyse 2	58
5.2.1 Første del: Brugen af statistik til at understøtte “problemet”	58
5.2.2 Anden del: Udviklingen i udlændinge- og integrationspolitikken	60
5.2.2 Opsummering af delanalyse 2	67
5.3 Delanalyse 3	68
5.3.1 Mediernes magt	68
5.3.2 Stereotypisering af familier med ikke-vestlig baggrund	70
5.3.3 Stigmatisering og afvigelse	71
5.3.4 Diskrimination af borgere med ikke-vestlig baggrund.....	72
6. Diskussion	75
6.1 Regeringen og politikerne skaber kriminalitet og kriminelle.....	75
6.2 Fra sanktioner til straf	75

6.3	Utilisgtede konsekvenser af kriminaliseringen	78
6.4	Straf suppleret med tidlig forebyggelse	81
6.5	Opsummering af diskussion	82
7.	Konklusion.....	83
	Litteraturliste	87

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at vi egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Vi er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på:

<https://www.aau.dk/uddannelser/studievejledning/regler/plagiat>

Vi er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning.

Endelig står vi inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

1. Problemfelt

1.1 Specialets aktualitet og relevans

Politiske og sociale problemstillinger kan fremstilles fra flere forskellige vinkler. I den offentlige debat i Danmark, kan forskellige politiske og sociale problemstillinger både opfattes som en løsning på et problem og en årsag til et problem. Et eksempel på dette kan være, at et fald i den danske velfærd opfattes af nogle politikere som et problem, der er skabt af immigration. For andre politikere handler velfærdsproblemet i stedet om manglende arbejdskraft og lav fertilitet (Agustín, 2012, s. 79). Dette er et eksempel på, at et socialt og politisk problem kan italesættes forskelligt, og dermed bliver "problemet" problematiseret og repræsenteret på forskellige måder. I dette speciale undersøger og analyserer vi, hvordan begrebet "genopdragelsesrejser" problematiseres og repræsenteres af regeringen, Ankestyrelsen og politikerne.

Den 1. januar 2019 trådte en ny lov om kriminalisering af genopdragelsesrejser (straffelovens § 215 a) i kraft på baggrund af udspillet "Èt Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030" fra 2018. Ved overtrædelse af straffelovens § 215 a, lyder det således, at "*med bøde eller fængsel i indtil 4 år straffes den, som sender sit barn til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare, eller lader sit barn tage del i et sådant udlandsophold*". I loven fremgår begrebet "genopdragelsesrejser" ikke, men loven omfatter også genopdragelsesrejser. Loven har således et politisk sigte om at beskytte børn og unge, som udsættes for genopdragelsesrejser.

Forinden straffelovens § 215 a trådte i kraft, bestilte Udlændinge- og Integrationsministeriet en rapport fra Ankestyrelsen, som skulle omhandle genopdragelsesrejser grundet begrænset viden om begrebet i dansk kontekst. I rapporten benytter Ankestyrelsen sig dog ikke af begrebet "genopdragelsesrejse", da undersøgelsen overordnet viser, at udlandsopholdene er meget forskellige. Herudover viser rapporten, at mange udlandsophold, som kommunerne har kendskab til, er forlængede ferieophold. Ankestyrelsen konkluderer, at længerevarende udlandsophold ikke er lig med genopdragelsesrejser, selvom det er denne betegnelse disse ophold ofte går ind under, for eksempel i medierne. Rapporten beskriver, at kommunerne har svært ved at vurdere, om et udlandsophold giver grund til bekymring. Kommunerne finder det ligeledes besværligt

at vurdere formålet med og karakteren af et udlandsophold, herunder om opholdet har et genopdragende sigte, og om der er tale om, at barnet eller den unge er rejst imod sin vilje (Bille, 2021). I rapporten beskrives det, at ingen kommuner isoleret set registrerer sager om længerevarende udlandsophold, hvorfor rapporten er baseret på skøn. Skoleledere og kommunale medarbejdere italesætter i rapporten, at deres bedste handlemuligheder er dialog med forældrene for at forhindre et udlandsophold. Ifølge skolelederne og de kommunale medarbejdere, kan en god relation til familien og tæt dialog øge chancen for at få at vide, at et ophold vil finde sted. Ligeledes mener de, at den gode relation og dialog styrker arbejdet med at afværge de længerevarende udlandsophold, som kommunen har kendskab til samt øge muligheden for at påvirke varigheden af opholdet, når barnet eller den unge er sendt afsted (Bilag 3, s. 59).

Nuværende udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye problematiserer, at børn af migranter fra Mellemøsten sendes på længerevarende ophold hos familien. Tesfaye knytter begrebet genopdragelsesrejser til “æresrelaterede konflikter” og “social kontrol”, som han italesætter har været på den politiske dagsorden i mange år. Trods dette har han en holdning til, at det danske samfund fortsat har store udfordringer forbundet til disse problemstillinger. Ifølge ham skyldes det: ”*middelalderlige tanker, der kommer til Danmark fra Mellemøsten. Dem har folk med i rygsækken. For eksempel omkring hvordan man opdrager piger, og hvad der er et godt barneliv*” (Geist, 2021, 09.49). Endvidere udtaler ministeren, at vi i Danmark ikke har nogen samlet registrering af social kontrol, og derfor mangler kommunerne et overblik over, hvem der sendes på genopdragelsesrejse. Ministeren tilføjer:

”hvis ikke vi kender omfanget og karakteren af det, som vi taler om, så kommer vi aldrig længere. Så vi bliver nødt til at få en bedre registrering af social kontrol, æresrelaterede konflikter, ellers ved vi ikke, om vi bevæger os i den rigtige retning (Geist, 2021, 13:10)

Begrebet ”genopdragelsesrejser” har således haft politisk bevågenhed de sidste par år, og er fortsat på den politiske dagsorden. Nuværende regering har i januar 2021 udarbejdet et nyt børneudspil, da den gerne vil igangsætte en særlig indsats for udsatte børn i Danmark, hvorunder genopdragelsesrejser er nævnt. Regeringen foreslår hårdere sanktioner for forældre, som sender deres børn på genopdragelsesrejser. Herboende udlændinge, som er dømt efter straffelovens § 215 a udelukkes som udgangspunkt fra familiesammenføring med et barn i ti år. Re-

geringen ønsker ligeledes, at flere grove lovovertrædelser skal føre til udelukkelse af tidsubegrænset opholdstilladelse. Dette betyder, at herboende udlændinge, som får en straf på minimum 60 dages ubetinget fængsel for overtrædelse af for eksempel straffeloven § 215 a skal udelukkes fra tidsubegrænset opholdstilladelse fra Danmark (Social- og Ældreministeriet, 2021, s. 31).

I dette speciale finder vi den øgede opmærksomhed på begrebet ”genopdragelsesrejser” interessant, særligt fordi vi har bemærket, at begrebet ”genopdragelsesrejser” italesættes og defineres forskelligt af forskellige aktører. Vi undrer os over, at regeringen og politikere bliver ved med at fremstille lovforslag vedrørende hårdere sanktioner som ”løsning” på ”problemet”. I specialet undersøger vi derfor, hvordan begrebet ”genopdragelsesrejser” problematiseres og repræsenteres af regeringen, politikere og Ankestyrelsen. Specialet undersøger ligeledes problemrepræsentationernes bagvedliggende antagelser, præmisser og diskurser. Afslutningsvist er formålet med specialet at undersøge og analysere, hvilke effekter disse problematiseringer og problemrepræsentationer af ”genopdragelsesrejser” kan producere. Vi anvender Carol L. Bacchis metode ”Whats’s the problem represented to be” (WPR-tilgang) (Bacchi, 2009) som både metodisk og teoretisk ramme for specialet samt Donileen R. Losekes teori ”Thinking about Social Problems” som teori. Bacchis WPR-tilgang er en kritisk tilgang til at analysere politik, og uddybes i afsnit 2.2 og 3.1.

1.2 Problemformulering

På baggrund af ovenstående afsnit er vores problemformulering følgende:

- Hvordan problematiseres og repræsenteres begrebet ”genopdragelsesrejser” af regeringen, politikere og Ankestyrelsen, og hvilke effekter kan disse problematiseringer og problemrepræsentationer producere?

Til besvarelsen af problemformuleringen udarbejder vi en dokumentanalyse bestående af tre dokumenter: VLAK-regeringens udspil ”Ét Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030” fra 2018 (Bilag 1), 1. behandling af L 22 ”lovforslaget om ændring af straffeloven, pasloven og lov om politiets virksomhed” fra 2018 (Bilag 2) samt Ankestyrelsens rapport ”Længerevarende udlandsophold blandt børn med ikke-vestlig baggrund” fra 2018 (Bilag 3). Alle tre dokumenter er udgivet i 2018, hvorfor vi primært undersøger, hvordan genopdragelsesrejser

blev problematiseret og repræsenteret i 2018. Undervejs i analysen inddrager vi dog politiske dokumenter, som er udgivet i perioden 2005-2018, hvilket vi uddyber i afsnit 2.4. Når vi i specialet skriver "regeringen" refererer vi til VLAK-regeringen, bortset fra afsnit 5.2.2.1, hvor vi refererer til SRSF-regeringen og 5.2.2.2, hvor vi refererer til V-regeringen.

1.3 Begrebsafklaring

Ankestyrelsens rapport og enkelte politikere i 1. behandling af L 22 knytter begrebet "genopdragelsesrejser" sammen med "social kontrol". Vi finder det derfor relevant at definere, hvordan begrebet "social kontrol" defineres i Danmark:

"Social kontrol i forhold til æresrelaterede konflikter handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder. Det kan fx være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, sociale relationer, valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over sin egen krop. Det kan få konsekvenser for den enkelte i form af f.eks. manglende frihed og lighed samt deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter" (Socialstyrelsen, u.d)

Begrebet "stereotyp" forstår vi på samme måde som Marianne Skytte:

"forenkllende beskrivelser af antagne kulturtræk ved bestemte typer af mennesker - kulturtræk, som fungerer grænsesættende i forhold til 'de andre'. Stereotypier er med andre ord en type socialt effektive fordomme...Der kan være et gran af sandhed i stereotypier. Men ofte er stereotypier ensidige, overdrevne og tendentiøse beskrivelser af alle individer inden for en kategori af mennesker" (Skytte, 2016, s. 15-16)

Begrebet "udlænding" definerer vi som en person, der opholder sig i Danmark, men som ikke er dansk statsborger.

Begrebet "flygtning" forstår vi på samme måde som FN's Flygtningekonvention:

"en person, der på grund af en velbegrundet frygt for forfølgelse, ikke føler sig beskyttet i eget land og derfor søger beskyttelse i et andet land. Det kan være på grund af personens race, religion, nationalitet, sit tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller sine"

politiske anskuelser, at han eller hun ikke er sikker i sit eget land” (Institut for Menneskerettigheder, Flygtninge, 2020).

Begrebet “efterkommer” forstår vi på samme måde som Danmarks Statistik: *“Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både født i Danmark og dansk statsborger”* (Engmann, 2019).

Begrebet “indvandrer” forstår vi på samme måde som Danmarks Statistik: *“Indvandrere er født uden for Danmark. Ingen af forældrene er både født i Danmark og dansk statsborger”* (Engmann, 2019)

2. Metodologi

Dette afsnit præsenterer og uddyber vores valg af metodologi i dette speciale. Først redegør og diskuterer vi specialets videnskabsteoretiske udgangspunkt, poststrukturalismen. Efterfølgende beskriver vi, hvordan Bacchis WPR-tilgang bidrager til specialets udformning. Kapitlet indeholder ligeledes en præsentation af specialets empiriske materiale.

2.1 Videnskabsteoretisk perspektiv: Poststrukturalisme

Poststrukturalismen har en væsentlig betydning for dette speciale, da vi fokuserer på, hvilke bagvedliggende strukturer, der har gjort problematiseringerne og problemrepræsentationerne af "genopdragelsesrejser" mulig, samt hvad der forbliver "tavst" i problemrepræsentationerne. Vi undersøger italesættelser og forståelser af genopdragelsesrejser, med det formål at belyse, hvad der ligger til grund for disse. Vi er særligt interesserede i regeringens og politikernes problematiseringer og problemrepræsentationer af "genopdragelsesrejser", fordi regeringen og politikerne har en magt til at virkeliggøre disse forståelser gennem lovgivning. Den poststrukturalistiske position i specialet indebærer, at vi ikke stiller spørgsmålstejn ved, hvorvidt vores empiriske materiale er sand. Vi beskæftiger os derfor heller ikke direkte med genopdragelsesrejser, men derimod med selve *problemrepræsentationerne*. Det betyder også, at vi med specialet ikke har til formål at bekræfte vores viden. Den poststrukturalistiske position forsøger derimod at se nærmere på de forudsætninger, som enhver vidensform hviler på (Esmark & Lausten, 2015, s. 288).

Poststrukturalismen er en videnskabsteoretisk tilgang, som hænger tæt sammen med strukturalismen. Poststrukturalismen udspringer fra strukturalismen, men det skal ikke forstås som et opgør med strukturalismen, snarere som en videreudvikling og forskydning af strukturalismens metode og forskningsinteresse. Strukturer er ifølge poststrukturalismen bundet til historien, hvorfor de er åbne, og dét at de er åbne, gør dem foranderlige. Strukturalismen opfatter derimod strukturer som lukkede og uforanderlige (Esmark & Lausten, 2015, s. 308).

Poststrukturalismen fokuserer på de samfundsmæssige, kulturelle, sproglige og institutionelle forudsætninger for videnskabelig produktion. Det betyder derfor, at diskussioner af kriterier for sand viden ikke er i fokus (Esmark & Lausten, 2015, s. 289). Ifølge poststrukturalismen er al erfaring og erkendelse betinget af bagvedliggende strukturer, som vi mennesker ikke altid

har kendskab til. Strukturerne har ikke teoretisk formulerede hypoteser, principper og kriterier, men der er nærmere tale om konventioner eller selvfølgeligheder, som bliver præsenteret massivt, hvilket gør, at vi mennesker ikke altid bemærker strukturerne (Esmark & Lausten, 2015, s. 289). Ifølge poststrukturalismen skal vi ikke godkende nogen ide eller tage noget for givet. Det betyder, at sandheden ikke er én størrelse, men derimod skal sandheden undersøges ved at se på den underliggende forudsætning for enhver idé om sandhed (Esmark & Lausten, 2015, s. 323). I specialet fokuserer vi særligt på, hvordan regeringen, politikerne og Ankestyrelsen italesætter og forstår genopdragelsesrejser som et problem, og hvilke diskurser der er fremtrædende i problemrepræsentationerne.

Ifølge poststrukturalisme skal strukturer forstås i forhold til magt. Her forstås magten ikke kun som bevidste intentioner om at undertrykke specifikke meningshorisonter eller grupper. Magt skal derimod forstås som: ”*noget bliver muligt og andet umuligt eller i hvert fald usandsynligt. Noget kan ses, og andet bliver 'usynligt' eller 'tavst'*” (Esmark & Lausten, 2015, s. 289). Et eksempel på magt kan være, når udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye i et podcast interview kun taler om kvinder og mellemøstlig kultur i forbindelse med genopdragelsesrejser. Der er her tale om magt, fordi Mattias Tesfaye italesætter, at det kun er kvinder med en mellemøstlig kultur, som sendes på genopdragelsesrejser (Geist, 2020). Det forbliver således tavst, at mænd også kan sendes på genopdragelsesrejser (NIRAS Konsulenterne, 2005, s. 12), og at genopdragelsesrejser ikke nødvendigvis er knyttet til mellemøstlig kultur (Bilag 3, s. 23). Da Mattias Tesfaye er udlændinge- og integrationsminister, har han en særlig ”stemme” i dansk politik, hvorfor hans udtalelse kan påvirke modtagerens forståelse af ”problemet”.

I specialet er vi inspireret af Foucaults begreb ”dispositiv”, som kan forklare, hvordan viden forstås ud fra poststrukturalismen. Ifølge Foucault er viden en integreret del af et dispositiv, hvilket er ”*en anordning, hvor der findes bestemte dispositioner i et materiale*” (Esmark & Lausten, 2015, s. 290). Dispositiver er en bestemt organisering af for eksempel en række, diagrammer, diskurser, ideer, institutioner og strategier i forhold til hinanden. Poststrukturalister interesserer sig for, hvordan noget skaber et bestemt videnskabeligt blik. Foucaults begreb skal således forstås som, at noget er med til at forme menneskers tanker og handling i en bestemt retning (Esmark & Lausten, 2015, s. 315). Poststrukturalismen har en forestilling om videnskaben som en transformativ og kritisk praksis. Det betyder, at poststrukturalismen udfordrer selvfølgelighederne inden for den videnskabelige viden. Ligeledes er fokus rettet mod at vise, at fænomener kan forstås anderledes. Det er derfor nødvendigt at forholde sig reflektivt og

kritisk til det undersøgte (Esmark & Lausten, 2015, s. 290-291). I specialet har vi en kritisk tilgang til repræsentationen af genopdragelsesrejser, hvorfor vi udfordrer selvfølgelighederne i repræsentationen, hvilket gør den poststrukturalistiske tilgang særlig relevant for at kunne besvare vores problemformulering.

I poststrukturalismen er sproget selve den videnskabelige undersøgelse. Det betyder, at vi i specialet undersøger sproget i vores empiriske materiale. Dette er en modsætning til mainstream videnskab, hvor sproget anvendes som neutralt redskab til at præsentere videnskabelige undersøgelser (Esmark & Lausten, 2015, s. 319).

2.2 What's the problem represented to be? - Carol L. Bacchi

I specialet er vi særligt optaget af regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problematiseringer og problemrepræsentationer, frem for at antage, at der eksisterer et "problem". Ligeledes er vi interesserede i, hvordan regeringen fremsætter lovforslag som "løsning" på "problemet". Vores særlige fokus på problematiseringer og problemrepræsentationer gør, at vi har valgt at anvende Bacchis WPR-tilgang. Vi anvender Bacchis WPR-tilgang til at belyse og tydeliggøre, hvilke diskurser, antagelser og præmisser der ligger bag problematiseringerne og problemrepræsentationerne af begrebet genopdragelsesrejser. Formålet med specialet er at udarbejde en politisk diskursanalyse med udgangspunkt i poststrukturalismen, hvorfor Bacchis WPR-tilgang kan bidrage med både et teoretisk og metodisk grundlag. Dette afsnit præsenterer, hvordan vi anvender WPR-tilgangen som metodisk grundlag.

Bacchis WPR-tilgang en kritisk policy analyse. Bacchi definerer begrebet "policy" således: *"policy" is generally associated with a program, a course of action* (Bacchi, 2009, Introduction). I dette speciale har vi oversat "policy" til "politik", men vi deler samme forståelse af begrebet, som Bacchi. Den overordnede idé med en politikanalyse gennem politiske dokumenter er, at et politisk forslag til en løsning af et samfundsproblem altid, implicit eller eksplicit, indeholder en særlig problemrepræsentation af dét, som forslaget forsøger at løse (Agustín, 2012, s. 89). Ifølge Bacchi har den måde, som "problemet" repræsenteres på betydning for, hvilke løsninger der bliver mulige. Det betyder samtidig, at dét regeringen og politikerne ikke repræsenterer som et problem, ikke bliver håndteret i den faktiske implementering af politikerne. Bacchi argumenterer for, at problemer ikke eksisterer uden for den måde, vi taler om

problemerne på. Politikker er alle problematiseringer af et socialt emne, og disse problematiseringer indeholder alle en problemrepræsentation (Agustín, 2012, s. 89). I vores speciale undersøger vi regeringens, politikernes og Ankestyrelsens italesættelser af genopdragelsesrejser ved at dekonstruere den måde, de problematiserer og repræsenterer genopdragelsesrejser på. Hvordan vi konkret gør dette uddyber vi i afsnit 4.1.

Bacchis WPR-tilgang beskriver, at de fleste styringspolitikker ikke officielt tilkendegiver, hvor “problemet” er, og hvad politikken skal afhjælpe (Bacchi, 2009, s. ix). I kontrast til forståelsen af, at formålet med politik er at løse sociale problemer, sætter WPR-tilgangen fokus på, at politik har dens egen forståelse af, hvad der skal løses ved problemet. Ifølge Bacchi er politik ofte fokuseret på “løsningen”, og de bagvedliggende problematiseringer fremgår således ikke nogen steder, fordi vi tager dem for givet (Bacchi, 2009, s. ix). Denne tilgang antyder, at problemer er interne, det vil sige, at de produceres inden for den politiske beslutningsproces, mere end de er eksterne, hvor problemerne produceres uden for den politiske beslutningsproces. Det betyder, at politik ikke henvender sig til problemerne, men i stedet producerer dem (Bacchi, 2009, s. x). I dette speciale ser vi derfor regeringen, politikerne og Ankestyrelsen som aktive i produktionen af politiske “problemer”. Bacchi beskriver, at WPR-tilgangen derfor trækker på konstruktivistiske præmisser, men at WPR-tilgangen adskiller sig i måden at opfatte regeringens rolle på. Regeringen og politikerne har ifølge Bacchi en privilegeret rolle i konstruktionen af problemer, idet regeringens og politikernes versioner af “problemer” kan komme til udtryk i blandt andet lovgivninger og rapporter. Det betyder, at “*these versions of ‘problems’ take on lives of their own. They exist in the real*” (Bacchi, 2009, s. 33). Bacchi argumenterer således for, at “problemer” bliver skabt igennem politik, hvilket gør WPR-tilgangen poststrukturalistisk. Da WPR-tilgangen ikke er interesseret i at skabe effektiv politik, men derimod fokuserer på, hvordan “problemer” problematiseres og repræsenteres, giver WPR-tilgangen en god indsigt i, hvordan politik anvendes til styring (Bacchi, 2009, s. 34).

Hovedfokuset i denne tilgang er, hvordan problematiseringer er centrale i forhold til styrende processer. WPR-tilgangen påpeger, at samfundet styres gennem problematiseringer, og der er derfor behov for at problematisere problematiseringerne. I dette speciale problematiserer vi regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problematiseringer af genopdragelsesrejser, ved at gennemgå de præmisser og virkninger, disse problematiseringer har. Problematiseringen af problematiseringerne har en kritisk hensigt, da den har et ønske om at tænke styring anderledes. Den kritiske hensigt er baseret på bekymringer over de virkninger bestemte former for regler

eller andre “løsninger” kan have (Bacchi, 2009. s. xxi+47). I specialet sætter vi gåseøjne om “problemet”, da vi ikke godkender nogen ide eller tager noget for givet.

Bacchis WPR-tilgang består af seks spørgsmål, som er følgende:

- “1. What’s the problem represented to be in a specific policy?
  2. What presuppositions or assumptions underlie this representation of the ‘problem’?
  3. How has this representation of the ‘problem’ come about?
  4. What is left unproblematic in this problem representation? Where are the silences? Can the problem be thought about differently?
  5. What effects are produced by this representation of the ‘problem’?
  6. How/where has this representation of the ‘problem’ been produced, disseminated and defended? How could it be questioned, disrupted and replaced?”
- (Bacchi, 2009, s. 2).

Ovenstående seks spørgsmål danner grundlag for en diskursanalyse af et politikfelt. Ifølge Bacchi kan en analyse udarbejdes på baggrund af en systematisk anvendelse af spørgsmålene. En analyse kan dog også udarbejdes på baggrund af udvalgte spørgsmål, alt efter hvilket formål analysen har (Bacchi, 2009, s. 100-101). I dette speciale anvender vi fem ud af de seks ovenstående spørgsmål, som er baggrunden for vores analyse og struktureringen af specialet. Fravælgelsen af sjette spørgsmål skyldes, at vi i specialet ikke direkte ønsker at undersøge, hvordan repræsentationen af genopdragelsesrejser kan blive udfordret, forstyrret eller erstattet. I specialets diskussionsafsnit diskuterer vi, hvorvidt straf er “løsningen” på “problemet” samt, hvilke utilsigtede konsekvenser en kriminalisering af genopdragelsesrejser kan have. Ligeledes diskuterer vi forebyggelse som en anderledes tænkning i forhold til “løsning” af genopdragelsesrejser. Specialets diskussionsafsnit vil derfor berøre elementer fra sjette spørgsmål. I nedenstående afsnit uddyber vi spørgsmål et til fem, og hvad disse spørgsmål bidrager med i specialet.

Spørgsmål 1: Hvad repræsenteres som ”problemet” i en specifik politik? (Egen oversættelse)

Formålet med det første spørgsmål er at identificere underforståede repræsentationer af ”problemer” i politiske forslag eller konkrete politikker. I WPR-tilgangen anbefaler Bacchi, at der arbejdes baglæns, når der undersøges problematiseringer og problemrepræsentationer (Bacchi, 2009. s. 2-4). Konkret betyder det, at vi først undersøger selve forslaget til kriminaliseringen af genopdragelsesrejser, som for regeringen og politikerne er en ”løsning” på genopdragelsesrejser. Ved at undersøge ”løsningen” altså kriminaliseringen af genopdragelsesrejser, er det muligt for os at undersøge og analysere, hvad regeringen og politikerne repræsenterer som ”problemet”.

Spørgsmål 2: Hvilke præmisser eller antagelser ligger til grund for repræsentationen af ”problemet”? (Egen oversættelse)

Det andet spørgsmål identificerer og analyserer de diskurser, som de konkrete problemrepræsentationer, produceres igennem (Bacchi, 2009. s. 4-5). Ordet ”presumptions” oversætter vi til præmisser, og ordet ”assumptions” oversætter vi til antagelser. Begge udtryk henviser til den baggrundsviden, der er taget for givet. Andet spørgsmål forsøger således at afdække, hvad der antages, hvad der tages for givet, og hvad der ikke stilles spørgsmålstejn ved. Ved at undersøge præmisser og antagelser kan vi identificere de diskurser, der understøtter specifikke problemrepræsentationer. Til at belyse disse diskurser, undersøger vi i analysen, hvilke dikotomier, nøglebegreber og kategorier regeringen, politikerne og Ankestyrelsen anvender i problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser. En dikotomi er en todeling, hvor den ene del anses som værende ekskluderet fra den anden del. Det vil sige, at den ene del er mere privilegeret, mere vigtig eller mere værd end den anden del. Eksempler på dikotomier kan være lovlig/ulovlig, kvinde/mand og privat/offentlig. I politik er det vigtigt at undersøge dikotomier, for at give et indblik i, hvilken rolle disse dikotomier spiller i forhold til at skabe en forståelse af et ”problem” (Bacchi, 2009, s. 7). Nøglebegreber er abstrakte begreber, som er relative åbne og stærkt antaget. Det er begreber, der kan fyldes med forskellige meninger, fordi de er solidt forbundet med historie og kultur, hvilket gør det svært at genkende deres oprindelige mening. Eksempler på nøglebegreber kan være kultur, religion og frihed. I analysen undersøger vi, hvilke nøglebegreber, der anvendes i problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser, og hvilken mening der er tillagt disse nøglebegreber (Bacchi, 2009, s. 8). Kategorier er koncepter som spiller en central rolle i, hvordan styring finder sted. Eksempler på kategorier kan være køn, alder og geografi. Ifølge Bacchi er det vigtigt ikke at tage dikotomier, nøglebegreber og

kategorier som givne, men i stedet undersøge, hvordan disse anvendes til at skabe en bestemt mening af problemrepræsentationerne (Bacchi, 2009, s. 9).

Spørgsmål 3: Hvordan er denne repræsentation af ”problemet” opstået? (Egen oversættelse)

I specialet har vi valgt at medtage spørgsmål tre, da vi er interesserede i, hvad der har gjort problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser mulig. Formålet med tredje spørgsmål er at fremhæve de betingelser, der tillader, at en præsentation af et ”problem” kan tage form og påtage sig dominans (Bacchi, 2009, s. 10-11). Først reflekterer vi over den udvikling og de beslutninger den ikke diskursive praksis har haft, der bidrager til dannelsen af den identificerede problemrepræsentation. Vi har herudover valgt at undersøge, hvordan udlændinge- og integrationspolitikens retorik har udviklet sig fra 2011-2019, og hvilken betydning denne udvikling har haft for problemrepræsentationerne. Formålet med dette er at påvise, at problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser kunne have udviklet sig anderledes. Til besvarelse af dette spørgsmål inddrager vi yderligere tre dokumenter: regeringsgrundlaget ”Et Danmark, der står sammen” fra 2011 (Regeringen, 2011), regeringsgrundlaget ”Sammen for fremtiden” fra 2015 (Regeringen, 2015) og regeringsgrundlaget ”For et friere, rigere og mere trygt Danmark” fra 2016 (Regeringen, 2016a). Vi har valgt tidsperioden 2011-2019, fordi der i 2012 udkom den første Nationale strategi mod æresrelaterede konflikter, hvor begrebet genopdragelsesrejser bliver italesat, og frem til 2019, hvor VLAK-regeringens regeringsperiode slutter.

Spørgsmål 4: Hvad er efterladt uproblematisk i denne repræsentation? Hvilke tavsheder (silences) er der? Kan ”problemet” tænkes anderledes? (Egen oversættelse)

I dette speciale har vi valgt at medtage spørgsmål fire, da dette spørgsmål kan bidrage til at nuancere forståelsen af genopdragelsesrejser. Dette spørgsmål giver os mulighed for at gå i dybden med den kritiske tilgang. Spørgsmålet undersøger, hvorledes problemrepræsentationer udgør begrænsninger, og hvad der ikke problematiseres i dokumenterne, altså hvilke tavsheder vi identificerer i dokumenterne. Ved at undersøge hvad regeringen og politikerne samt Ankestyrelsen italesætter som et problem, kan vi omvendt sige noget om, hvad de ikke italesætter som et problem, og dermed hvilke tavsheder dokumenterne indeholder (Bacchi, 2009, s. 12-14).

Spørgsmål 5: Hvilke effekter producerer repræsentation af ”problemet”? (Egen oversættelse)

I dette speciale har vi valgt at medtage spørgsmål fem, da vi undersøger, hvilken betydning problemrepræsentationerne har for den målgruppe, som dokumenterne omtaler. Vi undersøger

og analyserer de problematiseringer, som regeringen, politikerne og Ankestyrelsen repræsenterer for at belyse, hvordan problemrepræsentationerne er skadelige for nogle grupper i samfundet.

Ifølge Bacchis WPR-tilgang har problemrepræsentationer virkelige effekter, idet de kan skabe vanskeligheder for nogle grupper i samfundet (Bacchi, 2009, s. 15). I WPR-tilgangen skal effekter ikke forstås som effekter af en bestemt politik. Det betyder, at vi i dette speciale ikke undersøger de direkte effekter af kriminaliseringen af genopdragelsesrejser, men derimod undersøger vi effekterne af problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser. Bacchi har opstillet tre former for effekter, som danner grundlag for besvarelsen af spørgsmål fem:

“1) Discursive effects: effects which follow from the limits imposed on ‘what can be thought and said;’ (Diskursive effekter - egen oversættelse)

“2) Subjectification (or ‘subjectivisation’) effects: the ways in which subjects and subjectivities are constituted in discourse;” (Subjektiverende effekter - egen oversættelse)

“3) Lived effects: the impact on life and death” (Levede effekter - egen oversættelse) (Bacchi, 2009, s. 15).

Ifølge Bacchi kan de diskursive effekter have indflydelse på, hvilke sociale interventioner der er mulige. Diskurser bidrager ligeledes med en bestemt måde at tænke og forstå et ”problem” på, hvorfor diskurser gør det besværligt at tænke anderledes om et ”problem” (Bacchi, 2009, s. 16). I WPR-tilgangen er subjektiverende effekter relateret til diskursive effekter. Ifølge Bacchi muliggør og konstruerer diskurser bestemte subjektpositioner. Disse kan påvirke, hvordan mennesker opfatter sig selv og andre (Bacchi, 2009, s. 16). Bacchi referer de subjektiverende effekter til Foucaults begreb “dividing practices”, hvilket omhandler, at problemrepræsentationerne henvender sig til bestemte målgrupper, og at problemrepræsentationerne kan stille disse målgrupper over for hinanden, samt have en indflydelse på, hvordan målgruppen opfatter sig selv (Bacchi, 2009, s. 16-17). Levede effekter handler om den materielle indvirkning af problemrepræsentationer, altså hvordan problemrepræsentationerne direkte påvirker individers liv (Bacchi, 2009, s. 17). I specialet er vi særligt optaget af de effekter, der har indflydelse på, hvordan bestemte grupper bliver behandlet og opfatter sig selv, hvorfor vi har valgt at undersøge de diskursive effekter og de subjektiverende effekter. Det betyder, at vi i specialet ikke undersøger de levede effekter.

2.3 Dokumentanalyse

I dette speciale har vi valgt at udarbejde en analyse af tre dokumenter, som alle har en politisk dimension. I dette afsnit beskriver og uddyber vi, hvad dokumentanalyse er, og hvorfor denne metodetilgang er særlig relevant i dette speciale.

Dokumenter er skriftlige flader. Det er ”noget”, der skrevet ned, som vi mennesker kan læse og fortolke (Ingemann, Kjeldsen, Nørup & Rasmussen, 2018, s. 68). Overordnet kan dokumenter bruges til at gennemsnøge et bestemt fænomen eller en bestemt problemstilling. Samtidig afdækkes der, hvad der allerede eksisterer af viden på det område, som ønskes undersøgt. Dokumenter kan yderligere anvendes til at genere ny viden om et emne eller en problemstilling via analyse og fortolkning (Ingemann et al., 2018, s. 69). I dette speciale anvender vi dokumenter som vores empiri. Dokumenterne er derfor genstanden for vores analyse, hvorfor vi via de udvalgte tre dokumenter besvarer vores problemformulering.

I specialet har vi endvidere valgt at anvende statiske dokumenter, da disse dokumenter ikke løbende bliver ændret. Et eksempel på et statisk dokument er en forskningsrapport eller et referat fra et møde (Ingemann et al., 2018, s. 69). Statiske dokumenter er skriftligt materiale, der ikke er produceret af os. Det er produceret af andre, for eksempel politiske organisationer, og uden vores indblanding eller viden om, at dokumenterne skal benyttes til et bestemt formål. At vi ikke har været med til at udarbejde dokumenterne betyder, at vi ikke har haft mulighed for at ”farve” dokumenterne. Vi har således ikke kunne inddrage egne holdninger eller antagelser. Det betyder, at vi, som undersøgere, ikke har påvirket dokumenterne, men at dokumenterne godt kan være ”farvet” af forfatteren/forfatterne og konteksten (Ingemann et al., 2018, s. 71). Vi har således ikke påvirket informationen, men analysen og vores fortolkning. I specialet har vi under udvælgelsen af dokumenterne været særligt opmærksomme på, hvem dokumenterne er udarbejdet af, og hvorvidt dokumenterne er ”farvet”. Hvilke dokumenter vi har udvalgt og hvorfor, beskriver vi i afsnit 2.4.

I dette speciale har vi læst adskillige dokumenter for at finde ud af, hvilke dokumenter der kan bidrage til en besvarelse af vores problemformulering. Da der i Danmark findes begrænset forskning om genopdragelsesrejser, har dette været med til at afgrænse vores udvælgelse. Ligeledes har vores store interesse for politikken og kriminaliseringen vedrørende genopdragelsesrejser været med til at afgrænse udvælgelsen af dokumenterne.

Dokumenter er ofte den primære kilde, når politikker ønskes analyseret (Ingemann et al., 2018, s. 74). I dette speciale er vi særligt optaget af, hvilke diskurser regeringen og politikerne taler ud fra. Dokumenterne bidrager således med en indsigt i, hvordan sproget bruges af regeringen, politikerne og Ankestyrelsen. Ligeledes giver dokumenterne os et indblik i, hvilke emner og ideer regeringen, politikerne og Ankestyrelsen repræsenterer i forbindelse med genopdragelsesrejser. I dette speciale har vi udført en struktureret søgning (Ingemann et al., s. 80+82). Vi har søgt på litteratur gennem forskellige søgemaskiner. Til den indledende søgning har vi blandt andet anvendt Google, Google scholar og bibliotekers databaser, hvorigennem vi fandt danske rapporter, faktaark med mere, som er udarbejdet af forskellige organisationer. Da vi har valgt at udarbejde en politik analyse har Folketingets hjemmeside været særlig relevant. Ligeledes har udlændinge- og integrationsministeriets hjemmeside ført os videre til Ankestyrelsens rapport, som er ét af de tre dokumenter, som danner grundlag for vores empiriske materiale.

2.4 Præsentation og udvælgelse af dokumenter

I specialet har vi udvalgt tre dokumenter, som tilsammen danner grundlag for besvarelsen af problemformuleringen. Det første dokument er det nyeste nationale udspil ”Ét Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030”, som udkom i 2018 fra VLAK-regeringen. Andet dokument er 1. behandling af L 22 fra 2018. Det sidste dokument er Ankestyrelsens rapport ”Længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund”. Denne rapport udkom i 2018, og er derfor den nyeste rapport i Danmark, som berører omfanget og karakteren af genopdragelsesrejser.

For at danne et overblik over dokumenternes indhold, har vi udarbejdet en tabel, inspireret af Spanger (2021), som uddyber hvilken genre og empiritype dokumenterne har, hvilke aktører, der taler i dokumenterne, samt hvilke diskurser dokumenterne trækker på. Til sidst i tabellen har vi opsummeret, hvilke forslag og ideer dokumenterne har til, hvordan der skal ske forbedringer i praksis på baggrund af, hvad der problematiseres.

Litteratur	Ét Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030	1. behandling af L 22 - Forslag til lov om ændring af straffeloven, pasloven og lov om politiets virksomhed	Længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund
Genre & empiritype	- Regeringsdokument (udspil)	- 1. behandling af L 22 - Initiativer mod parallelsamfund - Forhandling	- Rapport - Gennemgang af sager med genopdragelsesrejser - Spørgeskema udarbejdet på baggrund af kommunernes skøn - Interviews med fagpersoner
Aktører	- Regering (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) - Økonomi- og Indenrigsministeriet	- Justitsminister Søren Pape Poulsen (KF) - Retsudvalget: Karen J. Klint (S), Trine Bramsen (S), Rosa Lund (EL), Peter Kofod (DF), Preben Bang Henriksen (V), Lotte Rod (RV), Josephine Fock (ALT), Henrik Dam Kristensen (S), Karsten Hønge (SF), Christina Egelund (LA) og Naser Khader (KF)	- Ankestyrelsen - Udlændinge- og Integrationsministeriet
Diskurser	- Juridisk diskurs - National diskurs - Social politisk diskurs	- Juridisk diskurs - National diskurs - Social politisk diskurs - Forældrerolle diskurs	- Social politisk diskurs - Udlændinge diskurs
Praksisforslag	- Kriminalisering af genopdragelsesrejser - Inddragelse af pas - Fjerne reglen om skærpet bortfald i sager om genopdragelsesrejser - Etablering af en koordineringsenhed - Styrkelse af det nordiske samarbejde og opkvalificering af danske repræsentanter i udlandet (Bilag 1)	- Kriminalisering af genopdragelsesrejser med straf i form af fængsling op til fire år - Inddragelse af barnets pas i sager, hvor der er risiko for genopdragelsesrejse - Inddragelse af forældres opholdstilladelse, hvis de sender deres børn på genopdragelsesrejser (Bilag 2)	- Tydeliggørelse af betalingsmulighederne for et barns/ den unges flybillet hjem - Opkvalificering af ambassader - Mere fokus på dialog - Midlertidig inddragelse af barnets pas - Retningslinjer eller opmærksomhedspunkter - Holde sager åbne - Erfaringsudveksling (Bilag 3)

Tabel 1

2.4.1 Udspillet ”Èt Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030”

I specialet har vi valgt at medtage det nyeste udspil som empirisk materiale, da det foreslår en kriminalisering af genopdragelsesrejser. Udspillet bidrager således med, hvordan genopdragelsesrejser problematiseres og repræsenteres af regeringen, og hvilke tiltag der, ifølge regeringen, skal være med til at “løse” “problemet”. I udspillet foreslår regeringen flere tiltag, som skal være med til at forhindre genopdragelsesrejser jf. Tabel 1. I specialet har vi valgt kun at gå i dybden med kriminaliseringen af genopdragelsesrejser. Det betyder, at vi ikke inddrager hele udspillet som empirisk materiale, men udspillet indledende afsnit fra side fire til ni samt side 29.

2.4.2 1. behandling af L 22 - Lovforslag om lov om ændring af straffeloven og pasloven og lov om politiets virksomhed

1. behandling af L 22, er udvalgt som empiri for specialet, da dokumentet bidrager med, hvordan genopdragelsesrejser problematiseres og repræsenteres af de forskellige politikere/partier. Derudover giver 1. behandling af L 22 et indblik i, hvad de forskellige politikere/partier ser som “løsningen” på “problemet”. Forhandlingen foregik mellem Justitsminister Søren Pape Poulsen, samt retsudvalget jf. Tabel 1. I specialet har vi valgt kun at medtage politikernes udtalelser, der omhandler genopdragelsesrejser.

2.4.3. Ankestyrelsens rapport - “Længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund”

I specialet har vi valgt at medtage Ankestyrelsens rapport som empirisk materiale. Dette skyldes, at rapporten indeholder den nyeste viden på området. Ankestyrelsens rapport giver forskellige bud på, hvad der problematiseres blandt fagpersoner i feltet, og hvilke handlemuligheder der virker bedst for at forhindre eller afbryde et udlandsophold. Vi finder derfor Ankestyrelsens rapport vigtig i dette speciale, da den problematiserer og repræsenterer længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med en ikke-vestlig baggrund mere nuanceret end udspillet og 1. behandling af L 22.

Ankestyrelsens rapporten er udarbejdet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt 95 kommuner, en gennemgang af 15 sager om længerevarende udlandsophold fra tre kommuner og interviews i fire kommuner. Rapporten er bestilt af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Rapporten er skrevet ud fra kommunernes viden og belyser omfanget af kommunernes kendskab til længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund siden 1. august 2015, og hvad der kendetegner disse ophold. Herudover belyser rapporten, hvilke handlemuligheder og indsatser kommunerne har før, under og efter disse ophold, samt hvilke dilemmaer og udfordringer kommunerne ser i disse sager (Bilag 3, s. 1). Ankestyrelsen har til rapportens sagsgennemgang og interview udvalgt kommuner, som Ankestyrelsen havde en ide om, vil have viden inden for undersøgelsens spørgsmål. Der er derfor ikke taget højde for udvælgelseskriterier som for eksempel kommunernes geografisk placering eller størrelse. Rapportens 15 sager og interviewpersonernes udtalelser er derfor ikke repræsentative. Dog kan rapporten give grund til at tro, at de resultater, som går igen i sagsgennemgangen og i interviewpersonernes svar, kan gøre sig gældende i andre kommuner (Bilag 3, s. 99). Ankestyrelsens formål med sagsgennemgangen var at belyse hvilke kendetegn sager om længerevarende udlandsophold har, samt kommunernes indsatser før, under og efter opholdet (Bilag 3, s. 100).

Ankestyrelsen interviewede i alt 22 personer fra henholdsvis, Københavns kommune, Aarhus kommune, Odense kommune og Fredericia Kommune. Interviewpersonernes stillingsbetegnelser var sagsbehandlere, faglige ledere, faglige konsulenter, skolesocialrådgivere, skoleledere/afdelingsledere eller PPR-psykologer. Interviewene foregik både enkeltvis og som gruppe. Interviewene omhandler temaerne: organisering og arbejdsgange, kendskab til sager om længerevarende udlandsophold og deres kendetegn, kommunernes udfordringer, dilemmaer og handlemuligheder samt kvalificering og opfordring af kommunernes spørgeskemasvar (Bilag 3, s. 103).

Ankestyrelsens spørgeskemaundersøgelse blev sendt til alle landets kommuner. Formålet med spørgeskemaundersøgelsen var at belyse: Omfanget af sager med længerevarende udlandsophold som kommunerne havde kendskab til. Omfanget af sager, der er reduceret i boligstøtte eller der er stoppet for børne- og ungeydelse på grund af opholdet, samt hvilke kendetegn kommunerne kender til ved disse ophold (Bilag 3, s. 101). Kommunerne blev bedt om at basere deres svar ud fra skøn, hvorfor tallene er forbundet med en vis usikkerhed, og gør, at der ikke er tale om en faktuel opgørelse (Bilag 3, s. 102). Ankestyrelsen udsendte spørgeskemaet d. 11. september 2017 med en svarfrist d. 2. oktober 2017 og modtog svar fra 95 kommuner (Bilag 3, s. 101).

3. Teori

3.1 What's the problem represented to be? som teoretisk ramme

Bacchis WPR-tilgang indeholder overordnet tre teoretiske antagelser. Bacchi er inspireret af Foucault, hvorfor de tre teoretiske antagelser er udarbejdet på baggrund af Foucaults perspektiver og begreber. I specialet anvender vi ikke direkte Foucaults begreber, men i stedet udarbejder vi analysen ud fra Bacchis tre teoretiske antagelser. I dette afsnit præsenterer vi Bacchis tre teoretiske antagelser, herunder hendes fremstilling og forståelse af Foucaults perspektiver og begreber, da de danner grundlag for WPR-tilgangen og vores teoretiske ramme i specialet.

Bacchis tre teoretiske antagelser:

1. Vi er styret gennem problematiseringer (egen oversættelse)
2. Vi er nødt til at studere problematiseringer (ved at analysere, hvilke problemrepræsentationer problematiseringerne indeholder), frem for “problemet” (egen oversættelse)
3. Vi er nødt til at problematisere problematiseringerne som tilbydes ved at undersøge, hvilke præmisser og effekter problemrepræsentationerne indeholder (egen oversættelse)

(Bacchi, 2009, s. xxi)

3.1.1 “Vi er styret gennem problematiseringer”

I specialet undersøger vi, hvordan regeringen, politikerne og Ankestyrelsen problematiserer genopdragelsesrejser, da vi har en antagelse om, at disse problematiseringer forsøger at styre bestemte befolkningsgrupper på bestemte måder, hvorfor vi finder Bacchis første teoretiske antagelse relevant at inddrage i specialet.

Foucaults forståelser og fremstillinger af “magt” og “problematiseringer” er væsentlige i Bacchis WPR-tilgang. Bacchi beskriver, at WPR-tilgangen er inspireret af Foucaults forståelse af magt og problematiseringer, men at WPR-tilgangen alligevel adskiller sig fra denne forståelse. Bacchi argumenterer for, at alle politikker skaber problematiseringer. Vi mennesker reguleres og styres gennem de fremsatte *problematiseringer*, og i mindre grad gennem *problemerne*. Således skelner hun mellem problematiseringer og problemer. Det er i WPR-tilgangen derfor

væsentligt at undersøge de fremsatte problematiseringer i en problemrepræsentation (Bacchi, 2009, s. 30-31). Foucault ser i højere grad problematiseringer som mere sjældne. De opstår kun, når der stilles spørgsmålstejn ved regeringens ledelse (Bacchi, 2009, s. 31).

I første teoretiske antagelse fokuserer Bacchi på, hvordan samfundet og mennesker bliver styret gennem problematiseringer, herunder hvordan visse bagvedliggende elementer kan være med til at påvirke og styre menneskers adfærd (Bacchi, 2009, s. 25, 37-38). Første antagelse er inspireret af Foucaults begreb ”governmentality” (styringsmentalitet). Foucault bruger ”governmentality” på to måder. Han anvender begrebet på et ”generic level” til at identificere forskellige rationaliteter eller ”styringsmentaliteter”. For det andet anvender han begrebet på et mere ”substantive level”, som er det styre, som fokuserer på befolkningen (Bacchi, 2009, s. 26). Foucault sammenligner ”Governmentality” med suveræn magt og disciplinær magt. Suveræn magt er ifølge Foucault en mentalitet, som forsøger at styre et givet territorium og dets subjekter. Denne form for magt fastsætter love og udøver vold for at opnå det ønskede (Bacchi, 2009, s. 26-27). Den disciplinære magt udøves derimod over tiden, kroppen og arbejdet gennem overvågning, afretning og nyttiggørelse. Herudover skaber den disciplinære magt en række epistemologiske rum, hvor der udvindes ny viden om individerne gennem observation, registrering og klassifikation af afvigelser (Bacchi, 2009, s. 28; Dean, 2006, s. 18). Governmentality differentierer sig fra de andre to former for magt, ved at opererer på befolkningsniveau og anvender social og økonomisk politik som midler til at skabe orden og sikkerhed i samfundet (Bacchi, 2009, s. 27). Foucault beskriver dog, at governmentality ikke erstatter suveræn- og disciplinær magt, men at der er tale om en ”triangle of rule”, hvor både den suveræne magt, den disciplinære magt og governmentality indgår (Bacchi, 2009, s. 28). Regeringen uddelegerer ofte ansvaret, til andre grupper, for eksempel eksperter eller forskere, for at opnå en ønskelig norm. Lovgivningen om sikkerhedsseler eller kravet om at bære cykelhjelme er eksempler på normer for ønskelig adfærd. Når normer for ønskelig adfærd er sat, bliver mennesker politiske subjekter og dermed involveret i selvregulering. Foucault omtaler denne beskrevne proces som ”government at a distance”, da befolkningen selvregulerer, uden en direkte påvirkning fra regeringen (Bacchi, 2009, s. 29). I specialet undersøger vi, hvordan regeringen, politikerne og Ankestyrelsen, gennem diskurser og specifikke handlinger, styrer visse befolkningsgrupper i Danmark. Vi udarbejder ikke en analyse om governmentality, men vi inddrager magtperspektivet i vores besvarelse af Bacchis spørgsmål fem vedrørende effekter.

3.1.2 “Vi er nødt til at studere problematiseringer, frem for “problemet”

Da vi har en antagelse om, at problematiseringerne af genopdragelsesrejser forsøger at styre bestemte befolkningsgrupper på bestemte måder, finder vi det relevant at undersøge disse problematiseringers problemrepræsentationer, gennem diskurser, hvorfor Bacchis anden teoretiske antagelse er relevant at inddrage i specialet.

Bacchis anden teoretiske antagelse fokuserer på at identificere problemrepræsentationer. Ifølge Bacchi er en problemrepræsentation den måde, hvorpå et specifikt politisk problem bliver konstrueret, som virkelig, og skabes gennem diskurser (Bacchi, 2009, s. 35). I WPR-tilgangen forstås diskurser som socialt producerede former for viden, der sætter grænser for, men også muliggør, hvad subjekter kan tænke, skrive og/eller sige om et bestemt emne eller praksis (Bacchi, 2009, s. 35). Ifølge Bacchi er der tale om en diskurs, når der sættes spørgsmålstejn ved, hvorvidt der er tale om en sandhed. WPR-tilgangen accepterer Foucaults præmiss om, at diskurser “*form a practice which is articulated upon the other practices*” (Bacchi, 2009, s. 35). Ifølge Foucault har diskurser betydning for, hvordan vi mennesker styres, hvorfor Bacchi i WPR-tilgangen trækker på Foucaults antagelser, idet hun argumenterer for, at diskurser skaber handling og har virkelige effekter (Bacchi, 2009, s. 35). I specialets delanalyse et undersøger vi, hvilke diskurser der er herskende i regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problemrepræsentationer af genopdragelsesrejser. Helt konkret gør vi dette ved at identificere dikotomier, nøglebegreber og kategorier. Det betyder, at de diskurser, som vi identificerer i specialet, ikke er virkelige, men nogle som vi gennem Bacchis spørgsmål konstruerer (Jørgensen & Phillips, 1999, s.153).

3.1.3 “Vi er nødt til at problematisere problematiseringerne”

I dette speciale har vi valgt at medtage Bacchis spørgsmål tre og fem, som er udarbejdet på baggrund af Bacchis tredje teoretiske antagelse. Denne teoretiske antagelse trækker på genealogien, hvor hun refererer til Foucaults genealogiske analyser.

WPR-tilgangen har en kritisk analysetilgang, da den problematiserer problematiseringerne. Ifølge Foucault er kritik: “*A critique does not consist in saying that things aren't good the way they are. It consists in seeing on what type of assumptions, of familiar notions, of established,*

unexamined ways of thinking the accepted practices are based” (Bacchi, 2009, s. 39). I specialet er formålet således ikke at kritisere, at tingene ikke er gode nok, men at belyse at begrebet “genopdragelsesrejser” kan retænkes.

WPR-tilgangen muliggør en retænkning af problemrepræsentationer. Foucaults begreb ”genealogi” kan anvendes i forbindelse med denne retænkning, da det destabiliserer antagelsen om ”problemer”. Dette sker ved, at praktikker og processer, som har skabt en bestemt forståelse synliggøres (Bacchi, 2009, s. 43). En genealogisk analyse ser på problemrepræsentationerne ud fra en historisk kontekst, hvor særlige beslutninger har ført til bestemte retninger (Bacchi, 2009, s. 10). Genealogien kan således forstås som en historisk optrævling af alle de tråde, som har ført frem til det undersøgte. Genealogien bygger på en antagelse om, at institutioner og praksisformer indeholder diskurser, hvilket gør, at et praksisregime altid vil bygge på magt. Grundantagelsen i genealogien er, at vores nutid, kunne have været set anderledes ud, og at der således ikke er nogen dybere betingelse for, at verden ser ud som den gør (Hansen, 2012, s. 248). Genealogien er således en mod-historie, der forstyrrer vores opfattelse af, hvad der er naturligt, nødvendigt, normalt og universelt (Hansen, 2012, s. 249). En genealogisk analyse viser, at dét, samfundet står midt i på nuværende tidspunkt, samt dét der tages for givet, er et resultat af kampe og konflikter, som kunne være forløbet anderledes. Det er således ikke et resultat af en lige udvikling (Hansen, 2012, s. 252). I specialet beskæftiger vi os med elementer fra genealogien. Vi udarbejder ikke en fuld genealogisk analyse men undersøger, hvordan udlændinge- og integrationspolitikken har ændret sig i en historisk kontekst. Når vi skriver, at vi ikke laver en fuld genealogisk analyse, skyldes det, at vi kun undersøger udlændinge- og integrationspolitikken, og dermed ikke undersøger andre praktikker og institutioner. Yderligere undersøger vi ikke, hvilke forhold regeringen og politikerne har ekskluderet i relation til genopdragelsesrejser.

3.2 ”Thinking about Social Problems” – Donileen R. Loseke

I specialet anvender vi Donileen R. Losekes “Thinking about Social Problems” som teoretisk ramme. Losekes teori består af forskellige strategier, som danner grundlag for en konstruktion af et socialt problem. Teorien består yderligere af strategier som omhandler, hvordan mennesker forstår og konstruerer ofre og skurke. I specialet er Losekes strategier med til at belyse, hvordan regering, politikerne og Ankestyrelsen i de udvalgte dokumenter, konstruerer genopdragelsesrejser som et socialt problem. Strategierne er samtidig med til at danne et billede af,

hvordan politikerne i dokumenterne konstruerer ofre og skurke af genopdragelsesrejser. Som helhed bidrager teorien med en forståelse af, hvordan regeringen, politikerne og Ankestyrelsen problematiserer og repræsenterer genopdragelsesrejser.

Loseke arbejder ud fra en socialkonstruktivistisk tilgang, som fokuserer på de kategorier, som bidrager med mening og vurderer oplevelser, individer og forhold. Måden hvorpå mennesker kategoriserer, har indflydelse på deres adfærd. Mennesker reagerer mod objekter i forhold til den mening, som de har tildelt disse objekter. Det samme gælder for, hvordan mennesker kategoriserer forhold og individer, og deres reaktion til disse kategoriseringer. Kategoriseringer skabes ud fra typifikationer (Loseke, 2003. s. 15-17). Losekes teori om konstruktionen af sociale problemer, differentierer sig fra Bacchi, idet Bacchi ikke fokuserer på konstruktionen af sociale problemer, men i stedet fokuserer på, hvordan specifikke repræsentationer af problemer spiller en rolle i forhold til den måde, hvorpå vi mennesker bliver styret (Bacchi, 2009, s. xi). Bacchi taler således ikke om sociale konstruktioner, men om repræsentationer af sociale problemer og deres bagvedliggende diskurser. Vi har valgt at anvende Loseke som teoretisk ramme for specialet, fordi Losekes teori og strategier kan supplere Bacchis WPR-tilgang. Ved at anvende Loseke kan vi undersøge, hvordan vores udvalgte empiri gennem sprog konstruerer genopdragelsesrejser som et socialt problem, samt hvem der konstrueres som ofre og skurke. Med Bacchis WPR-tilgang går vi et spadestik dybere og undersøger, hvilke diskurser, præmisser og antagelser, der ligger til grund for disse konstruktioner.

3.2.1 Sociale problemer

Ifølge Loseke har et socialt problem fire definitioner knyttet til sig. For det første skal et problem italesættes som et *socialt problem*, for at indikere, at der er noget galt. Begrebet socialt problem henviser til forhold, som er forkerte, fordi de skaber skade. For det andet skal problemet være udbredt og derved berøre flere individer. For det tredje skal der være en smule optimisme knyttet til problemet, hvilket betyder, at menneskelig hjælp kan ændre det sociale problem. For det fjerde indikerer sociale problemer forhold, som burde ændres. *"To say that something is a social problem is to take a stand that something needs to be done"* (Loseke, 2003. S. 6). Således er sociale problemer forhold, som er besværlige, udbredte samt forhold som kan og bør blive ændret (Loseke, 2003. s. 6-7). Sociale problemer er ifølge Loseke ikke en stabil kategori, da de ændrer sig i takt med konteksten, og da nye sociale problemer opstår løbende (Loseke, 2003. s. 4). Sociale problemer er kendetegnet ved, at de er bundet til et bestemt sted,

tidspunkt og en bestemt kultur (Loseke, 2003. s. 5). Et socialt problem opstår først, når et objektivt forhold er navngivet og tilskrives mening. Sociale problemer eksisterer derfor ikke, før de er blevet defineret som ét (Loseke, 2003. s. 14).

3.2.2 Claims-makers og motiver

“Claim-makers” er individer, der fremsætter påstande og som prøver at overbevise andre individer om, at der eksisterer et socialt problem. En påstand kan både udtrykkes visuelt, verbalt eller adfærdsmæssigt. De individer som påstande henvendes til kaldes “audiences”, og et socialt problem kan kun defineres som ét, når audience medlemmer vurderer påstande som vigtige og troværdige (Loseke, 2003. s. 25-27). Losekes teori om Claim-makers og deres bagvedliggende motiver kan i specialet bidrage med en forståelse af, hvilke motivationsbaggrunde Claim-makers har i forhold til deres repræsentationer af genopdragelsesrejser. I forlængelse heraf kan Bacchis WPR-tilgang bidrage med, hvordan regeringens og politikernes udtalelser og holdninger muliggøres og produceres gennem bagvedliggende diskurser.

Der er forskellige motivationsbaggrunde for at blive en claim-maker. Det kan være på baggrund af subjektive værdier (*Subjective Values and Claims-makers*). Her fornærms individers moralske værdier så meget, at de har behov for at arbejde på at løse det. En anden motivationsbaggrund kan være et individs objektive interesser (*Objective Interests and Claims-Makers*). Her er der fokus på noget håndgribeligt og ægte, som gavner personligt. En tredje motivationsbaggrund kan være nydelse (*Community, Emotions, and Claims-Makers*), hvor individet er med i en gruppe med fælles mål, som kan give en følelsesmæssig tilfredshed (Loseke, 2003. s. 33-34). Loseke angiver dog, at det kan være svært at skille de tre motiver fra hinanden, da individer kan have flere motiver på samme tid. Yderligere kan et motiv for at være claim-maker ændre sig over tid (Loseke, 2003. s. 33-35).

3.2.3 Claim-Making strategier

Loseke opstiller flere forskellige strategier for, hvordan Claim-making skaber baggrunden for sociale problemer. Det kan være, hvordan claims-makers i deres påstande ikke konkret angiver specifikke betingelser, men i stedet får audience medlemmer til at ”*Fill in the blanks*” (*Typifying Stories as Implicit Definitions*). Claims-makers kan miste deres audience support, hvis de taler om en for stor gruppe ofre, som vil ses som utroværdige (Loseke, 2003. s. 56-57). En anden strategi er at konstruere forhold, som kun indeholder dramatiserende og ekstreme

skræmme konsekvenser for at fremstille skade (*Constructing Extreme Consequences*) (Loseke, 2003. s. 57). Et eksempel herpå kan være, når regeringen, Søren Pape Poulsen (KF) og Peter Kofod (DF) beskriver, at børn der sendes på genopdragelsesrejser sendes til skadelige forhold i udlandet, hvor de mishandles og indoktrineres (Bilag 1, s. 29; Bilag 3, s. 4+25). Dette eksempel uddyber vi i afsnit 5.1.8. En tredje strategi er at fremstille påstande på det rette tidspunkt (*Claiming at the Right Time*). Audience medlemmer er villige til at tage påstande seriøse og er motiveret til at lytte, når påstande bliver præsenteret på det rette tidspunkt. Påstande er mest effektive, når der er et eksempel på en virkelig oplevelse (Loseke, 2003. s. 58).

Loseke arbejder samtidig med claims-making strategier, som kan hjælpe audience medlemmer til at forstå meningen bag de sociale forhold, og hvordan sociale forhold skabes. En strategi her kan være måden, hvorpå claims-makers kan få nye sociale problemer til at fremstå, som velkendte (*Constructing Familiarity*). Herunder findes strategien ”piggybacking”, hvor et nyt socialt problem fremstilles i forlængelse af et socialt problem, der allerede eksisterer (Loseke, 2003. s. 61). Et eksempel på piggybacking kan være, når regeringen og Rosa Lund italesætter, at genopdragelsesrejser forekommer i de familier, hvor der i forvejen eksisterer social kontrol (Bilag 1, s. 5; Bilag 2, s. 15). Hermed fremstilles genopdragelsesrejser som et socialt problem i forlængelse af et allerede eksisterende socialt problem (social kontrol). På den måde bliver begrebet ”genopdragelsesrejser” mere genkendeligt for modtagerne. Dette eksempel uddyber vi i afsnit 5.1.7. En anden strategi under ”constructing familiarity” er ”domain expansion”, hvor et allerede eksisterende socialt problem udvides. Det kan give bagslag og audience medlemmerne kan miste interessen for det sociale problem, hvis det sociale problem udvides for meget (Loseke, 2003. s. 62-63).

3.2.4 Konstruktionen af ofre

Loseke beskriver, hvordan individer kan konstrueres som ofre og skurke. Et individ kan kun være et offer, hvis andre mener, at dette individ fortjener sympati. Et offer konstrueres som et individ, der ikke er ansvarlig for den skade, som vedkommende har været udsat for. Samtidig skal offeret have en høj moralsk status, for at skabe sympati fra audience medlemmerne (Loseke, 2003. s. 78-79). Konstruktioner af ofre appellerer ofte til humanitære temaer (Loseke, 2003.s. 83). I analysen undersøger vi, gennem sproget, hvordan udspillet, 1. behandling af L 22 samt Ankestyrelsens rapport konstruerer ofre og skurke, fordi det er strategier, som bidrager

til en besvarelse af, hvordan genopdragelsesrejser repræsenteres i de tre dokumenter. I forlængelse heraf, inddrager vi Bacchis WPR-tilgang, til at uddybe, hvilke diskurser der danner grundlag for konstruktionerne af ofre og skurke.

Der findes forskellige strategier for at skabe typifikationer af ofre. En strategi kan være at konstruere sociale forhold som forfærdelige, for derved at konstruere ofre, som lider forfærdeligt (*Constructing Victims as Suffering Horribly*). Desto mere et offer lider, jo mere vil audience medlemmer have sympati og bekymre sig (Loseke, 2003. s. 80). En anden strategi er at fremstille alle mennesker som potentielle ofre (*Constructing Potential Victims as Anyone*). Her konstruerer claim-makers sociale problemer som noget, der kan ramme alle, og det er derfor tilfældigt, hvem der bliver et offer (Loseke, 2003. 80-81). En tredje strategi appellerer til offerets uskyld og renhed ved at understrege, at ofre ikke på nogen måde kan være ansvarlig for den skade, som de er blevet udsat for (*Constructing Victim Purity*). Det kan være svært at konstruere offers renhed, hvis offeret er medlem af devaluerede grupper. Offeret har ikke fortjent hjælp og sympati, hvis offeret vurderes som ansvarlig for egen skæbne eller er moralsk mistænkt (Loseke, 2003. s. 81). En fjerde strategi fokuserer på, hvordan "bias" har betydning for, hvorvidt individer tilbydes sympati (*Constructing Cultural Biases in Sympathy Evaluation*). Den positive "bias" kan være rettet mod ældre eller børn, mens den negative "bias" kan være rettet mod individer, som er afvigende. Her argumenterer Loseke for, at det er en god strategi at konstruere ofre som ligner audience medlemmerne, fordi audience medlemmerne har en større tendens til at føle sympati for individer, der minder om dem selv (Loseke, 2003. s. 81-82). En femte strategi er at skabe narrative fortællinger om offeret (*Personalizing Victims*). De personlige historier kan få audience medlemmerne til at identificere sig selv med offeret, og derved få lyst til at supporte det sociale problem (Loseke, 2003. s. 82).

3.2.5 Konstruktionen af skurke

Skurke kan både være sociale kræfter, sociale strukturer eller individer som konstrueres som dem, der er ansvarlige for et socialt problem. Skyld tilskrives kun, når skaden er forårsaget med vilje. Hvis en skade defineres som noget, der er blevet skabt med "god grund", kan det ikke fordømmes. En "god grund" kan dog variere fra individ til individ og det samme kan opfattelser af "uheld" (Loseke, 2003. s. 83-84).

En strategi til at konstruere en skurk, er ikke at konstruere nogle (*Do Not Construct Villains*). Denne strategi fokuserer på at konstruere ofre og minimere konstruktioner af skurke. I stedet for at skabe had og beskyldninger mod skurkene, er der fokus på at føle sympati for ofrene (Loseke, 2003. s. 85). En anden strategi kan være at konstruere skurkene som farlige fremmede (*Constructing Villains as Dangerous Outsiders*). Her er der fokus på at skabe had og beskylde individer for at være skurke af ekstrem ond karakter. Baggrunden for denne konstruktion vil være, at der er tale om ekstreme skræmmende konsekvenser samtidig med, at ofrene ses som ekstrem rene og uskyldige (Loseke, 2003. s. 85-86). Et eksempel på en konstruktion af skurke, kan være når Peter Kofod, Karsten Hønge (SF) og tidligere justitsminister Søren Pape Poulsen i 1. behandling af L 22, italesætter forældrene som individer, der mishandler og tager deres børn til fange i udlandet. Her anvender politikerne strategien *Constructing Villains as Dangerous Outsiders*, ved at fremstille forældrene, som individer af ekstrem ond karakter (Bilag 2, s. 4+15+25). Dette eksempel uddyber vi i afsnit 5.1.8. En tredje strategi er at bebrejde skylden på en anden eller noget andet (*Deflecting Blame and Condemnation*). Et eksempel herpå kan være at fokusere på, at skurken er et produkt af et dårligt miljø (Loseke, 2003. s. 86).

4. Analysestrategi

I specialet positionerer vi os som poststrukturalister og anvender Bacchis WPR-tilgang, der er en inspireret af Foucaults diskursanalyse, hvorfor vi har valgt at arbejde ud fra en analyseproces, hvor vi veksler mellem at analysere (bryde ned, stille skarpt) og syntetisere (bygge op, sætte sammen) (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 46).

4.1 Dekonstruktion

I specialet dekonstruerer vi dokumenterne. Begrebet “dekonstruktion” er en kombination af “destruktion” og “konstruktion”. Når vi i dette speciale dekonstruerer, betyder det, at vi dekonstruerer én forståelse af en tekst, hvorefter vi konstruerer andre forståelser. Vi fokuserer ikke på, hvad regeringen, politikerne og Ankestyrelsen mener, i stedet fokuserer vi på, hvad de begreber, som de anvender, siger og ikke siger (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 299). En dekonstruktiv læsning “river en tekst i stykker og rokker ved de begreber, den tager for givet” (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 300). Det handler således om at fremanalysere, hvad vores empiriske materiale foregiver at sige, og hvad den kommer til at sige. Ligeledes bidrager dekonstruktionen til at fremanalysere, hvad der ikke siges i dokumenterne (tavsheder jf. afsnit 2.2), og hvad

dokumenterne således udelukker gennem anvendte begreber. Dokumenternes præmisser og dikotomier er ligeledes mulige for os at fremanalysere ved en dekonstruktiv læsning. I specialet har brugen af dekonstruktion ikke alene “nedbrudt” dokumenterne, men altså ført til en genbeskrivelse af dokumenterne (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 300).

4.2 Abduktiv-tilgang

Specialet er udarbejdet efter den abduktive tilgang. Vi har anvendt denne tilgang ved, at vi først har udformet en problemformulering, hvortil vi har udvalgt teori og metode, som vi mener bedst muligt kan bidrage til en besvarelse af problemformuleringen. De udvalgte teorier er, som nævnt i afsnit 3.1 og 3.2, Bacchis WPR-tilgang og Losekes “Thinking about Social Problems”. Den abduktive tilgang er i midten mellem den induktive tilgang, hvor teorien udvikles på baggrund af empirien og den deduktive tilgang, hvor teorien afprøves på empirien. Den abduktive tilgang gør, at der i specialet er et dialektisk forhold mellem den udvalgte teori og den udvalgte empiri, altså en vekselvirkning mellem teori og empiri (Thagaard, 2015 s. 181). Det betyder, at nogle af de teorier, der anvendes i specialet, først benyttes i udarbejdelsen af vores analyse, og er derfor ikke udvalgt på forhånd. I analysen har vi for eksempel anvendt Erving Goffmans teori om, hvordan samfundet inkluderer og isolerer afvigende individer, hvilket kan føre til social stemping eller stigma af visse befolkningsgrupper (Danneskiold-Samsøe, Mørck & Sørensen, 2019, s. 26). De udvalgte teorier er med til at fortolke og perspektivere den udvalgte empiris indhold igennem specialets analyse (Thagaard, 2015 s. 181). I den abduktive tilgang er teorier heuristiske ressourcer eller redskaber, som kan modificeres eller revideres løbende gennem den udvalgte empiri (Jacobsen, 2008 s. 285).

Da vi i vores speciale har en abduktiv tilgang, inddrager vi løbende i analysen eksisterende forskning og andre teorier end Bacchis WPR-tilgang og Loseke “Thinking about Social Problems”. Vi har på baggrund af den abduktive tilgang, inden analyseprocessen, læst og studeret eksisterende forskning om genopdragelsesrejser i en nordisk kontekst samt om emner såsom minoriteter, race, kultur og etnicitet. Vi har blandt andet læst litteratur af forskere såsom Sofie Danneskiold-Samsøe, Yvonne Mørck, Bo Wagner Sørensen, Peter Hervik, Marianne Skytte og Dorte Caswell. I vores læsning har vi haft fokus på, hvilke teorier, metoder og tilgange forskerne har anvendt i deres forskning. Det betyder, at vi inden analyseprocessen havde en bred baggrundsviden om eksisterende forskning om genopdragelsesrejser og minoriteter i Danmark, som vi har inddraget i vores analyse.

4.3 Kodning

I specialet har vi kodet alle tre dokumenter for at overskueliggøre og organisere empirien. I praksis har vi anvendt CAQDAS-værktøjet (Computer Assisted Qualitative Data Analyses & Software) Nvivo til at kode empirien (Kristiansen, 2015, s. 482). Vi anvender koder som nøgleord til at tolke, sammenligne og kontrastere vores udvalgte dokumenter. Vi har valgt at medtage spørgsmålene et til fem fra Bacchis WPR-tilgang, som danner grundlag for vores metodiske fremgangsmåde. De udvalgte spørgsmål er uddybet i afsnit 2.2. Vi har kodet alle tre dokumenter efter Bacchis fem spørgsmål, hvorfor koderne er bestemt på forhånd. De første fem overordnede koder er derfor følgende: ”problemrepræsentationer”, ”antagelser og præmisser”, ”problemets opståen”, ”tavsheder og anderledes tænkning” og ”effekter”. Det vil sige, at der i alt er fem overordnede begrebsdrevne koder, som danner grund for første del af kodningsprocessen (Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 47). For at kunne dekonstruere, hvordan genopdragsrejser problematiseres, har vi kodet empirien over to omgange. Hver overordnet kode har vi opdelt i underkoder, som er med til at organisere empirien i dikotomier, kategorier og nøglebegreber. Vi har identificeret dikotomier ved at kode modsætningsforhold. Et eksempel på en dikotomi i specialet er “udlændinge og efterkommere med vestlig baggrund/udlændinge og efterkommere med *ikke* vestlig baggrund”. Kategorierne har vi identificeret ved at kode citater vedrørende blandt andet køn, klasse og alder. Et eksempel på en kategori som forekommer i specialet er “børn og unge”. Nøglebegreberne har vi identificeret ved at undersøge, om et bestemt begreb fremgår i alle tre dokumenter, eller hvor mange gange et bestemt begreb forekommer i ét dokument. Et eksempel på et nøglebegreb, som fremgår i alle tre dokumenter er ”social kontrol”. Yderligere har vi kodet de tre regeringsgrundlag, som vi inddrager for at kunne besvare Bacchis spørgsmål tre under koden “problemets opståen” ved netop at kode dokumenterne i dikotomier, kategorier og nøglebegreber. Vi har udelukkende kodet regeringsgrundlagenes afsnit vedrørende udlændinge- og integrationspolitik. Undervejs i kodningsprocessen var vi åbne for nye underkoder, hvorfor disse underkoder er datadrevet, da de er opstået induktivt af selve empirien (Tanggaard & Brinkmann, 2015, s. 47). Som beskrevet i afsnit 2.4.1 og 2.4.2, har vi ikke medtaget hele udspillet som empirisk materiale, hvorfor det blot er dele af dette dokument, som vi har kodet. Det samme gælder 1. behandlingen af L 22, hvor vi har kodet alle politikeres udtalelser, som vedrører genopdragsrejser. Da hele Ankestyrelsens rapport indgår som empiri i vores speciale, har vi kodet hele rapporten.

4.4 Analysens opbygning

Analysen er opdelt i tre delanalyser, som uddybes i nedenstående afsnit.

Delanalyse 1

Første delanalyse består af Bacchis spørgsmål et, to og fire. I denne delanalyse undersøger og analyserer vi, hvordan genopdragelsesrejser problematiseres, og hvilke problemrepræsentationer der fremtræder i empirien. Ligeledes undersøger vi, hvilke præmisser og antagelser, der ligger til grund for problemrepræsentationerne, herunder hvilke dikotomier, kategorier og nøglebegreber dokumenterne italesætter. Et vigtigt element i denne delanalyse er at undersøge og identificere tavsheder, som findes i enhver problemrepræsentation. Vi er særligt optaget af ikke at tage noget for givet for derved at fremanalysere, hvad regeringen, politikerne og Ankestyrelsen ikke taler om i deres problemrepræsentationer.

Delanalyse 2

I denne delanalyse besvarer vi Bacchis spørgsmål tre ved at analysere, hvordan problematiseringerne af genopdragelsesrejser er opstået. Her fremhæver vi de betingelser, der muliggør at problematiseringer af genopdragelsesrejser kan tage form og påtage sig dominans i det danske samfund (Bacchi, 2009, s. 10-11).

Delanalyse 3

I delanalyse tre besvarer vi Bacchis spørgsmål fem. Denne delanalyse fokuserer på at besvare problemformulerings anden del, som er at identificere de effekter, som repræsentationerne af genopdragelsesrejser producerer. Vi undersøger og analyserer de diskursive og subjektiverende effekter, som er uddybet i afsnit 2.2. Yderligere analyserer vi, hvilken betydning disse effekter har for bestemte grupper i samfundet.

5. Analyse

I følgende afsnit analyserer vi, hvordan regeringen, politikerne og Ankestyrelsen problematiserer og repræsenterer genopdragelsesrejser, herunder hvordan de italesætter genopdragelsesrejser. Ligeledes analyserer vi, hvilke effekter disse problematiseringer og problemrepræsentationer kan producere.

5.1 Delanalyse 1 - Hvordan repræsenteres genopdragelsesrejser?

I afsnit 2.2 beskriver vi, at Bacchis WPR-tilgang arbejder baglæns, hvorfor vi starter med at undersøge, hvad udspillet foreslår som “løsning” på “problemet”. Herefter undersøger vi, hvor talen om genopdragelsesrejser kommer fra, hvilke diskurser regeringen og politikerne taler ud fra, og hvordan de anvender kategorier, nøglebegreber og dikotomier i deres repræsentationer.

Udspillet “Et Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030” foreslår en kriminalisering af genopdragelsesrejser. Helt konkret foreslår de:

“kriminalisering af forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejse, som udsætter barnets sundhed og udvikling for alvorlig fare. Der foreslås en strafferamme på fængsel indtil 4 år. Ubetinget frihedsstraf skal kunne føre til udvisning uanset længde, og uanset hvor længe udlændingen har boet i Danmark. Alene hvis det med sikkerhed strider imod Danmarks internationale forpligtelser at udvise, skal udvisning undlades”
(Bilag 1, s. 29).

Ud fra ovenstående citat kan vi identificere nøglebegrebet “barnets sundhed og udvikling”, kategorierne “forældre”, “børn” og “udlænding”. Begreberne “udlænding”, “udvisning” og “internationale forpligtelser” indikerer, at regeringen knytter begrebet ”genopdragelsesrejser” til udlændingeområdet. Overordnet repræsenterer regeringen således genopdragelsesrejser som et problem blandt udlændinge, hvor børn sendes til skadelige forhold af forældrene. Citatet er således en del af regeringens udlændingepolitik, som skal medvirke til at forhindre genopdragelsesrejser.

Kriminaliseringen skal ifølge regeringen sende et signal om, at det danske samfund ser genopdragelsesrejser som et “*alvorligt problem*”, som de tager klar afstand fra (Bilag 1, s. 29). Regeringen taler således ud fra en juridisk diskurs, hvor der er fokus på at straffe de forældre, som sender deres børn på genopdragelsesrejser. Ligeledes fremgår det i udspillet, at genopdragelsesrejser bør ligestilles med tvangsfjernelse af børn, hvor “*barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade*” (Bilag 1, s. 29). Regeringen italesætter således genopdragelsesrejser som forhold, der bringer barnet eller den unge alvorlig skade. Forslaget om en kriminalisering af genopdragelsesrejser indikerer, at regeringen synes, at forholdene er forkerte og bør ændres. Yderligere argumenterer vi for, at når regeringen vælger at foreslå en kriminalisering af genopdragelsesrejser, kan det være fordi, at regeringen ser genopdragelsesrejser som et udbredt problem, der rammer flere individer. I udspillet foreslår regeringen ligeledes en bedre koordinering i indsatsen mod genopdragelsesrejser (Bilag 1, s. 29). Vi argumenterer for, at regeringen mener, at menneskelig hjælp, i form af medarbejdere i institutioner for eksempel kommuner, kan bidrage til at forebygge sager om genopdragelsesrejser. På baggrund heraf, argumenterer vi for, at regeringen gennem udspillet konstruerer genopdragelsesrejser som et socialt problem (jf. afsnit 3.2.1).

5.1.1 Er det kun farligt fordi forældrene har en ikke-vestlige baggrund?

I udspillet beskriver regeringen, at Danmarks etniske sammensætning har ændret sig markant de seneste 40 år. I Danmark er befolkningstallet steget fra 5,1 millioner i 1980 til 5,8 millioner i 2018. Denne vækst skyldes hovedsageligt “indvandrere og efterkommere af indvandrere med ikke-vestlig baggrund”. Regeringen beskriver, at nogle af de “ikke-vestlige indvandrere og efterkommere” er et problem for Danmark, hvorfor de har udarbejdet udspillet. Udspillet tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks definition af “ikke-vestlig”. Danmarks Statistik definerer personer med ikke-vestlig baggrund, som personer der ikke er fra de 28 EU-lande, Andorra, Australien, Canada, Island, Liechtenstein, Monaco, New Zealand, Norge, San Marino, Schweiz, USA og Vatikanstaten. Danmarks Statistik har siden 2002 anvendt landegrupperingen “vestlige/ikke-vestlige lande”, som er en videreførelse af den tidligere FN-definition “mere og mindre udviklede lande”. Danmarks Statistik beskriver, at landegrupperingen er en opdeling af alle verdens lande, og at denne gruppering repræsenterer en overordnet kategorisering. Samtidig beskriver Danmarks Statistik, at kategoriseringen *ikke* afspejler, hvorvidt landene i en *kulturel forstand* tilhører en af grupperne. Dét som derimod karakteriserer grupperingen er, at indvandreres overordnede demografiske og socioøkonomiske parametre ligner hinanden.

Yderligere er der til grund for grupperingen lagt vægt på immigrationsmønstre og regional samhørighed (Elmeskov, 2009).

Regeringen problematiserer de borgere, som ikke deltager aktivt i det danske samfund: *“Der er opstået parallelsamfund blandt personer med ikke-vestlig baggrund. Alt for mange indvandrere og efterkommere er endt uden tilknytning til det omgivende samfund. Uden uddannelse. Uden job. Og uden at kunne et tilstrækkeligt dansk”* (Bilag 1, s. 4). Udspillet italesætter således en dikotomi, hvor udlændinge og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, ses som et problem i Danmark, hvorimod de udlændinge og efterkommer som har vestlig baggrund ikke problematiseres. Edward Said har udviklet begrebet “orientalism”, der undersøger Vestens italesættelse af Orienten. Hans analyse viser, hvordan Vesten har fremstillet et billede af Orienten, som uforanderlige og tilbagestående, samt orientalerne som despotiske, dovne og luskede. Ligeledes fremstiller Vesten sig selv som fremadrettet, rationel og demokratisk. Said argumenterer for, at begrebet “orientalism” er et mere værdifuldt tegn på europæisk-atlantisk magt over Orienten, end en ægte diskurs omkring Orienten. Det fremstillede billede af Orienten er med til at skabe et positivt og trygt billede af Vesten til internt brug. Fremstillingen af Orienten og Vesten legitimerer en bestemt relation, hvor Orienten ifølge Vesten ikke kan klare sig selv, og har brug for vestlig intervention (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 181; Said, 1995, s. 6). Vi argumenterer for, at regeringen i udspillet taler ud fra Suids begreb “orientalism”, når de fremstiller udlændinge og efterkommere med en ikke-vestlig baggrund som problemet. Regeringens italesættelse af, at borgere med ikke-vestlig baggrund er uden tilknytning til det omgivende samfund, uden uddannelse og uden job kan indikere, at de dovne og luskede, hvilket kræver en intervention fra regeringen.

I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at børn og unge med etnisk dansk baggrund ligeledes sendes på længerevarende ophold, enten i Danmark eller i Europa. I rapporten fortæller interviewpersonerne, at disse ophold er lige så problematiske som andre genopdragelsesrejser. Yderligere fortæller interviewpersonerne, at de har kendskab til flere familier med vestlig eller dansk baggrund, der tager på længerevarende ferieophold uden for skolernes ferieperioder. De understreger dog, at disse ophold ikke problematiseres på samme måde, som familier med ikke-vestlig baggrund (Bilag 3, s. 22). Vi argumenterer for, at regeringen i udspillet har generaliserende opfattelser af, at det kun er familier med ikke-vestlig baggrund, der sender deres børn på genopdragelsesrejser. I modsætning hertil prøver flere interviewpersoner ikke at blive præget

af disse generaliserende opfattelser af familier med ikke-vestlig baggrund. Flere interviewpersoner fremhæver, at de finder det vigtigt, at deres praksis og overvejelser i forhold til længerevarende udlandsophold ikke præges af opholdets destination og forældrenes oprindelsesland, men i stedet tager udgangspunkt i opholdets karakter og formål (Bilag 3, s. 22-23).

Ankestyrelsens rapport anvender kategorien “ikke-vestlig baggrund”, og definerer “ikke-vestlig baggrund” på samme måde som Danmarks Statistik (Bilag 3, s. 1). Ankestyrelsen har undersøgt forældrenes oprindelsesland, og i den forbindelse angivet konkrete lande som svarmuligheder. Landene er Tyrkiet, Somalia og Pakistan. Yderligere belyser rapporten, at 27 kommuner har svaret “andet”, hvorunder de har angivet landene: Bosnien, Brasilien, Egypten, Filippinerne, Iran, Irak, Jordan, Kina, Libanon, Palæstina, Sudan, Syrien og Tunesien. Vi argumenterer for, at Ankestyrelsen har en opfattelse af, at forældre fra Tyrkiet, Somalia og Pakistan er mere tilbøjelige til at sende sine børn på længerevarende udlandsophold end forældre fra andre ikke-vestlige lande. Kategorien “ikke-vestlig baggrund” er på forhånd bestemt af Udlændinge- og Integrationsministeriet. Kategorien bidrager til en tavsliggørelse af de længerevarende udlandsophold, som forekommer blandt børn og unge med en vestlig baggrund. Udlændinge- og Integrationsministeriet anvender ikke kategorien “ikke-vestlig baggrund”, når ministeriet på deres hjemmeside informerer om genopdragelsesrejser og årsager hertil (Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2017), hvorfor ministeriet ikke problematiserer en specifik gruppe indvandrere og efterkommere i relation til genopdragelsesrejser. Selvom ministeriet ikke italesætter genopdragelsesrejser ud fra kategorien “ikke-vestlig baggrund”, har ministeriet trods alt bestilt rapporten fra Ankestyrelsen med kategorien “ikke-vestlig baggrund” som kriterium for rapporten. Vi argumenterer for, at ministeriets bagvedliggende diskurs for denne kategorisering er, at forældre med “ikke-vestlig baggrund” sender deres børn på genopdragelsesrejser. Ligeledes argumenterer vi for, at Ankestyrelsen trækker på samme diskurs som regeringen om, at genopdragelsesrejser forekommer blandt familier med ikke-vestlig baggrund.

5.1.2 “Udsatte børn og unge” og skolebørn

I 1. behandling af L 22 repræsenterer Trine Bramsen (S) genopdragelsesrejser som en samfundsproblematik. Trine Bramsen italesætter, at ”*Der påhviler os som samfund et helt særligt ansvar for udsatte børn og unge, og for at leve op til det ansvar er underretninger fra kommunen og fra fagfolk omkring barnet helt afgørende*” (Bilag 2, s. 2). Hun knytter genopdragelsesrejser sammen med kategorien ”udsatte børn og unge”, hvorfor hun antager, at børnene og de

unge udsættes for uønsket påvirkninger og ubehageligheder. Ifølge Trine Bramsen er kategorien “udsatte børn og unge” grunden til, at hun mener, at Danmark har ansvaret for at ”løse” ”problemet”. Ifølge Uffe Juul Jensen henviser begrebet “udsathed” i sig selv ikke “løsninger” men peger i stedet på en etisk opgave (Jensen, 2009, s. 157). Når Trine Bramsen skønner, at børn og unge, der sendes på genopdragelsesrejser, er “udsatte”, italesætter hun, at der kræves en anstrengelse fra det danske samfund. Uffe Juul Jensen argumenterer for, at begrebet “udsathed”, kan gives en særlig etisk og politisk valør (Jensen, 2009, s. 156), hvilket vi argumenterer for, at Trine Bramsen gør, når hun italesætter begrebet i forbindelse med genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at Trine Bramsens brug af begrebet “udsatte” konstruerer børn og unge som sendes på genopdragelsesrejser som ofre af uønskede situationer.

Ankestyrelsen italesætter ikke børn og unge som sendes på genopdragelsesrejser som “udsatte”, i stedet opstiller de kategorien “børn og unge”. Ankestyrelsen definerer længerevarende udlandsophold som: ”*alle udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund, der varer mere end en måned ud over skolernes ferieperioder*” (Bilag 3, s. 1). Vi argumenterer for, at når Ankestyrelsen anvender “skolernes ferieperioder” i deres definition, kan det være med til at konstruere en bestemt forståelse af, hvem der udsættes for genopdragelsesrejser. “Skolernes ferieperioder” henviser til børn og unge, som går i skole. Vi argumenterer for at, når Ankestyrelsen anvender “skolernes ferieperioder” i deres definition, tavsliggør de, de længerevarende udlandsophold som omhandler børn og unge uden for skolesystemet. Ankestyrelsens definition af længerevarende udlandsophold har således været med til at afgrænse, hvilke ophold, der er blevet undersøgt i rapporten.

5.1.3 Hvilke ophold anses som problematiske?

Ankestyrelsens rapport kategoriserer de længerevarende udlandsophold i tre overordnede kategorier: “Forlængede ferieophold”, “gråzoneophold” og “åbenlyst problematiske ophold”. Rapporten fokuserer på at belyse de udlandsophold, som kommunerne vurderer, er problematiske for barnet eller den unge (Bilag 3, s.1). “Forlængede ferieophold” er ophold, som kommunerne vurderer er “mindre problematiske” end “gråzoneophold” og “åbenlyst problematiske ophold”. “Forlængede ferieophold” er umiddelbart frivillige og har en karakter af ferie med familien, som forlænges med en til to måneder ud over skolens ferieperiode. Denne form for ophold vurderer kommunerne umiddelbart ikke som problematisk, men opholdet kan være problematisk for barnet eller den unges skolegang (Bilag 3, s. 2).

Kategorien ”Gråzoneophold” henviser til ophold, hvor kommunerne mangler viden om opholdets karakter. Opholdet er kendetegnet ved, at det kan være svært for kommunerne at få deres bekymring kvalificeret for, at et længerevarende udlandsophold kan være problematisk i forhold til barnet eller den unges trivsel. Dette kan skyldes manglende kendskab til barnet eller den unge og dennes familie, samt manglende viden om, at opholdet vil ske. Kommunerne kan ligeledes efter barnets/familiens udrejse have svært ved at oprette kontakt til barnet, den unge eller forældrene. Kommunernes oplysninger om opholdet kan ligeledes være modstridende (Bilag 3. s. 2).

Kategorien ”Åbenlyst problematiske ophold” er ophold, som kommunen vurderer, er åbenlyst problematiske for barnet eller den unges trivsel. Denne vurdering er hovedsageligt taget på baggrund af, at barnet eller den unge selv før, under eller efter opholdet, har givet udtryk for, at opholdet ikke er frivilligt. I nogle af disse ophold bliver barnet eller den unge udsat for vold. I andre tilfælde kan der være tale om, at barnet eller den unge bliver tilbageholdt mod sin vilje i udlandet, dog umiddelbart uden yderligere at lide overlast. Ifølge kommunerne fremstår en del af disse ophold som en måde, hvorpå forældrene prøver at ændre barnets eller den unges adfærd, og nogle ophold er knyttet til social kontrol og æresrelaterede problemer (Bilag 3, s. 2-3).

Rapporten fra Ankestyrelsen beskriver yderligere, at: *“Vi har valgt ikke at betegne de åbenlyst problematiske ophold ’genopdragelsesrejser’. Det skyldes, at det fremgår af interviewene, at interviewpersonerne i kommunerne forstår begrebet ’genopdragelsesrejser’ meget forskelligt”* (Bilag 3, s. 15). Dette citat afspejler, at Ankestyrelsen implicit sætter lighedstegn mellem “åbenlyst problematiske” ophold og “genopdragelsesrejser”, og samtidig vurderer Ankestyrelsen, at “forlængede ferieophold” og “gråzoneophold” ikke kan defineres som genopdragelsesrejser. Nogle interviewpersoner anvender begrebet genopdragelsesrejser om ophold, hvor “børn og unge med ikke-vestlig baggrund” imod deres vilje sendes eller rejser ud af landet. Andre interviewpersoner argumenterer for, at betegnelsen “genopdragelse” ikke indfanger variationen i opholdene, hvorfor de antager, at betegnelsen er for snæver (Bilag 3, s. 15). Som nævnt tidligere er Ankestyrelsens rapport bestilt til at belyse omfanget og karakteren af genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at Ankestyrelsens kategoriseringer afspejler, at det har været svært for Ankestyrelsen at belyse omfanget og karakteren genopdragelsesrejser blandt

andet, fordi de adspurgte kommuner har forskellige opfattelser af, hvad der karakteriserer en genopdragelsesrejse.

Vi argumenterer for, at regeringens "løsning", altså kriminaliseringen af genopdragelsesrejser henvender sig til Ankestyrelsens kategori "åbenlyst problematiske" ophold. Det der i udspillet ønskes kriminaliseret er netop ophold, som bringer "barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare" (Bilag 1, s. 29). Ankestyrelsens rapport viser, at der i kommunerne er en overvægt af sager om "forlængede ferieophold" og i nogen grad "gråzoneophold". Kommunerne har færre sager af de "åbenlyse problematiske ophold", dog er det de sager, som fylder mest i de kommunale medarbejders bevidsthed (Bilag 3, s. 3). Vi argumenterer således for, at lovforslaget L 22 er et forsøg på at "løse" de "åbenlyst problematiske" ophold, som altså ifølge Ankestyrelsens rapport er de ophold, som er mindst repræsenteret i kommunernes sagsstammer. Udspillet definerer ikke direkte "genopdragelsesrejser", men de anvender selve begrebet. De anvender begrebet "genopdragelsesrejser" om alle udlandsophold, hvor børns og unges udvikling og sundhed udsættes for alvorlig fare (Bilag 1, s. 29). Modsat Ankestyrelsens rapport skelner regeringen ikke mellem forskellige typer af udlandsophold. Analysen viser således, at der er forskellige definitioner af genopdragelsesrejser, og at fagprofessionelle, som beskæftiger sig med disse sager, ikke har en entydig forståelse af begrebet.

5.1.4 Ankestyrelsens rapport som legitimering for en kriminalisering

I en artikel på Udlændinge- og Integrationsministeriets hjemmeside fremgår det, at daværende Udlændinge- og integrationsminister, Inger Støjberg, vil komme med nye initiativer mod genopdragelsesrejser i udspillet. Inger Støjberg anvender Ankestyrelsens rapport som en legitimering for at "gøre mere for at forhindre, at børn bliver sendt på genopdragelsesrejser i udlandet" (Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2018). I artiklen omtaler Udlændinge- og Integrationsministeriet "de længerevarende udlandsophold" som genopdragelsesrejser, hvorfor ministeriet fortolker Ankestyrelsens rapporters resultater til egen fordel. Som beskrevet tidligere, fremgår det i Ankestyrelsens rapport, at de ikke definerer længerevarende udlandsophold som genopdragelsesrejser, men alligevel vælger Udlændinge- og Integrationsministeriet og Inger Støjberg at omtale disse ophold som genopdragelsesrejser. I artiklen fremgår det, at: "*Rapporten viser, at kommunerne siden sommeren 2015 har haft kendskab til i hvert fald 130 sager, hvor opholdet har haft negative konsekvenser for barnet*" (Udlændinge- og Integrationsministeriet, 2018). I citatet italesætter Inger Støjberg ikke antallet af kommuner eller hvilke negative

konsekvenser opholdene har for børnene. Vi har derfor valgt undersøge, hvad Ankestyrelsens rapporters resultater viser.

Som nævnt i afsnit 2.4.3 har 95 kommuner deltaget i Ankestyrelsens undersøgelse. Her belyser rapporten, at 50 af de 95 adspurgte kommuner *ikke* har kendskab til længerevarende udlandsophold, samt at 11 kommuner har svaret “ved ikke”. Det betyder, at 34 kommuner kender til længerevarende udlandsophold (Bilag, s. 26). Det er dog ikke alle 34 kommuner, som vurderer, at opholdene har haft en negativ betydning for barnet eller den unge. 25 ud af de 34 kommuner vurderer, at opholdene har haft en negativ betydning for barnet eller den unge. Når Udlændinge- og Integrationsministeriet i artiklen italesætter “kommunerne” henviser ministeriet til de 25 kommuner, som har svaret, at de har kendskab til længerevarende udlandsophold, som har haft negative konsekvenser for barnet eller den unge. De negative konsekvenser som ministeriet italesætter, henviser til Ankestyrelsens spørgeskema, hvor Ankestyrelsen har undersøgt de negative konsekvenser ud fra fire svarkategorier: “skolegang”, “sprogkunderskaber”, “trivsel” og “andet”. I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at:

“Baggrunden for undersøgelsen er, at ministeriet kender til en række tilfælde, hvor børn og unge med ikke-vestlig baggrund har været sendt på længerevarende udlandsophold, der har påvirket børnenes skolegang, sprogkunderskaber og trivsel negativt. Der er dog meget begrænset viden om området” (Bilag 3, s. 1).

Vi argumenterer for, at de opstillede svarkategorier i Ankestyrelsens rapport således er influeret af Udlændinge- og Integrationsministeriets forventninger til Ankestyrelsens undersøgelse. Når ministeriet i artiklen nævner “negative konsekvenser” henviser de altså til negative konsekvenser for barnets skolegang, sprogkunderskaber og trivsel. Samtidig tavsliggør ministeriet, at “genopdragelsesrejser” kan have positive konsekvenser for barnet. Ankestyrelsens rapport beskriver netop, at fire kommuner vurderer, at nogle de længerevarende udlandsophold, som de har kendskab til, har haft en positiv betydning for børnene. Barnets eller den unges tilhørsforhold og deres kendskab til forældrenes hjemland og familierelationer er blevet styrket gennem opholdene (Bilag 3, s. 42). Ifølge Ankestyrelsen kan længerevarende udlandsophold således både have negative og positive konsekvenser for børn og unge, hvorfor de ikke problematiserer alle slags længerevarende udlandsophold, som udspillet og Udlændinge- og Integrationsministeriet gør.

5.1.5 Barnets sundhed og udvikling udsættes for alvorlig fare

“Barnets eller den unges trivsel” er ligeledes et nøglebegreb, der anvendes i både udspillet og i Ankestyrelsens rapport. I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at kategorien “åbenlyst problematiske ophold” sættes i relation til “barnet eller den unges trivsel”. Under nogle af disse ophold kan barnet eller den unge blive udsat for fysisk eller psykisk vold, hvorfor barnet eller den unges trivsel direkte påvirkes negativt (Bilag 3, s. 2-3). Vi argumenterer for, at hensynet til barnets bedste er et grundlæggende argument i udspillet og Ankestyrelsens rapport for, hvorfor genopdragelsesrejser ifølge begge dokumenter ikke bør finde sted. Dog belyser Ankestyrelsens rapport, at blandt de skoleledere og sagsbehandlere, som har medvirket i rapporten, er *“den primære bekymring umiddelbart ikke, om et ophold har et genopdragende sigte. Det er snarere, hvilken betydning opholdet har for barnets skolegang, og om barnets eventuelle støttebehov kan dækkes undervejs”* (Bilag 3, s. 3). Citatet indikerer således, at disse skoleledere og kommunale medarbejdere hovedsageligt har fokus på de arbejdsopgaver og pligter, som de er underlagt på arbejdspladsen. I citatet italesætter de således ikke direkte barnet/den unges trivsel som den vigtigste bekymring for dem. Vi argumenterer for, at skolelederne og sagsbehandlerne trækker på en socialpolitisk diskurs, idet de italesætter deres arbejdsgang og fokus i forhold til genopdragelsesrejser.

I udspillet fremgår det, at der skal ske en kriminalisering af genopdragelsesrejser, hvor “barnets sundhed og udvikling udsættes for alvorlig fare” (Bilag 1, s. 29). “Barnets sundhed og udvikling” fremgår som et nøglebegreb, og er ligeledes et kriterium for, hvornår et ophold anses for at være en genopdragelsesrejse. Ifølge forslaget til lov om ændring af straffeloven, pasloven og politiloven forstås “sundhed og udvikling”, som barnets eller den unges almentilstand, der ikke kun omhandler helbredsmæssige forhold, men også andre forhold, der har betydning for barnets eller den unges trivsel. Et eksempel på “alvorlig fare” kan være mishandling eller svigtende omsorg fra forældremyndighedsindehaverne. Barnets eller den unges øjeblikkelige tilstand samt fremtidige opvækstbetingelser skal medtages i vurderingen af, hvorvidt der er tale om alvorlig fare for udviklingen (Folketinget, 2018, s. 13). Vi argumenterer for, at anvendelsen af nøglebegrebet “sundhed og udvikling” trækker på en socialpolitisk diskurs. Barnets “sundhed og udvikling” er et begreb, som fagprofessionelle har kendskab til og viden om på forhånd, da nøglebegrebet anvendes i flere paragraffer i Serviceloven, og er derfor en integreret del af fagprofessionelles arbejde.

Daværende justitsminister Søren Pape Poulsen forbinder nogle genopdragelsesrejser med forhold, som er medvirkende til at skade barnets fremtidige muligheder:

“Det kan have alvorlige og vidtrækkende konsekvenser for et barn, hvis forældrene sender barnet til udlandet til forhold, der kan bringe barnets sundhed eller udvikling i fare. Det kan jo være tilfældet i forbindelse med såkaldte genopdragelsesrejser. Det kan være ødelæggende for et barns fremtidige muligheder, hvis det på genopdragelsesrejsen udsættes for vanrøgt og mishandling, eller hvis barnet bliver socialt isoleret i udlandet. Med lovforslaget sætter vi hårdt ind over for sådan en negativ påvirkning og understreger over for forældre, der overvejer at sende deres barn til udlandet til skadelige forhold, at det ikke kan accepteres” (Bilag 2, s. 24-25).

Vi argumenterer for, at Søren Pape Poulsens citat trækker på en forælderrolle-diskurs, idet han italesætter, hvordan forældre ikke bør behandle sine børn. Søren Pape Poulsen problematiserer således de forældres adfærd, som sender deres børn afsted til skadelige forhold. Det vil sige, at hvis forholdene ikke er skadelige, barnet ikke mishandles eller hvis barnet ikke er socialt isoleret, så finder han ikke genopdragelsesrejser problematiske. Vi argumenterer for, at Søren Pape Poulsen, ligesom Ankestyrelsen, italesætter, at der findes forskellige udlandsophold. Søren Pape Poulsens repræsentation af “genopdragelsesrejser” indeholder samme kategoriseringer som Ankestyrelsens repræsentation af “åbenlyst problematiske” ophold. Begge repræsentationer problematiserer opholdenes alvorlige konsekvenser for barnet samt, at barnets “sundhed og udvikling udsættes for alvorlig fare”.

5.1.6 “Danmark skal blive Danmark igen”

“Der skal én gang for alle tages livtag med den meget store integrationsopgave, hvor en gruppe af indvandrere og efterkommere ikke har taget danske værdier til sig, og isolerer sig i parallelsamfund” (Bilag 1, s. 6). Regeringen italesætter således genopdragelsesrejser som et resultat af manglende integration. Udspillet anvender “integration” som et nøglebegreb. Vi argumenterer for, at regeringen i udspillet trækker på en national diskurs, fordi den definerer de danske værdier som selvfølgeligheder for integration. Den nationale ide består af en bestemt forestilling om, hvordan verden er og bør være indrettet. Alle lande har deres egne grænser, og hvert land er en nationalstat, hvor befolkningen udgør en sproglig og kulturel enhed. Nationalstaten har ret til at bestemme over sig selv, og er samtidig en kulturel og politisk enhed (Jørgensen &

Phillips, 1999, s. 169). Vi argumenterer for, at regeringen har en forestilling om, at indvandrere og efterkommere kun kan høre under kategorien “integrerede”, hvis de besidder danske værdier samt indfrier regeringens forventninger, som er ikke at isolere sig. Vi argumenterer for, at regeringen ligeledes opstiller en dikotomi mellem “de integrerede indvandrere og efterkommere” og “de ikke integrerede indvandrere og efterkommere”. “De integrerede indvandrere og efterkommere” problematiseres ikke, da de lever efter, hvad regeringen anser som værende acceptabelt. “De ikke integrerede indvandrere og efterkommere” problematiseres derimod, da de ikke lever efter regeringens forventninger og ønsker til borgere i Danmark. Vi argumenterer for, at regeringen med denne dikotomi kan være med til at skabe stereotyper af indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, som individer der ikke er integreret i det danske samfund. Regeringen tavsliggør derved, at indvandrere og efterkommere med en vestlig baggrund også kan tilhøre kategorien “ikke integreret”. I forlængelse heraf italesætter regeringen at: *“Den seneste opgørelse fra Finansministeriet viser, at indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund kostede Danmark 36 milliarder kroner i 2015”* (Bilag 1. s. 5). Vi argumenterer for, at regeringen problematiserer borgere med en ikke-vestlig baggrund, da de ifølge regeringen ikke er integrerede, og dermed udgør en omkostning for det danske samfund. Ifølge Bacchi er “dividing practices”, at målgruppen i sig selv udgør og er ansvarlige for problemet (Bacchi, 2009, s. 17). Vi argumenterer for, at regeringen således repræsenterer ikke-vestlige borgere som problemet, da de ikke problematiserer borgere med etnisk dansk baggrund og vestlig baggrund, der ikke lever efter regeringens forventninger.

Regeringen italesætter: *“parallelsamfund som en stor belastning for sammenhængskraften i samfundet og for den enkelte”* (Bilag 1, s. 5). Ligeledes argumenterer regeringen for, at: *“det er en trussel mod vores moderne samfund, når frihed, demokrati, ligestilling og tolerance ikke accepteres som grundlæggende værdier. Og når rettigheder og pligter ikke følges ad”* (Bilag 1, s. 5). Citaterne henviser til, at regeringen forstår frihed, demokrati, ligestilling, ret og pligt, samt tolerance som det, der definerer et moderne samfund og netop disse kriterier ser regeringen, som de grundlæggende værdier i Danmark. I udspillet fremgår det, at: *“Regeringen vil insistere på, at alle borgere griber de muligheder og tager de værdier og normer, som det danske samfund bygger på, til sig. Det skal sikre ét samlet Danmark uden parallelsamfund”* (Bilag 1, s. 9). Citatet indikerer, at “ét samlet Danmark uden parallelsamfund” kun kan forekomme, hvis alle borgere i Danmark tager de danske normer og værdier til sig. Med udspillet ønsker regeringen således et sammenhængende Danmark, som bygger på demokratiske værdier såsom frihed, retssikkerhed, tolerance, ligeværd, ligestilling og frisind. Vi argumenterer

for, at regeringen således ønsker disse parallelsamfund nedbrudt, idet de udgør en trussel for Danmark. Ligeledes argumenterer vi for, at regeringen problematiserer ikke-vestlige borgere, hvis de ikke lever efter det, som regeringen definerer som danske værdier og normer. I udspillet fremgår det, at regeringen anvender “ikke-vestlig baggrund” ud fra Danmarks Statistik definition, hvor der ikke er fokus på kultur (jf. afsnit 5.1.1). Vi argumenterer for, at regeringen trods dette alligevel forbinder “ikke-vestlig baggrund” med kultur ved at italesætte, at borgere i Danmark skal leve efter danske værdier og normer.

Regeringens ovenstående ønske samt forventninger kan stride imod nogle borgers ønsker og forventninger til et liv i Danmark. Danneskiold-Samsøe, Mørck og Sørensen argumenterer netop for, at når individer flytter til et nyt land medtager de normer, som kan adskille sig fra de normer, der hersker i det nye land. Hvad der kan opfattes som acceptabelt i en kulturel sammenhæng, kan i en anden kulturel sammenhæng opfattes som afvigende. Det betyder, at individer, som indgår i nye kulturelle og sociale miljøer, kan opleve modstrid mellem forventninger og sociale erfaringer (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 28-29). Ifølge regeringen hersker der andre normer og værdier end de danske i parallelsamfundene, hvorfor regeringen finder parallelsamfundene problematiske. I udspillet fremgår det, at regeringen ser parallelsamfundene som en afvigende del af Danmark: *“Danmark skal blive ved med at være Danmark. De steder, hvor vi har fået parallelsamfund, skal Danmark blive Danmark igen”* (Bilag 1, s. 6). I udspillet italesætter regeringen således en dikotomi mellem parallelsamfundet og det danske samfund, idet regeringen italesætter de danske normer og værdier som de “rigtige”, og derfor trækker på en national diskurs.

5.1.7 Social kontrol

I alle tre dokumenter fremgår begrebet “social kontrol”, hvorfor vi i dette speciale ser det som et nøglebegreb. I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at nogle af de “åbenlyst problematiske ophold” er relateret til “social kontrol” og “æresrelaterede problemer” (Bilag 3, s. 2-3). I rapporten fortæller flere interviewpersoner, at der forekommer et øget grundlag for bekymring i familien, hvor kommunerne har kendskab til tidligere sager omhandlende vold eller social kontrol (Bilag 3, s. 17). Der foreligger her en diskurs om, at de familier, hvor der tidligere har været vold eller social kontrol, er familier som er mere tilbøjelige til at sende deres børn på genopdragelsesrejser end andre familier. Dette viser samtidig, at sager hvor vold og social kontrol

tidligere har fundet sted, er sager, hvor interviewpersonerne er mest opmærksomme på, hvorvidt et barn eller en ung bliver sendt på genopdragelsesrejse. Vi argumenterer for, at disse interviewpersoner trækker på en socialpolitisk diskurs, da interviewpersonerne italesætter, hvad de fokuserer på i sager omhandlede genopdragelsesrejser.

Regeringen knytter ligeledes genopdragelsesrejser sammen med “social kontrol”. I udspillet indledning fremgår det at: “*Det er et alvorligt indgreb i den enkeltes frihed og udfoldelsesmuligheder, når der udøves social kontrol over for kvinder og unge*” (Bilag 1, s. 5). Regeringen opstiller således to kategorier: “kvinder” og “unge”. Der foreligger her en diskurs om, at genopdragelsesrejser forekommer i familier, hvor der udøves social kontrol over kvinder og unge. Yderligere italesætter regeringen, at “*kvinder regnes for mindre værd end mænd*” i parallelsamfund (Bilag 1, s. 5). Vi argumenterer for, at regeringen forstår genopdragelsesrejser ud fra en bagvedliggende diskurs om, at genopdragelsesrejser forekommer i hjem, hvor der hersker en patriarkalsk social orden eller kønsorden, hvor der dominerer en magtorden mellem kønnene (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 35). Udspillet tavsliggør, at mænd også kan sendes på en genopdragelsesrejse. NIRAS Konsulenterne har udarbejdet en rapport, hvor de skelner mellem to typer af genopdragelsesrejser: “social genopdragelse” og “kulturel og religiøs genopdragelse”. Den primære målgruppe for “social genopdragelse” er drenge, mens at den primære målgruppe for “kulturel og religiøs genopdragelse” er piger (NIRAS Konsulenterne, 2015, s. 12). Vi argumenterer for, at regeringen, har fokus på det, som NIRAS Konsulenterne definerer som “kulturel og religiøs genopdragelse”, og dermed stereotypiserer, hvem der sendes på en genopdragelsesrejse.

Vi argumenterer for, at regeringen i udspillet forsøger at få læseren til at få sympati for kvinder og børn og samtidig konstruere kvinder og børn som ofre af social kontrol, herunder genopdragelsesrejser, ved brug af strategien *Constructing Cultural Biases in Sympathy Evaluation* (jf. afsnit 3.2.4). Kategorierne køn og alder, herunder kvinder og børn, er positive “bias” for at skabe sympati. Regeringen ønsker gennem udspillet at hjælpe kvinder og børn, som udsættes for social kontrol og genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at når regeringen italesætter minoriteter i udspillet, kan dette være med til at udfordre konstruktionen af ofre, da modtageren er majoritetsbefolkningen i Danmark. Majoritetsbefolkningen kan netop have svært ved at identificere sig med de omtalte kvinder og børn, da disse kvinder og børn har en anden baggrund og kultur, hvorfor de ikke “ligner” majoritetsbefolkningen (jf. afsnit 3.2.4).

Rosa Lund (EL) knytter ligeledes genopdragelsesrejser til miljøer, hvor der foregår social kontrol. I 1. behandlingen af L 22 udtaler Rosa Lund: *“Men jo, jeg tager det meget alvorligt, både det med genopdragelsesrejserne og i det hele taget det, vi oplever i de miljøer, hvor der er social kontrol af de unge mennesker.”* (Bilag 2, s. 15). Når Ankestyrelsens rapport, regeringen og Rosa Lund beskriver, at nogle ophold kan være knyttet til “social kontrol”, argumenterer vi for, at de anvender Losekes *piggybacking* strategi (jf. afsnit 3.2.3). Det gør de ved at få et nyt socialt problem, i dette tilfælde genopdragelsesrejser, til at fremstå som et velkendt socialt problem for modtageren. Dette gøres ved at Ankestyrelsen, regeringen og Rosa Lund italesætter genopdragelsesrejser i forlængelse af social kontrol. Når vi argumenterer for, at “social kontrol” er en velkendt social problemstilling, skyldes det, at der i 2012 blev udarbejdet en national strategi mod æresrelaterede konflikter af daværende Social- og Integrationsministeriet. Heri fremgår det, at: *“æresrelaterede konflikter dækker også over problemstillinger, der vedrører social kontrol”* (Social- og Integrationsministeriet, 2012, s. 10). Yderligere udarbejdede regeringen i 2016 en national handlingsplan med titlen “Forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol”. I denne handlingsplan knytter regeringen således begreberne “æresrelaterede konflikter” og “negativ social kontrol” sammen (Regeringen, 2016b). Begreberne har således været på den politiske dagsorden siden 2012, hvorfor disse begreber er velkendte for politikere og andre aktører, såsom kommuner, Etnisk ung med flere. Når regeringen og politikerne knytter genopdragelsesrejser til “social kontrol”, får modtageren kun én virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser. Denne virkelighedsopfattelse beror på, at genopdragelsesrejser kun finder sted i familier, hvor der sker æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Yderligere tavsliggør denne virkelighedsopfattelse, at genopdragelsesrejser kan finde sted blandt familier, hvor der ikke sker æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

5.1.8 “Egentlig ønsker vi jo slet ikke, at den slags forældre skal være i Danmark”

I 1. behandlingen af L 22 udtaler Trine Bramsen, på vegne af Socialdemokratiet, at genopdragelsesrejser ikke skal accepteres (Bilag 2, s. 2). Trine Bramsen er enig i, at genopdragelsesrejser skal kriminaliseres, men hun mener dog ikke, at kriminaliseringen er tilstrækkelig. Hun foreslår: *“...at forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejse, skal have inddraget deres opholdstilladelse”* (Bilag 2, s. 2). Her foreligger der en bagvedliggende diskurs om, at forældre uden dansk statsborgerskab er individer, der sender deres børn på genopdragelsesrej-

ser. Hun problematiserer således forældre med en anden etnisk baggrund end dansk, og samtidig tavsliggør hun, at forældre med dansk statsborgerskab også kan sende deres børn på genopdragelsesrejser. Trine Bramsen er dermed med til at stereotypisere forældre uden dansk statsborgerskab.

Ligeledes italesætter Peter Kofod (DF) genopdragelsesrejser som: *“Der er ingen tvivl om, at det er helt uhyrligt, når børn og unge bliver tvunget af sted på rejser til fjerne lande, hvor de lige får en ordentligt omgang indoktrinering og mishandling, hvis de nu er blevet lidt for danske”* (Bilag 2, s. 4). Peter Kofod anvender begrebet “tvunget”, hvilket indikerer, at han har en virkelighedsopfattelse af, at børn og unge bliver sendt på genopdragelsesrejser ufrivilligt. Han anvender ligeledes begreber såsom “indoktrinering” og “mishandling”. Begrebet “indoktrinering” henviser til, at forældrene har bestemte holdninger og meninger, som de ønsker at pådutte deres børn. Vi argumenterer således for, at Peter Kofod taler en fra en national diskurs, da han ønsker, at disse børn og unge skal besidde danske værdier. Peter Kofods brug af begrebet “mishandling” indikerer, at børn og unge udsættes for vold, når de sendes på genopdragelsesrejse. Udtrykket “blevet for danske” indikerer, at de børn og unge, som sendes på genopdragelsesrejser, ikke har en etnisk dansk baggrund. Vi argumenterer ligeledes for, at udtrykket “blevet for danske” henviser til, at de børn og unge, som sendes på genopdragelsesrejser, besidder nogle danske værdier, som Peter Kofod ønsker, at de skal beholde. Peter Kofods virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser er, at det er ophold af ekstrem negativ karakter. Peter Kofod tavsliggør først og fremmest, at genopdragelsesrejser kan forekomme frivilligt. For det andet tavsliggør han, at der kan være tale om ophold, hvor der ikke forekommer indoktrinering eller mishandling, men hvor opholdene derimod har positive konsekvenser for barnet eller den unge. For det tredje tavsliggør han, at der kan være flere formål med genopdragelsesrejser.

I forlængelse af ovenstående citatet, udtaler Peter Kofod: *“Egentlig ønsker vi [DF] jo slet ikke, at den slags forældre skal være i Danmark. Altså, vi mener simpelthen ikke, at man med den indstilling [blevet for danske] til det danske samfund har nogen fremtid i et samfund, der minder om vores”*. I citatet henviser Peter Kofod til en bestemt “slags forældre”, som refererer tilbage til forældre, som mener, at deres børn kan blive “for danske”. Det er netop denne indstilling, som Peter Kofod finder problematisk, hvilket er grunden til, at han mener, at forældrene ikke har en fremtid i Danmark. Vi argumenterer for, at Peter Kofod trækker på en national diskurs, hvorigennem han problematiserer forældre med en anden etnisk baggrund. Vi ar-

gumenterer herudover for, at Peter Kofod forholder sig til disse forældre ud fra en segregationsstrategi, hvor efterkommere og indvandrere fra ikke vestlige-lande vurderes til ikke at kunne begå sig i det danske samfund. Denne strategi har et relativistisk eller evolutionistisk syn på efterkommere og indvandreres kulturelle baggrund, og anser disse efterkommere og indvandrere som inkompetente til livet i Danmark (Skytte, 2016, s. 161). Vi argumenterer for, at Kofod i ovenstående citat anser disse forældre som ikke integrerbare grundet deres indstilling til det danske samfund. Når Peter Kofod italesætter det danske samfund som “vores” opstiller han en dikotomi mellem vores/deres. Han mener, at forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, har forkerte indstillinger, som ikke tilhører det danske samfund. Han anser således deres indstillinger som forkerte, hvorfor forældrene, ifølge Peter Kofod, ikke er velkomne i Danmark.

Naser Khader (KF) problematiserer ligeledes forældrenes adfærd:

“Et andet stort problem i parallelsamfund er behovet for at fastholde ens børn i hjemlandets kultur. Der er nogle forældre, der mener, at danske værdier som frihed, frisind og demokrati er så skadelige, at de bliver nødt til at skærme deres børn fra dem [de danske værdier]. Det involverer også, at man [forældre] sender sine børn tilbage til hjemlandet, hvor de kan blive genopdraget. Vi har læst mange historier om disse ture, hvor unge trues og tæskes til at makke ret, og hvor de enten kommer hjem med traumer, med ekstreme ideer eller begge dele. Det skal vi ikke acceptere” (Bilag 2, s. 23).

I citatet italesætter Naser Khader en dikotomi mellem “dansk kultur og værdier” og “udenlandsk (forældrenes hjemlands) kultur og værdier”. Naser Khader konstruerer et billede af, at den danske kultur og de danske værdier er mere privilegerede end den udenlandske kultur og de udenlandske værdier og trækker således på en national diskurs. I Naser Khaders udtalelse er der en diskurs om, at genopdragelsesrejser kun forekommer, fordi forældre med en anden etnisk baggrund forsøger at fastholde deres børn i hjemlandets kultur. Vi argumenterer for, at Naser Khader knytter kultur sammen med etnicitet, og ser kulturen som en årsag til, at forældre sender deres børn på genopdragelsesrejser. Kulturbegrebet anvendes ligeledes i Ankestyrelsens rapport, hvor nogle ophold anses som “kulturelt specifikke traditioner” (Bilag 3, s. 15). Unni Wikan argumenterer for, at kulturbegrebet nu om dage er “løbet løbsk”. Wikan uddyber, at kulturbegrebet har fået en ny betydning, og nu forbindes kultur med “race”. Kulturbegrebet opdeler individer i “os” og “dem”, hvor “dem” er mindre menneskelige end “os”. “De“ (dem)

anses for at være fanget i et “spind af kultur” og handler ud fra kulturen. Ligeledes er “de” bundet og dikteret af deres kultur. “Vi” (os) er derimod rationelle, tænkende og handlende individer, som handler efter omstændighederne og er reflekterende (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 94). Roger M. Keesing argumenterer for, at politikere anvender kulturbegrebet i en kultur nationalistisk retorik, til at understrege radikal anderledeshed. Kulturbegrebet knyttes i sådanne sammenhænge sammen etnicitet og forstås som noget en gruppe af individer “har” og “ejer” (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 95-96). Vi argumenterer for, at Ankestyrelsen og Naser Khader i ovenstående citat anvender kulturbegrebet ud fra Wikans og Keesings forståelse, da de knytter kultur sammen med race og etnicitet. Yderligere argumenterer Ankestyrelsen og Naser Khader for, at forældrene sender deres børn afsted på en genopdragelsesrejse på baggrund af kulturen, hvorfor de har en antagelse om, at forældrene handler ud fra deres kultur.

Vi argumenterer for, at flere af politikerne under 1. behandling af L 22 forstår kultur, ud fra et interkulturelt perspektiv, hvor kulturer anses som forskellige “øer”, der ikke kan andet end at kolliderer med hinanden. Ifølge Wolfgang Welsch forsøger det interkulturelle perspektiv at forstå og anerkende andre kulturer, men da perspektivet bygger på uændret traditionelle opfattelser af kulturer, af separatistiske karakterer, som ikke er i stand til at interagere med hinanden, mislykkes dette (Welsch, 1999, s. 2). Vi argumenterer således for, at flere af politikerne har en virkelighedsopfattelse af, at dansk kultur og udenlandsk (forældrenes hjemlands) kultur ikke kan forenes i det danske samfund.

Yderligere argumenterer vi for, at regeringen og politikerne italesætter en assimilationsstrategi, da de stiller krav til at indvandrere og efterkommere på alle måder, skal tilpasse sig dansk kultur og levevis, gerne så hurtigt som muligt. Marianne Skytte argumenterer for, at indgangen til assimilationsstrategien kan være en forståelse af, at flygtninge og indvandrere, der bor i Danmark, er “heldige”. Ligeledes argumenterer Skytte for, at assimilationsstrategien ofte ikke er nedvurderende i relation til minoritetsborgere, men at det er en ureflekteret og “lalleglad” holdning til det danske, som ses som ren natur og ikke kultur (Skytte, 2016, s. 162). Skytte argumenterer for at, assimilationsstrategien ofte kan føre til intolerance over for borgere, der ikke hurtigt nok bliver så danske som muligt. Intolerancen er særligt forstærket i de tilfælde, hvor indvandrere og flygtninge ingen ambitioner har om at blive “danske”. Ligeledes knytter intolerancen sig til en manglende anerkendelse af, at andre kulturelle tilknytninger kan have betydning for danske borgeres selvværd og identitet (Skytte, 2016, s. 162-163). Vi argumenterer for,

at regeringen og politikerne italesætter ”dansk levemåde”, som en selvfølgelighed og dermed den mest ”rigtige” levemåde, hvorfor de italesætter en assimilationsstrategi. “Os”/”dem” perspektivet er ligeledes med til at underbygge assimilationsstrategien.

Ifølge Karsten Hønge (SF) handler genopdragelsesrejser om: “*svage unge, der forrådes og bliver holdt til fange af deres egne familier*” (Bilag 2, s. 15). Karsten Hønge anvender begreberne “svage” og “fange” til at beskrive de børn og unge, som bliver sendt på genopdragelsesrejser. Her foreligger en antagelse om, at børn og unge, der sendes på genopdragelsesrejser, får frataget deres frihed og er underlagt magt af familien. Han udtaler også, at:

”Man skal også straffe dem [forældre], fordi straf indgår som en del af de værktøjer, vi skal bruge over for forældre, der ikke har fattet deres opgave, som forældre, nemlig opgaven med at vise omsorg for deres børn ved hverken at mishandle dem fysisk i Danmark eller sende dem på genopdragelse i udlandet” (Bilag 2, s. 15)

I ovenstående citat problematiserer Karsten Hønge forældrenes manglende ansvarstagen i forhold til deres forælderrolle. Han italesætter, at disse forældre yder omsorgssvigt over for deres børn både i Danmark, og når de sender dem på genopdragelsesrejser. Det betyder, at han ikke kun problematiserer forældrenes adfærd, når de vælger at sende deres børn på genopdragelsesrejser, men at han generelt har noget imod forældrenes opdragelsesstil. Karsten Hønge tavsliggør her, at genopdragelsesrejser kan være et forsøg fra forældrene på at hjælpe sit barn ud af for eksempel kriminalitet (Bilag 3, s. 36).

Ud fra ovenstående udtalelser og citater argumenterer vi for, at politikernes motivationbaggrund for at forhindre genopdragelsesrejser er på baggrund af deres subjektive værdier. Vi argumenterer for, at forældre, som sender deres børn på genopdragelsesrejser, fornærmer politikernes moralske værdier, hvorfor politikerne har behov for at “løse” “problemet”. Yderligere anvender politikerne ekstremt dramatiserende eksempler på genopdragelsesrejser. Ifølge Losekes strategi *Constructing Extreme Consequences* kan disse eksempler være baggrunden for at konstruere et socialt problem. Ydermere konstruerer Peter Kofod, Karsten Hønge og Naser Khader børnene og de unge som ofre, ved at anvende ord som “tvang”, “indoktrinering”, “mishandling”, “fangetagning”, “trusler”, “tæsk” og “traumer” om de forhold, som børnene og de unge er i. Ifølge Losekes strategi *Constructing Victims as Suffering Horribly* konstruerer Peter Kofod, Karsten Hønge og Naser Khader børnene og de unge, som svage individer, der lider

forfærdeligt under forfærdelige vilkår. Denne strategi og de anvendte ord er samtidig med til at skabe sympati og bekymring for de børn, som konstrueres som ofre (jf. afsnit 3.2).

På baggrund af Losekes strategi, *Constructing Villains as Dangerous Outsiders*, argumenterer vi for, at regeringen og politikerne konstruerer forældre med en ikke-vestlig baggrund, som sender deres børn på genopdragelsesrejser, som skurke. Det gør de ved at beskrive forældrene som individer, der ikke viser omsorg for deres børn, men i stedet ”mishandler” dem. Derudover konstrueres forældrene som skurke, idet forældrene ifølge politikerne mener, at danske værdier, som for eksempel frihed og demokrati er skadelige for deres børn. Vi argumenterer yderligere for, at regeringen og politikerne med deres udtalelser skaber had over for forældrene ved blandt andet at beskyldte dem for at være skurke af ekstrem ond karakter, samt børnene som ekstrem uskyldige (jf. afsnit 3.2).

5.1.9 Aktørernes indflydelse

I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at kommunerne trækker på flere instanser, når de ønsker faglig sparring. For eksempel fremgår det, at kommunerne trækker på Ankestyrelsen, Etnisk Konsulentteam, Etnisk Ung, Politiet, Udenrigsministeriet, Udlændingestyrelsen og VISO (Bilag 3, s. 12). En faglig konsulent fra Aarhus Kommune udtaler: *“Det er sådan en sag [sag om længerevarende udlandsophold], hvor vi ville bruge Etnisk Ung eller VISO i forhold til, hvad det er vigtigt at komme omkring”* (Bilag 3, s. 89). Citatet indikerer, at aktører som Etnisk ung og VISO, har stor indflydelse på, hvordan kommuner arbejder med længerevarende udlandsophold. Faglig sparring hos andre instanser er et punkt, som samtlige sagsbehandlere, der deltog i Ankestyrelsens undersøgelse, påpegede var vigtigt i deres arbejde med længerevarende udlandsophold (Bilag, 3 s. 78).

Karsten Hønge italesætter genopdragelsesrejser på baggrund af viden og erfaringer fra Etnisk Ung:

“Er fru Rosa Lund overhovedet opmærksom på de dramatiske beretninger, vi får? F.eks. fortæller en forening som Etnisk Ung om, at unge fra bestemte mellemøstlige lande ringer til Danmark og trygler om hjælp, og gang på gang hører vi beretninger om, hvordan unge i vores folkeskoleklasser er bange for at tage på ferie” (Bilag 3, s. 15).

“Det er jo fuldstændig rystende at mødes med bl.a. en forening som Etnisk Ung og høre om deres hårrejsende beretninger om unge, der tages til fange af deres egne familier; beretninger om unge i vores folkeskole, der er bange for deres forældres planer for sommeren; om nødopkald fra bl.a. Somalia, hvor unge danskere tryglende beder om hjælp” (Bilag 3, s. 22).

I første citat opstiller Karsten Hønge en kategori ved at italesætte, at de børn, der sendes på genopdragelsesrejser har oprindelse i “bestemte mellemøstlige lande”. Samtidig tavsliggør han, at børn og unge fra andre lande end “mellemøstlige lande” også kan sendes på genopdragelsesrejser. Ligeledes opstiller Karsten Hønge kategorien “unge i folkeskoleklasser”, hvilket afspejler, at Karsten Hønge har en forståelse af, at det er børn og unge i folkeskolealderen, som bliver sendt på genopdragelsesrejser. Denne forståelse kan sammenlignes med Ankestyrelsens definition af længerevarende udlandsophold. Karsten Hønge tavsliggør, at børn og unge som ikke er i skolealderen også kan sendes på genopdragelsesrejser. Andet citat repræsenterer genopdragelsesrejser som forfærdelige forhold, som vi ligeledes har analyseret i afsnit 5.1.8. I dette citat italesætter Karsten Hønge børn og unge som sendes på genopdragelsesrejser som individer der er “bange” og har brug for “hjælp”. Han anvender nøglebegreberne “bange” og “hjælp” til at konstruere børnene som ofre, der har brug for hjælp fra regeringen og politikerne. Vi argumenterer for, at Etnisk Ung har medvirket til at konstruere en bestemt virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser. Når Karsten Hønge italesætter kategorier, som ifølge ham, stammer fra Etnisk Ung, reproducerer han den virkelighedsopfattelse, som Etnisk Ung har.

5.1.10 Så hvad er problemet?

Opsummeringsvis har vi dekonstrueret, hvordan genopdragelsesrejser problematiseres ved at analysere de emner, som var på den politiske dagsorden i forbindelse med forslaget om kriminaliseringen af genopdragelsesrejser samt de emner som fremgår i Ankestyrelsens rapport. Ovenstående delanalyse belyser først og fremmest, at det er forskelligt, hvordan genopdragelsesrejser defineres, problematiseres og repræsenteres. Alene dét, at genopdragelsesrejser forstås forskelligt, kan have en betydning for praksis, som uddybes i delanalyse tre. Delanalysen belyser ligeledes, at regeringen, politikerne og Ankestyrelsen italesætter genopdragelsesrejser som et resultat af forældres adfærd, som de knytter til en ikke-vestlig kultur.

Både udspillet og Ankestyrelsens rapport opstiller kategorien/dikotomien “ikke-vestlig baggrund”, og genopdragelsesrejser repræsenteres derfor som en integrationsproblematik, som kun forekommer blandt familier, som har en ikke-vestlig baggrund. Regeringen og politikerne mener, at det danske samfund ikke har formået at integrere en stor del af “udlændinge og efterkommere” med “ikke-vestlig baggrund”, samt at disse individer ikke har grebet de muligheder, som det danske samfund har stillet til rådighed for at fremme en integration. Regeringen og Ankestyrelsen har således en bestemt virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser, og er derfor med til at (re)producere en bestemt viden om genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at udspillet og 1. behandling af L 22 tavsliggør, at etniske danske børn og unge samt børn og unge med en vestlig baggrund også kan sendes på genopdragelsesrejser. Ligeledes tavsliggør både udspillet og 1. behandling af L 22, at genopdragelsesrejser kan have forskellige formål og positive konsekvenser.

Ifølge udspillet og 1. behandling af L 22 er “løsningen” på genopdragelsesrejser en kriminalisering, som skal sikre, at forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, kan straffes op til fire år. I L 22 er fokuset på “barnets sundhed og udvikling”, hvorfor hovedformålet med lovforslaget er at varetage barnets bedste. Kriminaliseringen af genopdragelsesrejser skal således skræmme forældrene fra at sende deres børn til “skadelige forhold” i udlandet. Regeringen og politikerne problematiserer forældrenes adfærd og handlinger, hvorfor de forsøger at forhindre disse gennem lovgivning. Ved at analysere regeringens og politikernes repræsentationer af genopdragelsesrejser, konkluderer vi, at politikerne har en bestemt politisk diskurs, som består af deres egne værdier og grundlæggende antagelser. Vores analyse viser, at “integrationsopgaven” består af, at regeringen og politikerne forsøger at ændre forældrenes kultur, normer og værdier. Regeringen og politikerne finder ikke-vestlige kulturer, normer og værdier uacceptable i det danske samfund, da de ser disse som en trussel. Hvis ikke forældrene kan tilpasse sig danske værdier, er de ikke velkommen i Danmark. Vi argumenterer for, at integrationsopgaven derfor ikke kun handler om, at forældrene skal integreres gennem uddannelse, arbejde og sprog, men generelt leve efter dét, som regeringen og politikerne definerer som “danske normer og værdier”, hvorfor regeringen og politikerne har en assimilationstankegang. Ligeledes viser vores analyse, at aktører som for eksempel Etnisk Ung har indflydelse på, hvordan genopdragelsesrejser repræsenteres blandt politikerne og fagprofessionelle.

Ud fra Losekes teori konstrueres genopdragelsesrejser i dokumenterne som et socialt problem. Politikernes motivationsbaggrund for at kriminalisere genopdragelsesrejser er baseret på subjektive værdier. Børn og unge med ikke-vestlig baggrund konstrueres som ofre, der udsættes for “skadelige” forhold af egne familiemedlemmer. Yderligere konstrueres forældre med ikke-vestlig baggrund, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, som skurke, fordi de ifølge dokumenterne udsætter deres børn for blandt andet “mishandling”, “indoktrinering” og “tilfangetagning”.

I nedenstående tabel har vi opsummeret, hvilke repræsentationer, kategorier, nøglebegreber og dikotomier, vi har identificeret i vores delanalyse et. Overordnet kan vi konkludere, at genopdragelsesrejser repræsenteres som en integrationsproblematik.

	Udspillet	1.behandling af L 22	Ankestyrelsens rapport
Repræsentationer	Integrationsproblematik	Integrationsproblematik Samfundsproblematik	Integrationsproblematik
Kategorier	“Kvinder” “Unge”	“Udsatte børn og unge”	“Ikke-vestlig baggrund”, “Børn og unge” “Forlængede ferieophold” “Gråzoneophold” “Åbenlyst problematiske ophold”
Nøglebegreber	“Barnets sundhed og udvikling” “Integration” “Social kontrol” “Barnets eller den unges trivsel”	“Social kontrol”	“Barnets eller den unges trivsel”
Dikotomier	“Integrerede indvandrere og efterkommere/Ikke integrerede indvandrere og efterkommere” “Ikke-vestlig baggrund/Vestlig baggrund” “Parallelsamfund/Det danske samfund”	“Vores/deres” “Dansk kultur og værdier/Udenlandsk (forældrenes hjemlands) kultur og værdier”	

Tabel 2

5.2 Delanalyse 2

I denne delanalyse beskæftiger vi os med elementer fra Bacchis spørgsmål tre, hvorfor vi undersøger og analyserer, hvordan repræsentationen af genopdragelsesrejser er opstået. Vores delanalyse et viser, at genopdragelsesrejser repræsenteres som en integrationsproblematik blandt “ikke-vestlige indvandrere og efterkommere” i Danmark. Denne delanalyse består af to dele. Første del undersøger og analyserer, hvordan udspillet anvender statistik og data til at understøtte, at borgere med en ikke-vestlig baggrund udgøre en integrationsproblematik for Danmark. I anden del beskæftiger vi os med, hvordan udlændinge- og integrationspolitikken har udviklet sig fra 2011 til 2019. Vi inddrager tidligere regeringsgrundlag fra 2011, 2015 og 2016 til at undersøge og analysere udviklingen, ved at identificerer nøglebegreber, kategorier og dikotomier. Vi undersøger den historiske kontekst, og hvilke begivenheder og beslutninger, der har haft betydning for, hvordan genopdragelsesrejser problematiseres repræsenteres.

5.2.1 Første del: Brugen af statistik til at understøtte “problemet”

Ifølge Ian Hacking kan data og statistik i politiske dokumenter være med til at skabe en bestemt viden, hvorfor han argumenterer for, at det er vigtigt at være kritisk ved at stille spørgsmål såsom: *”why these statistics and not others? Who gets counted? How do they get counted? How does their counting feed into the specific policy and its implied problem representation?”* (Bacchi, 2009, s. 11). I udspillet anvender regeringen adskillige statistikker til at understrege, at der er et “problem” med ikke-vestlige borgere i Danmark. I udspillet opstiller regeringen faktabokse og figurer, som indeholder oplysninger om ikke-vestlige borgere. I udspillets indledning beskrives det blandt andet:

“Men der er for mange, der ikke deltager aktivt. Der er opstået parallelsamfund blandt personer med ikke-vestlig baggrund. Alt for mange indvandrere og efterkommere er endt uden tilknytning til det omgivende samfund. Uden uddannelse. Uden job. Og uden at kunne et tilstrækkeligt dansk ” (Bilag 1, s. 1).

Regeringen uddyber *ikke*, hvor mange der ikke deltager aktivt. Det betyder, at modtageren ikke får viden om omfanget af dét, som regeringen repræsenterer som et problem i indledningen, nemlig hvor mange borgere med ikke-vestlig baggrund, der ikke har tilknytning til det omgivende samfund, og derfor, ifølge regeringen, ikke er integrerede. Efter udspillets indledning

fremgår ”Figur 1”, der viser antallet af indvandrere og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande fra 1980 til 2018. Heri fremgår det, at der i 1980’erne var omkring 50.000 personer med ikke-vestlig baggrund i Danmark, og at der i 2018 var en halv million, hvilket svarer til 8,5% af den samlede befolkning (Bilag 1, s. 4). Vi argumenterer for, at “figur 1” kan give et forvrænget billede af omfanget af “de mange som ikke deltager aktivt”, fordi “figur 1” viser det samlede antal borgere med ikke-vestlig baggrund og ikke kun de borgere, som ifølge regeringen udgør problemet.

I udspillet er der ligeledes opstillet statistik omhandlende “social kontrol”. Statistikken viser, at fem ud af ti kvinder med ikke-vestlig baggrund mener, at de har samme frihed som jævnaldrende mænd, mens ni ud af ti kvinder med dansk baggrund mener, at de har samme frihed som jævnaldrende mænd. Regeringen har ikke henvist til en reference, og det er derfor ikke muligt for modtageren at skabe et overblik over, hvem der har udarbejdet statistikken, eller hvordan statistikken er opgjort. I udspillet fremgår herudover en statistik om “isolation fra samfundet”:

“Omkring 15 pct af alle familier med ikke-vestlig baggrund har flere kendetegn, der tyder på, at de lever relativt isoleret fra det øvrige samfund. Den typiske familie bor i et alment boligområde, hvor mange af beboerne har en ikke-vestlig baggrund. Mindst én voksen i familien er langvarigt passiv i forhold til arbejdsmarkedet. Og har familien børn, er de i en daginstitution eller på en skole, hvor mange af børnene har en ikke-vestlig baggrund” (Bilag 1, s. 5).

I udspillet anvender regeringen således ovenstående statistik til at understrege, at borgere med en ikke-vestlig baggrund lever isoleret fra samfundet. Denne statistik har ingen reference, hvorfor modtageren ikke får informationer om, hvem der har udarbejdet statistikken, hvem der er opgjort i statistikken, og hvordan de resterende 85 % fordeler sig. Vi argumenterer for, at regeringen har valgt at fremhæve de 15 % for at understøtte deres påstand om, at borgere med en ikke-vestlig baggrund udgør et problem i Danmark.

I udspillet har regeringen opstillet en statistik over “overtrædelser af straffeloven”, hvor det fremgår, at: *”Godt hver tiende unge mandlige efterkommer med ikke-vestlig baggrund bliver årligt dømt for overtrædelser af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer”* (Bilag 1, s. 6). Denne statistik indeholder heller ikke en reference, hvorfor modtageren ikke har mulighed for at faktatjekke eller få et indblik i, hvordan statistikken er opgjort. Modtageren har

heller ikke mulighed for at sammenligne, hvor mange danske unge mænd, der årligt bliver dømt for overtrædelser af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer. Vi argumenterer for, at regeringen således er med til at konstruere et billede af, at nogle af de unge mænd med en ikke-vestlig baggrund er kriminelle.

Vi argumenterer for, at regeringens udspil gør det svært for modtageren at besvare Hackings to spørgsmål: “*Who gets counted?*” og “*How do they get counted?*” Ligeledes argumenterer vi for, at regeringens udspil præsenterer statistik, som er med til at underbygge, at borgere med en ikke-vestlig baggrund ikke er integrerede og dermed understøtter statistikken regeringens problemrepræsentation - at ikke-vestlige borgere udgør en integrationsproblematik. Regeringen knytter således “ikke integrerede borgere” sammen med “social kontrol”, “isolation fra samfundet” og “overtrædelser af straffeloven”. Vi argumenterer for, at regeringen med hjælp fra statistikkerne problematiserer ikke-vestlige borgere, og dermed anvender regeringen data og statistik til at legitimere dens virkelighedsopfattelse.

5.2.2 Anden del: Udviklingen i udlændinge- og integrationspolitikken

5.2.2.1 “Ny balance i integrations-og udlændingepolitikken”

Regeringsgrundlaget “Et Danmark, der står sammen” er udarbejdet i 2011 af SRSF-regeringen, som bestod af Socialdemokratiet, De Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. Regeringsgrundlaget indeholder et afsnit omkring regeringens integrations- og udlændingepolitik, som vi analyserer i dette afsnit.

I regeringsgrundlaget fremgår det, at:

“Regeringen vil skabe en ny balance i Danmarks integrations- og udlændingepolitik. En ny balance mellem rettigheder og pligter. En ny balance, hvor integration prioriteres over eksklusion. Hvor det, der virker, står over symbolpolitik og hvor der værnes om borgernes rettigheder” (Regeringen, 2011, s. 51).

I citatet anvender regeringen begrebet “balance”, som vi argumenterer for er et nøglebegreb i dens integrations- og udlændingepolitik. Regeringens anvendelse af begrebet “balance” indikerer, at regeringen har en antagelse om, at der er en skæv vægt mellem rettigheder og pligter samt integration og eksklusion, som regeringen ønsker at skabe ligevægt mellem. Regeringen

italesætter sig selv som en handlekraftig regering, der ønsker at føre en konstruktiv politik, som skaber resultater eller “løsninger” på “problemerne”. Regeringen opstiller således en dikotomi mellem “integration/eksklusion”, hvor de har fokus på “integration” frem for “eksklusion”. Når regeringen italesætter “integration” sætter den lighedstegn mellem integration og arbejde, uddannelse og danske sprogkundskaber (Regeringen, 2011, s. 53-54). Regeringen lægger samtidig vægt på, at alle skal føle sig velkomne uanset baggrund (Regeringen, 2011, s. 51). “Ordentlighed” og “respekt” er ligeledes to nøglebegreber, som regeringsgrundlaget anvender. Det indikerer, at regeringen har en antagelse om, at ordentlighed og gensidig respekt er med til at skabe en god forudsætning for integration. Ifølge regeringen skal der være respekt mellem alle uanset alder, etnicitet, køn eller tro (Regeringen, 2011, s. 5). I regeringsgrundlaget beskrives Danmarks rolle som: “*Danmark er et rigt land, og vi har en forpligtelse til at hjælpe mennesker i nød*” (Regeringen, 2011, s. 52). Dette citat afspejler en humanitær diskurs, hvor Danmarks internationale forpligtelser italesættes.

Regeringen fremhæver, at Danmark har brug for en *bred* integrationsreform, som skal skabe færre fattige, få flere i arbejde, gribe fat i dem, som lever på kanten af samfundet samt skabe motivation for integration og ikke støder borgere væk (Regeringen, 2011, s. 53). Dette understreger, at regeringen ikke har et ønske om at føre en stram integrations- og udlændingepolitik, men derimod en retfærdig og “mere human” integrations- og udlændingepolitik (Regeringen, 2011, s. 52). Vi argumenterer for, at regeringen i deres integrations- og udlændingepolitik italesætter en inklusionsstrategi. Denne strategi anerkender pluralisme i befolkningen, og at borgere har forskellige sproglige, etniske, religiøse og kulturelle identifikationer. Lovgivningen og offentlige institutioner, der arbejder med service- og myndighedsudøvelse, indrettes og udvikles derfor efter denne samfundsmæssige realitet. Denne strategi fokuserer på ligestilling, ligebehandling og anerkendelse (Skytte, 2016, s. 163-164). Vi argumenterer for, at regeringen har et ligebehandling- og anerkendelsesperspektiv, idet de fremhæver, at “*alle uanset baggrund føler sig velkomne...et Danmark, hvor mennesker med forskellige sociale og etniske baggrunde bor side om side*” (Regeringen, 2011, s. 51). Vi argumenterer for, at regeringen i 2011 i højere grad taler ud fra en humanitær diskurs frem for en national diskurs, idet regeringen ikke italesætter danske normer og værdier som en del af integrationen.

I regeringsgrundlaget italesættes integrationsproblemer blandt udlændinge som et mindre problem:

“Langt den største del af udlændinge i Danmark har ikke integrationsproblemer. De er integreret og lever en god tilværelse i Danmark. Deres drømme er ligesom flertallet af danskeres: Et godt sted at bo og en sund og rask familie. De bekymrer sig om velfærd, arbejde og skole. De er helt almindelige borgere i det danske samfund” (Regeringen, 2011, s. 51).

Citatet afspejler, at regeringen ikke skelner mellem “os/dem”, men derimod repræsenterer udlændinge på lige fod med andre borgere i det danske samfund. Vi argumenterer dog for, at regeringen i citatet forsøger at sætte grænser for, hvad der opfattes som “normalt”. Hvis udlændinge indordner sig efter regeringens opfattelse af “et normalt liv” udgør de ikke et problem. Såfremt udlændinge begynder at have andre drømme end velfærd, arbejde og skole, lever de ikke længere efter regeringens opfattelse af normalitet, og udgør dermed et problem for det danske samfund. Selvom regeringen således synes at have en inklusionsstrategi, er der alligevel sat grænser for, hvordan udlændinge forventes at leve sit liv i Danmark.

I regeringsgrundlaget fremgår det ligeledes, at: *“Der er også udlændinge i Danmark, der har det svært. De lever på kanten af samfundet: Uden job, uden den nødvendige uddannelse, og ofte lever de og deres børn i fattigdom”* (Regeringen, 2011, s. 51). Citatet indikerer, at der er udlændinge i Danmark, som ikke lever efter dét, regeringen har defineret som “normalt”, idet de ikke har et arbejde og en uddannelse. Vi argumenterer for, at når regeringen anvender kategorien “udlændinge der har det svært” ser regeringen disse udlændinge som borgere, der har brug for hjælp og ikke borgere som ikke vil det danske samfund. Det betyder, at selvom disse borgere ikke lever efter regeringens opstillede forventninger til et “normalt liv”, ønsker regeringen at hjælpe disse borgere frem for at ekskludere dem. Regeringen vil hjælpe ved at indføre en bred og ambitiøs integrationsform (Regeringen, 2011, s. 51). I regeringsgrundlaget problematiserer regeringen “et lille mindretal” af udlændinge i Danmark, som ifølge regeringen har en “samfundsnedbrydende adfærd” (Regeringen, 2011, s. 51). Regeringen opstiller en kategori “udlændinge med en samfundsnedbrydende adfærd”, som er udlændinge, der er medlemmer af kriminelle bander eller er en del af ekstremistiske og anti-demokratiske miljøer. Regeringen skelner således ikke mellem “dem der kan og vil” og “dem der ikke kan og vil”, men problematiserer derimod dem der aktivt har taget et valg om at indgå i et kriminelt miljø. Regeringen vil over for denne gruppe af udlændinge føre en konsekvent politik (Regeringen, 2011, s. 51).

Overordnet afspejler dette regeringsgrundlag en integrations- og udlændingepolitik, som har fokus på inklusion frem for eksklusion til trods for, at nogle udlændinge ikke leve efter regeringens opstillede forventninger til et “normalt liv”. Regeringen har et anerkendelses- og ligebehandlingsperspektiv, som den mener ligger til grund for en generel bred og effektiv integrations- og udlændingepolitik.

5.2.2.2. “Et Danmark for dem, der kan og vil – en ny og konsekvent udlændingepolitik”

Regeringsgrundlaget “Sammen for fremtiden” er udarbejdet i 2015 af V-regeringen, som bestod af Venstre. I dette afsnit analyserer vi regeringsgrundlagets afsnit “Ny udlændinge- og integrationspolitik”.

I dette regeringsgrundlag fremgår det, at et økonomisk incitament og oplevelsen af, at udlændinge ikke bidrager til og respekterer Danmark er baggrunden for en ny udlændinge- og integrationspolitik:

“De senere år er udgifterne til udlændingeområdet steget markant. Og antallet af asylansøgere er på bare få år steget kraftigt. Samtidig er der udlændinge, som kommer til Danmark, men ikke bidrager til det danske samfund og ikke respekterer grundlæggende danske værdier som demokrati, ytringsfrihed, religionsfrihed og ligestilling mellem kønnene” (Regeringen, 2015, s. 23).

I citatet problematiserer regeringen de udlændinge, som ikke bidrager til Danmark og ikke respekterer danske værdier. Værdierne “demokrati”, “ytringsfrihed”, “religionsfrihed” og “ligestilling mellem kønnene” er nøglebegreber, som er bærende for den udlændinge- og integrationspolitik, som regeringen ønsker at føre. Dette er nye nøglebegreber, som ikke fremgår i regeringsgrundlaget fra 2011. Citatet afspejler, at “integration” i dette regeringsgrundlag ikke kun omhandler sprogkundskaber, uddannelse og job, men også danske værdier og normer. Ligeledes fremgår det, at regeringen vil spare mindst en milliard kroner årligt på udlændingeområdet (Regeringen, 2015, s. 23). Denne besparelse indikerer, at regeringen ser dette område som en for stor udgift for Danmark.

Regeringen ønsker en ny, stram og konsekvent udlændinge- og integrationspolitik, der skal “sikre et åbent Danmark for dem, der kan og vil. Og lukke dørene for dem, som ikke vil” (Regeringen, 2015, s. 23). Regeringen opstiller her en dikotomi mellem “dem der kan og vil” og “dem som ikke vil”. “Dem der kan og vil” er dem, som regeringen ønsker i Danmark, mens

“dem som ikke vil” ikke lever op til regeringens præmisser om at gøre sig fortjent til at være i Danmark, og er derfor ikke ønsket af regeringen. Ifølge regeringen er “dem som ikke vil” udlændinge, som ikke bidrager til det danske samfund, og ikke respekterer dét, regeringen anser som danske værdier. Denne integrationsretorik afspejler, at forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser er “dem som ikke vil” det danske samfund. Dette politiske fokus differentierer sig fra regeringsgrundlaget i 2011, hvor fokuset var på at inkludere udlændinge i det danske samfund. I 2015 er fokuset på at ekskludere de udlændinge, “der ikke vil”. Yderligere vil regeringen gøre det mindre attraktivt at søge asyl i Danmark og indføre en række stramminger såsom lav integrationsydelse (Regeringen, 2015, s. 23). På baggrund heraf, argumenterer vi for, at regeringen i 2015 ikke har et anerkendelses- og ligebehandlingsperspektiv, men i stedet italesætter udlændinge som borgere, der skal tilpasse sig dansk kultur og levevis. Det betyder, at regeringens krav og forventninger er blevet strammere til udlændinge i Danmark, samt at retorikken omkring udlændinge er blevet hårdere fra regeringsgrundlaget i 2011 til regeringsgrundlaget i 2015. Regeringens rolle i relation til udlændinge i Danmark har ligeledes ændret sig. Det fremgår for eksempel ved at: “...muligheden for, at flygtninge kan opnå permanent ophold uden at kunne tale dansk og være i arbejde, skal afskaffes” (Regeringen, 2015, s. 23). I citatet fremgår det således, at hvis ikke en flytning kan tale dansk og er i arbejde, har vedkommende ikke fortjent at permanent ophold i Danmark. I regeringsgrundlaget fra 2011, var der fokus på at hjælpe mennesker i nød, mens der i 2015 er fokus på, at mennesker, skal gøre sig fortjent til at være i Danmark og modtage hjælp.

Overordnet italesætter dette regeringsgrundlag en assimilationsstrategi, hvor udlændinge skal tilpasse sig danske værdier og den danske kultur og samtidig gøre sig fortjent til at modtage hjælp i Danmark.

5.2.2.3 “En balanceret og realistisk udlændingepolitik”

Regeringsgrundlaget “For et friere, rigere og mere trygt Danmark” fra 2016 er udarbejdet af VLAK-regeringen bestående af Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti med Dansk Folkeparti som støtteparti. I dette afsnit analyserer vi regeringsgrundlagets afsnit “En balanceret og realistisk udlændingepolitik”. Dette regeringsgrundlag danner baggrund for udarbejdelsen af udspillet “Et Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030”. Vi bemærker, at regeringen ikke længere italesætter politikken som en “udlændinge- og integrationspolitik”, som de to tidligere regeringsgrundlag fra 2011 og 2015 gør. I stedet italesætter regeringen i 2016 det samme politiske område som “udlændingepolitik”.

Regeringsgrundlaget i 2016 udkom efter flygtningekrisen i 2015, hvorfor regeringen blandt andet har indført en “nødbremse” ved den danske grænse:

“Danmark skal ikke igen opleve en ukontrolleret strøm af flygtninge og migranter, som vi oplevede i efteråret 2015. Der vil blive indført en nødbremse, så vi kan afvise asylansøgere ved grænsen, hvis der opstår en krisesituation, som sætter de danske grænser under pres” (Regeringen, 2016a, s. 50)

Citatet refererer således til flygtningekrisen i 2015, hvor 1,2 millioner mennesker flygtede til Europa. Flygtningene kom blandt andet fra Syrien og fattige lande i Afrika. De søgte asyl i EU-lande, og endte med at gå i store grupper på motorvejene i Europa. Den store tilstrømning af flygtninge til Europa skabte panikagtig stemning, og medførte et øget fokus på at kontrollere EU’s ydre grænser (Folketingets EU-Oplysning, 2020, Flygtningekrisen i 2015). Vi argumenterer for, at flygtningekrisen i 2015 har haft indflydelse på regeringens udlændingepolitik.

I regeringsgrundlaget ønsker regeringen “en balance mellem realisme og idealisme” i udlændingepolitikken. I relation til dette fremgår det i regeringsgrundlaget, at:

“Vi danskere er et åbent folkefærd, der gerne hjælper dem, som har behov. Det er en tradition, vi skal være stolte af. Samtidig skal vi være realister. Verdens problemer med krige, konflikter og fattigdom løses ikke blot ved at byde alle udlændinge velkommen” (Regeringen, 2016a, s. 53).

I dette citat italesætter regeringen det danske folkefærd som hjælpsom, men at der er grænser for, hvor meget Danmark kan gøre. Vi argumenterer for, at regeringen i citatet forsøger at retfærdiggøre den stramme udlændingepolitik ved at italesætte, at “verdens problemer” ikke bliver løst ved at Danmark “byder alle velkommen”. Regeringsgrundlaget lægger således vægt på at føre en stram og konsekvent udlændingepolitik, samtidig med at “vi skal passe på Danmark” (Regeringen, 2016a, s. 53). Sætningen “vi skal passe på Danmark” afspejler, at regeringen finder tilstrømninger af flygtninge og migranter truende, fordi de kommer til Danmark med en anden kultur og andre normer, som ifølge regeringen skaber ubalance med ideen om én kultur og et velfærdssamfund. Ligeledes antager regeringen, at “ukontrolleret indvandring” er med til at skabe “værdimæssige konflikter” (Regeringen, 2016a, s. 53). Vi argumenterer for, at regeringens brug af “værdimæssige konflikter” indikerer, at regeringen har en statisk forståelse af dansk kultur og nationalisme. Ligeledes argumenterer vi for, at regeringen i 2016 har en interkulturel kulturforståelse, hvorfor de har en antagelse om, at danske værdier ikke kan forenes

med udenlandske værdier. Dette differentierer sig fra regeringsgrundlaget i 2011, hvor regeringen ikke italesatte disse borgere som en trussel, men derimod en gruppe borgere, som var i nød, havde brug for hjælp, og som Danmark var forpligtet til at hjælpe. Dette viser, at der er sket en udvikling på udlændingeområdet, hvor udlændingepolitikken gennem perioden 2011 til 2019 er blevet mere fokuseret på Danmark og nationalisme.

Regeringsgrundlaget fra 2016 opstiller samme dikotomi: “dem der kan og vil” og “dem der ikke vil”, som regeringsgrundlaget i 2015. Ligeledes opstiller regeringen en kategori “velkvalificerede udlændinge”, som ifølge regeringen er udlændinge, der både har lyst og evne til at gøre en positiv forskel (Regeringen, 2016a, s. 54). Regeringen ønsker, at: ”*Danmark skal være åbent for velkvalificerede udlændinge*” (Regeringen, 2016a, s. 54). Det betyder, at udlændinge, der ikke vurderes til at have lyst og evne til at gøre en positiv forskel, ikke betragtes som “velkvalificerede udlændinge”, og er derfor ikke velkomne i Danmark. I regeringsgrundlaget i 2016 er der en retorik om, at udlændinge skal gøre sig fortjent til at være i Danmark ved at bidrage til det danske samfund på for eksempel arbejdsmarkedet (Regeringen, 2016a, s. 54).

I regeringsgrundlaget fremgår det ligeledes, at udlændinge har lov til at praktisere egne skikke, så længe den danske lovgivning og de grundlæggende værdier i Danmark ikke strider imod. Vi argumenterer for, at det kan diskuteres, hvorvidt udlændinge har mulighed for at praktiserer egne skikke, da skiftende regeringer gennem de seneste år har foretaget flere stramninger på udlændingeområdet. Fra 2015 til 2019 var VLAK-regeringen og Dansk Folkeparti med til at gennemføre 146 stramninger på udlændingeområdet. Disse stramninger omhandler blandt andet tildækningsforbuddet jf. straffelovens § 134 c, stk. 1. og skærpet tilsyn med muslimske friskoler (Dansk Folkeparti, Udlændingestrømninger 2015-2019). Vi argumenterer ligeledes for, at DF, som støtteparti til regeringen, har haft en stor indflydelse på, hvordan udlændingepolitikken har udviklet sig i denne regeringsperiode.

Regeringen forventer, at udlændinge respekterer dansk kultur, det danske demokrati samt den danske samfundsmodel (Regeringen, 2016a, s. 53). Regeringen italesætter ikke, at Danmark skal respektere udlændinges kultur, normer og værdier. Der er således ikke tale om en gensidig respekt, men en envejs respekt fra udlændinge til det danske samfund. Dette differentierer sig særligt fra regeringsgrundlaget i 2011, hvor det fremgår, at Danmark skal respektere de udlændinge, som kommer til Danmark. Selve indholdet i regeringsgrundlaget afspejler et skift i diskurs på udlændingeområdet, da der primært er fokus på, hvordan udlændinge kan bidrage til det danske samfund, og hvordan Danmark skal “passe på” sine værdier.

Overordnet har regeringsgrundlaget fra 2016 til formål at føre en stram og konsekvent udlændingepolitik, hvorfor vi argumenterer for, at politikken trækker på de samme perspektiver som regeringsgrundlaget fra 2015.

5.2.2 Opsummering af delanalyse 2

Vores ovenstående delanalyse to viser, hvordan udspillet anvender statistik og data til at understøtte regeringens virkelighedsopfattelse, som vi argumenterer for er med til at skabe en stereotypisering af individer med en ikke-vestlig baggrund som blandt andet “kriminelle” og “isolerede fra samfundet”.

Vores analyse viser ligeledes, at der er sket en udvikling, fra en bred “integrations- og udlændingepolitik” i 2011 til en stram og konsekvent “udlændingepolitik” i 2016. Flygtningekrisen i 2015 og Dansk Folkeparti som støtteparti til VLAK-regeringen har haft en betydning for udviklingen i “udlændingepolitikken” fra 2015 til 2016. Hvis flygtningekrisen ikke havde fundet sted, og hvis Dansk Folkeparti ikke havde været støtteparti, kunne politikken muligvis have set anderledes ud, hvilket kunne have påvirket repræsentationen af genopdragelsesrejser. I alle tre regeringsgrundlag omtales “integration”, men regeringerne har forskellige holdninger til, hvad integration indebærer. I 2011 er “integration” lig med uddannelse, job, gode boligforhold og ingen fattigdom uanset baggrund. I 2015 og 2016 stiller regeringerne yderligere krav og forventninger til udlændinge, for eksempel at udlændinge skal indrette sig efter danske normer og værdier, hvorfor de i deres politik trækker på en national diskurs. Vi argumenterer for, at udviklingen i politikken har medført, at regeringen og politikere har sat udlændinges væremåde på den politiske dagsorden. Det øgede fokus på udlændinges adfærd og væremåde skyldes regeringens virkelighedsopfattelse af, at nogle udlændinge ikke vil Danmark, og at de udgør en udgift for Danmark. Ligeledes italesætter regeringen, at udlændinges væremåde udgør en trussel for Danmark og de danske værdier. Vores delanalyse et viser, at regeringen i 2018 problematiserer forældre, der sender deres børn på genopdragelsesrejser, da forældrene ifølge regeringen har en uønsket og uacceptabel adfærd. Ifølge regeringen er forældrenes adfærd et resultat af manglende integration i det danske samfund. Fokuset på genopdragelsesrejser og den efterfølgende kriminalisering af disse kan derfor være et resultat af politikernes øgede fokus på udlændinges væremåde samt nationalisme.

5.3 Delanalyse 3

I dette afsnit besvarer vi elementer fra Bacchis spørgsmål fem. Vi undersøger og analyserer, hvilke “diskursive effekter” og “subjektiverende effekter” problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser har. Vi udarbejder en integreret analyse, hvorfor vi inddrager de forskellige effekter løbende under forskellige tematikker.

5.3.1 Mediernes magt

Vores delanalyse et viser, at regeringen og politikerne har en bestemt virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser, som afspejles i problemrepræsentationerne. Både regeringen og politikerne repræsenterer genopdragelsesrejser som et resultat af manglende integration blandt forældre med ikke-vestlig baggrund. Herudover repræsenterer politikerne og regeringen unge og kvinder som “ofre” af genopdragelsesrejser og forældre med en ikke-vestlig baggrund som skurke (jf. afsnit 5.1.7 & 5.1.8). Et eksempel der afspejler regeringens og politikernes problematiseringer af genopdragelsesrejser er artiklen: ”Hun troede, at hun skulle besøge sin syge bedstemor, men blev i virkeligheden bortført af sin far”, der omhandler 17-årige Sarah Alsandi, som har været tilbageholdt af sin familie i Irak mod sin vilje (Thisgaard & Kornø, 2021). Når det i artiklen fremgår, at Sarah Alsandi blev tilbageholdt mod sin vilje, indikerer det, at der har været tale om tvang. Artiklen indeholder nøglebegreber såsom “bortført”, “vold”, “trusler” og “fanget”, hvilket er nogle af de nøglebegreber, som regeringen og politikerne anvender i deres problematiseringer af genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at artiklen fremstiller Sarahs far som skurken, mens Sarah fremstilles som et offer som lider under forfærdelige forhold (jf. afsnit 3.2.4 & 3.2.5). I artiklen fremgår det ligeledes, at Sarah ifølge sine forældre skulle genopdrages, fordi hun var “blevet for dansk”.

Peter Hervik argumenterer for, at medier og journalister er med til at reproducere og forstærke modsatrettede tendenser af befolkningen ved at præsentere danskerne og den danske kultur som positiv og “de andre” og “de andres” kultur som negativ. I sin forskning demonstrerer Hervik, hvorledes fjendebilleder og myter etableres gennem konstruktioner af dikotomier såsom os/dem, vestlig/ikke vestlig samt muslimske/ikke muslimske borgere. Endvidere foretager Hervik ikke blot en kritisk analyse af medierne men også af politikerne, som han tilskriver en vigtig rolle i opbygningen af fjendebilleder og myter. Medierne og politikerne har således en tæt tilknytning til hinanden og kan ikke stå alene (Hervik, 2002 s. 27). Som vores analyse tidligere viser (jf. afsnit 5.1.8), skaber politikerne netop fjendebilleder af forældre med en ikke-

vestlig baggrund, hvorfor vi argumenterer for, ligesom Hervik, at politikerne er med til at opbygge fjendebilleder. Yderligere argumenterer vi for, at medierne har magt til at reproducere politikernes og regeringens virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser. Der er således tale om en diskursiv effekt, hvor befolkningen i Danmark gennem medierne kan få samme virkelighedsopfattelse som regeringen og politikerne. Mediernes reproduktion gør det nemmere for regeringen og politikerne at føre den politik, de ønsker, fordi majoritetsbefolkningen får samme virkelighedsopfattelse. Regeringen og politikerne kan gennem medierne skabe *moralsk panik*, hvor de kan rette opmærksomheden mod konstruerede problemer og dermed legitimere yderligere styring og kontrol. Medierne kan således fremstille “problemer” som truende for de danske værdier. Ligeledes mørklægger moralsk panik, hvem der kontrollerer, og hvem der bliver kontrolleret (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 27). Vi argumenterer for, at regeringen og politikerne kontrollerer befolkningen gennem moralsk panik, ved at fremstille genopdragelsesrejser som et problem i Danmark, der truer de danske værdier og derfor kræver styring og kontrol.

Dagbladet Information udgav i 2020 bogen ”Genopdragelsen – En dokumentarisk beretning”, som er “*en dokumentarisk beretning om social kontrol og sammenstød mellem kulturer. Og det er en fortælling om en ung kvindes viljestyrke og hendes kamp om frihed*” (Geist, Andersen & Abrahamsen, 2020, Bagsidetekst). I bogen bliver begrebet “genopdragelsesrejse” knyttet til “social kontrol”, hvilket vi også har identificeret i vores empiriske materiale (jf. afsnit 5.1.7). Vi argumenterer for, at Information således er med til at konstruere en virkelighedsopfattelse af, at genopdragelsesrejser er et resultat af social kontrol. I forlængelse af denne bog har Information lavet podcasten ”Genopdragelsen – en podcast om social kontrol”. Podcasten har en ny gæst i hvert afsnit, som enten er politiker, ekspert eller meningsdanner. Debattør Tarek Ziad Hussein, Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter Halima El Abassi, Generalsekretær for Red Barnet Johanne Schmidt-Nielsen, SF integrationsordfører Halime Oguz, Venstres udlændingeordfører Mads Fuglede og Udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye (S) har alle deltaget som gæst i podcasten (Information, Genopdragelsen – En Podcast Om Social Kontrol). Podcasten afspejler en bestemt politisk problematisering om, at genopdragelsesrejser er et resultat af social kontrol. Ligeledes giver podcasten disse politikere, eksperter og meningsdannere mulighed for at dele deres budskab og på den måde præge befolkningens syn på genopdragelsesrejser.

5.3.2 Stereotypisering af familier med ikke-vestlig baggrund

Som det fremgår i vores delanalyse et, opstiller regeringen, politikerne og Ankestyrelsen forskellige kategoriseringer som for eksempel “ikke vestlig baggrund” og “ikke integrerede indvandrere og efterkommere”. Regeringens, politikernes og Ankestyrelsens kategoriseringer kan være med til at skabe stereotyper, altså socialt effektive fordomme omkring etniske grupper (Skytte, 2016, s. 15-16).

I Ankestyrelsens rapport fremhæver flere fagprofessionelle, at de er opmærksomme på ikke at blive præget af stereotyper:

“Flere interviewpersoner fremhæver, at det er vigtigt for dem, at deres praksis og overvejelser i forhold til længerevarende udlandsophold ikke bliver for præget af forudindtagede eller generaliserede opfattelser af familier med ikke-vestlig baggrund. Her befinder de sig ofte i et dilemma, fordi de skal behandle deres borgere ens – og samtidig erfaringsmæssigt skal have en skærpet opmærksomhed, når en familie med ikke-vestlig baggrund rejser ud af landet, i forhold til når en familie med dansk baggrund gør det” (Bilag 3, s. 22).

Citatet demonstrerer, at fagprofessionelle, som arbejder med sager vedrørende længerevarende udlandsophold, ofte har en skærpet opmærksomhed på familier med ikke-vestlig baggrund. Vi argumenterer for, at den skærpede opmærksomhed på kategorien “ikke-vestlig baggrund” kan få konsekvenser for, hvordan de fagprofessionelle arbejder med familier med ikke-vestlig baggrund. Kategorien “ikke-vestlig baggrund” kan være med til at fremmedgøre disse familier, og dermed skabe et “os/dem” perspektiv. I mødet mellem individer, der er fremmede for hinanden, fremtræder stereotyper tydeligst. I dette møde kan det hænde, at et individ kommer til at forholde sig til de forventninger, som vedkommende har til den kategori, som vedkommende forbinder den fremmede med. Et individ kan derfor ende med ikke at forholde sig til den konkrete person, som vedkommende møder. Individets møde med den fremmede, kan derfor bygge på en stereotyp (Skytte, 2016, s. 16). Vi argumenterer for, at når de fagprofessionelle arbejder ud fra en “skærpet opmærksomhed” på familier med ikke-vestlig baggrund, møder de disse familier med bestemte forventninger, altså at de potentielt er forældre, der kan finde på at sende deres børn på genopdragelsesrejser. Vi argumenterer for, at der er tale om en subjektiverende effekt, da regeringen, politikernes og Ankestyrelsens repræsentationer af genopdragelsesrejser

og længerevarende udlandsophold kan være med til at skabe stereotyper, som fagprofessionelle arbejder ud fra og møder disse borgere med.

5.3.3 Stigmatisering og afvigelse

Stereotypisering kan føre til stigmatisering. Ifølge Erving Goffman er stigmatisering, når et individ tildeles miskrediterende egenskaber. Han skelner mellem tre former for stigma: kropslige, karaktermæssige og tribale. Kropslige stigma omhandler fysiske misdannelser. Karaktermæssige stigma er knyttet til individets karaktertræk som for eksempel forræderiske og kompromisløse overbevisninger. De tribale stigma er knyttet til slægtsbetingede forhold såsom religion, nation og race. Når et individ bliver stigmatiseret, anses vedkommende som afvigende fra de forventninger majoriteten har til vedkommende, hvilket gør vedkommende uønsket (Goffman, 2014, s. 45-46). Vores delanalyse et viser, at regeringen, politikerne og Ankestyrelsen har et øget fokus på familier med en ikke-vestlig baggrund. Vi argumenterer for at regeringen, politikerne og Ankestyrelsen stigmatiserer disse familier ud fra deres etniske baggrund, race og kultur, hvorfor der er tale om tribale stigmata. Som det fremgår i afsnit 5.1.1, sendes børn og unge med dansk og vestlig baggrund ligeledes på længerevarende ophold, hvilket ikke problematiseres på samme måde, som længerevarende udlandsophold for ikke-vestlige børn. Familierne kan alene på grund af deres ikke-vestlig baggrund blive opfattet som kategorimedlemmer og ikke som unikke familier. Familierne bliver dermed set på som anderledes, hvilket kan have en betydning for, hvordan fagprofessionelle møder disse familier (Skytte, 2016, s. 17). Kategorier såsom “ikke vestlig baggrund” og “ikke integrerede indvandrere og efterkommere” er stereotyper og kan være stigmatiserende, idet kategorierne kan være med til at fastholde etniske minoriteter i afgrænsede og negative sociale kategorier. Stigmatiseringen kan herudover føre til en negativ selvopfattelse samt blive til en selvopfyldende profeti (Danneskiold-Samsøe et al., 2019, s. 26-27). Vi argumenterer for, at regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problemrepræsentation af genopdragelsesrejser og længerevarende udlandsophold skaber en subjektiverende effekt, idet repræsentationen kan have betydning for, hvordan borgere med ikke-vestlig baggrund opfatter sig selv.

Howard S. Becker ønskede at flytte fokus fra det traditionelle syn på afvigelse, hvor afvigelse blev set på, som noget der var forårsaget af for eksempel en ulykkelig barndom eller et uheldigt socialt miljø, til de processer, der definerer et individ som afviger (Järvinen & Mortensen, 2002, s. 19). Ifølge Becker er afvigelse således ikke lokaliseret i afvigerens sociale situation eller

sociale faktorer, der er ansporet til individets handling. Afvigelse er derfor ikke en egenskab ved en handling, som individet har begået. I stedet argumenterer Becker for, at afvigelse skabes af samfundet, ved at sociale grupper opstiller regler, som skaber afvigelse, hvis de overtrædes. Afvigelse er således en konsekvens af de sociale gruppes anvendelse af regler og sanktioner i relation til en "regelbryder" (Becker, 2005, s. 29-30). Yderligere argumenterer Becker for, at hvorvidt nogen bliver defineret som afvigende afhænger af, hvem der har definitionsmagten (Becker, 1963, s. 17). Vi argumenterer for, at regeringen og politikerne har defineret, hvad der skal anses som afvigende i Danmark, for eksempel parallelsamfund og ikke-vestlige borgere, som ifølge regeringen ikke er integrerede og velkvalificerede (jf. afsnit 5.1.6). På den baggrund argumenterer vi for, at regeringen og politikerne har definitionsmagten. Ydermere argumenterer Becker for: "...at det er erfaringen af at blive defineret og offentligt stemplet som afviger, som er det afgørende skridt i opbygningen af en identitet som afviger både hos personen selv og i hans eller hendes omgivelser" (Järvinen & Mortensen, 2002, s. 20). Afviger er ifølge Becker ikke noget et individ er, men noget et individ bliver stemplet som, og som kan påvirke individets selvbillede (Becker, 2005, s. 50). Det betyder, at regeringens og politikernes italesættelse af, at parallelsamfund og ikke-vestlige borgere er afvigende kan få betydning for, hvordan disse borgere opfatter sig selv og deres omgivelser.

5.3.4 Diskrimination af borgere med ikke-vestlig baggrund

Goffman argumenterer for, at stigmatisering medfører diskrimination, som begrænser de stigmatiserede subjekters udfoldelsesmuligheder (Goffman, 2014, s. 47). I afsnit 5.1.8 fremgår det, hvordan blandt andet Peter Kofod italesætter, at nogle forældre ikke hører til Danmark, da de ifølge ham har en indstilling til, at deres børn kan blive "for danske". Dette er et eksempel på, at Peter Kofod italesætter denne gruppe af forældre som uønsket i Danmark, og samtidig har han en virkelighedsopfattelse af, at disse forældre, grundet kulturelle forskelle, ikke har evne til at integrere sig i Danmark. Rodolfo Stavenhagen argumenterer for, at ofrene for diskrimination ikke alene er dem, der ser anderledes ud i forhold til den dominerende gruppe, men samtidig er dem der er kulturelt forskellige fra de indfødte. De ikke-indfødte "*forstyrrer den 'hyggelige' forestilling om et homogent samfund*". Således er det de kulturelle forskelle og at migrantsamfundene i Danmark ikke har evne til at blive en del af nationen, som problematiseres af staten ud fra den nationale ideologi (Skytte, 2016, s. 18). Vi argumenterer for, at regeringen, politikerne og Ankestyrelsen diskriminerer "borgere med ikke-vestlig baggrund" idet de ikke italesætter dem på lige fod med andre borgere i det danske samfund.

I Ankestyrelsens rapport fremgår det, at fagprofessionelle kan komme til at problematisere et ophold på baggrund af opholdets destination samt forældrenes oprindelsesland, og derfor ikke vurderer sagen ud fra opholdets karakter og formål. I rapporten udtaler en faglig konsulent:

“I langt de fleste tilfælde er det de unge selv, der fortæller, at de skal af sted. Og så sidder vi næsten altid og tænker: Nu skal I hjem til hjemlandet og det kan der måske være noget problematisk i. Men langt de fleste unge med etnisk minoritetsbaggrund har jo familie i Mellemøsten. Så det er ekstremt svært at italesætte vores bekymring uden at lyde diskriminerende” (Bilag 3, s. 22).

Citatet afspejler, at konsulenten har en opfattelse af, at når en rejse går til Mellemøsten kan der være tale om en genopdragelsesrejse. Vores delanalyse et viser ligeledes, at Karsten Hønge forbinder genopdragelsesrejser med lande fra Mellemøsten. Regeringens og politikernes virkelighedsopfattelser afspejler sig dermed i de fagprofessionelles forståelser og arbejde og har en betydning for, hvordan de fagprofessionelle vurderer, hvorvidt et udlandsophold er problematisk. Rejsedestinationen og forældrenes etniske tilhørsforhold bliver således kriterier for, hvornår et ophold vurderes som problematisk. I Ankestyrelsens rapport udtrykker en faglig leder: *“Vi går jo ikke til forældre, der sender deres børn på kostskole i Skotland – og det synes jeg etisk bliver problematisk. Hvad skal kriterierne være? Er det altid farligt, fordi de har baggrund i Mellemøsten?”* (Bilag, 3, s. 23). I citatet fremgår det således, at når børn og unge bliver sendt på kostskole i Skotland, anser fagprofessionelle ikke disse ophold som genopdragelsesrejser, fordi forældrene ikke har en baggrund i Mellemøsten. Dette eksempel afspejler et os/dem perspektiv, hvor “os” er lig med Vesten og “dem” er lig med Østen. Vi argumenterer for, at denne virkelighedsopfattelse af genopdragelsesrejser skaber en øget kontrol af befolkningsgruppen med ikke-vestlig baggrund. Diskriminationen kommer således til udtryk ved, at de fagprofessionelle netop forskelsbehandler borgere efter etnisk tilhørsforhold.

I Ankestyrelsens rapport understreger en skoleleder, at det er vigtigt at fokusere på den individuelle sag:

“Selvfølgelig er der nogen, der bliver sendt på genopdragelsesrejse. Det skal vi være opmærksomme på, hvis vi hører om det eller har mistanke om det. Men vi er nødt til at gå ind og se mere individuelt på, at det jo ikke nødvendigvis ensbetydende med, at man

skal ned og genopdrages, hvis familien vælger at tage til Marokko, Egypten eller et andet sted" (Bilag 3, s. 22-23).

Citatet indikerer, at fagprofessionelle netop kan være styret af stereotyper i deres arbejde, og på den måde være diskriminerende. Vi argumenterer for, at regeringen er diskriminerende, da den italesætter genopdragelsesrejser ud fra kategorien "ikke-vestlig baggrund". Regeringens kategorisering har en indflydelse på, hvordan borgere med en ikke-vestlig baggrund bliver omtalt og behandlet.

Overordnet argumenterer vi for, at regeringens, politikernes og Ankestyrelsens kategoriseringer og dikotomier producerer stereotyper, som er med til at stigmatisere og diskriminere borgere med ikke-vestlig baggrund. På baggrund af disse effekter, argumenterer vi for, at problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser bør tænkes anderledes. Problemrepræsentationerne bør ikke problematisere en bestemt befolkningsgruppe. Vi argumenterer for, at der er behov for en ny problemrepræsentation, der ikke repræsenterer genopdragelsesrejser på baggrund af etnicitet, kultur og race. Problemrepræsentationen bør i højere grad tage udgangspunkt i opholdets formål og karakter frem for antage, at det kun er forældre med en ikke-vestlig baggrund, der potentielt sender deres børn på en genopdragelsesrejse.

6. Diskussion

Udspillet, 1. behandling af L 22 og Ankestyrelsens rapporters problematiseringer og problemrepræsentation har medført en kriminalisering af genopdragelsesrejser. I dette afsnit diskuterer vi dokumenternes argumenter for en kriminalisering, og hvilke utilsigtede konsekvenser kriminaliseringen kan have. Herudover diskuterer vi aftalepartierne udtalelser om straf versus forebyggelse af genopdragelsesrejser.

6.1 Regeringen og politikerne skaber kriminalitet og kriminelle

Ud fra et konstruktivistisk perspektiv findes der ikke noget universelt kriterium for, hvad der skal være kriminelt, og hvad der skal være lovligt. Det er således samfundet, der har magten til at definere, hvad der er kriminelt og dermed ulovligt. *“Threats are culturally and politically constructed, a product of human imagination”* (Goode & Ben-Yehuda, 1994, s. 151). Loseke argumenterer for, at: *“any objective condition is not a social problem until it is named and given meaning...that is why it is possible to argue that a social problem does not exist until defined as such”* (Loseke, 2003, s. 14). Set fra et konstruktivistisk perspektiv er kriminaliseringen af genopdragelsesrejser et resultat af, at regeringen, politikerne og Ankestyrelsen gennem definitionskampe har bestemt, hvilke typer af menneskelig adfærd, der skal defineres som moralsk anstødelige og som en trussel for det danske samfund. Vi argumenterer for at dét at sende sit barn på en genopdragelsesrejse ikke var kriminelt før det kulturelt og politisk blev konstrueret sådan. Det betyder, at selve det at definere noget som kriminelt, skaber kriminalitet. Vi argumenterer således for, at kriminaliseringen af genopdragelsesrejser skaber kriminalitet og kriminelle, hvorfor forældre der sender deres børn på genopdragelsesrejser efter indtræden af straffelovens § 215 a anses som kriminelle individer.

6.2 Fra sanktioner til straf

Genopdragelsesrejser har været på den politiske dagsorden siden 2002, hvor VK-regeringen vedtog en lovgivning om, at forældre der modtager forsørgertillægget/-satsen til kontanthjælp eller starthjælp kun kan få udbetalt dette tillæg eller sats, hvis barnet har ophold i Danmark eller et EU/EØS-land. Det samme gælder individer, som modtager integrationsydelse. Uanset opholdets formål ophører forældrenes tillæg eller sats, hvis barnet opholder sig uden for Danmark eller et EU/EØS-land (Ankestyrelsen, 2005, s. 16). Ifølge Yeheskel Hasenfeld, Toorjo

Ghose og Kandyce Larson findes der en særlig sanktionslogik, som knytter sig til en adfærdsløgik, der består af to præmisser. Den første præmis omhandler, at truslen om en sanktion gør, at individet retter sig efter velfærdssystemets krav. Den anden præmis bygger på, at individet har kendskab til reglerne og samtidig tænker rationelt i forhold til de risici, som et lovbrud kan medføre (Høybye-Mortensen & Caswell, 2011, s. 30). Vi argumenterer for, at regeringen i 2002 anså forældrene som rationelt tænkende og gennem sanktioner forsøgte at ændre forældrenes adfærd for, dermed at forhindre genopdragelsesrejser. I denne periode (2002-2005) blev genopdragelsesrejser italesat som ophold i forældrenes oprindelsesland med det formål at opdrage børnene efter forældrenes oprindelige kultur (Ankestyrelsen, 2005, s. 9). Genopdragelsesrejser blev således ikke italesat som ophold, hvor der blandt andet forekommer vold og mishandling, hvilket vores analyse viser er tilfældet i 2018. Vi argumenterer således for, at der er sket et skift i "løsningerne" på "problemet", på baggrund af konstruktionen af genopdragelsesrejser, hvor "løsningen" førhen var sanktioner mens "løsningen" i dag er straf. Regeringens ønske med kriminaliseringen er at straffe forældre, som sender deres barn på en genopdragelsesrejse, der udsætter barnets sundhed og udvikling for alvorlig fare (Bilag 1, s. 29).

Straf kan forstås ud fra to retsfilosofiske tilgange: retributivisme og utilitarisme. Retributivismen har et bagudrettet perspektiv, hvor en forkert handling straffes ud fra et retfærdighedsprincip. Straffen skal være proportionel i forhold til offerets lidelse og handlingens grovhed. Ud fra retributivismen kræver straf ikke andre begrundelser, end at straffen er formålet i sig selv. Ifølge denne tilgang fortjener gerningspersonen at blive straffet, hvorfor motivet bag straffen er gengældelse. Utilitarismen er en retsfilosofisk tilgang der er baseret på nytteetik. Her har straffen en præventiv effekt, hvor den vil være etisk retfærdiggjort. Den præventive effekt kan opnås ved uskadeliggørelse af gerningspersonen, afskrækkelse af gerningspersonen/potentielle gerningspersoner eller ændring af gerningspersonens holdninger og handlemønstre. Utilitarismen har et fremadrettet perspektiv, hvor straf skal forhindre yderligere kriminalitet. Hvis der ikke er risiko for yderligere kriminalitet, vil straf ifølge utilitarismen være nytteløs. Straffen skal ud fra utilitarismen skabe mest mulig nytte for gerningspersonen og samfundet, hvorfor straffen skal være tilpas streng for at forhindre yderligere kriminalitet (Fuglsang, Okholm & Ribe, 2020 s. 10).

Yderligere findes der en anden retsfilosofisk tilgang, der ligesom utilitarismen er baseret på et fremadrettet perspektiv. Straffens formål er at styrke samfundets sammenhængskraft, hvorfor straffen anerkender og styrker samfundets fælles værdier og normer. Straffen er således en

reaktion på en overtrædelse af samfundets værdier og normer, hvor straffen har en demoraliserende effekt, idet straffen demonstrerer, at der i samfundet er enighed om de fælles værdier og normer, og at disse skal bevares. Straffen er således med til at styrke samfundets fællesskab og dermed styrkes sammenhængskraften (Fuglsang, Okholm & Ribe, 2020 s. 10). Vi argumenterer for, at regeringen har foreslået en kriminalisering ud fra denne retsfilosofiske tilgang, idet de italesætter at: *“Parallelsamfund er en stor belastning for sammenhængskraften i samfundet og for den enkelte”* (Bilag, 1, s. 5). Regeringen har således et fremadrettet perspektiv, hvor de ønsker at forhindre at forældre sender deres børn på genopdragelsesrejser, da disse forældre truer de danske normer og værdier.

Straf er ligeledes et fokuspunkt blandt flere politikere under 1. behandling af L 22, hvorunder Karsten Hønge udtaler:

“Man skal også straffe dem [forældrene], fordi straf indgår som en del af de værktøjer, vi [politikere] skal bruge over for forældre, der ikke har fattet deres opgave som forældre, nemlig opgaven med at vise omsorg for deres børn ved hverken at mishandle dem fysisk i Danmark eller sende dem på genopdragelse i udlandet” (Bilag 2, s. 15).

I citatet ønsker Karsten Hønge at straffe forældrene, fordi straf er et “værktøj” som politikerne har. Vi argumenterer for, at Karsten Hønge i citatet, argumenterer for straf ud fra retributivismen, idet han ikke anser det som retfærdigt og rimeligt, at børnene udsættes for mishandling og omsorgssvigt. Ligeledes begrundes retsordfører Jeppe Bruus (S) kriminaliseringen af genopdragelsesrejser med, at: *“det her [genopdragelsesrejser] er en alvorlig forbrydelse, som vi [politikerne] ser på med meget stor alvor”* (Jensen, Sircic & Jensen, 2020). Jeppe Bruus retter begrundelsen for straffen mod handlingen, som han ser som en forbrydelse, hvorfor han også har et retributivistisk perspektiv på straf.

Karina Lorentzen (SF) italesætter, at kriminaliseringen af genopdragelsesrejser har en “stor præventiv effekt”. I forlængelse heraf udtaler hun, at: *“Det er vigtigt, at vi får de første sager for domstolene, fordi det sender et klart og tydeligt tegn til forældrene om, at vi ikke accepterer det her [genopdragelsesrejser]”* (Jensen et al., 2020). Vi argumenterer for, at når Karina Lorentzens begrundelse for straf med “præventiv effekt” og “klart og tydeligt tegn” italesætter hun straf

ud fra den utilitaristiske tilgang, hvor kriminaliseringen af genopdragelsesrejser skal afskrække forældre fra at sende deres børn på genopdragelsesrejser.

Inger Støjberg (V) argumenterer ligeledes for en kriminalisering af genopdragelsesrejser ud fra en utilitaristisk tilgang: *“det handler om at få forældrene væk fra den her tankegang. De skal slet ikke begynde at spekulere på at sende deres unge på genopdragelsesrejser”* (Jensen et al., 2020). I citatet italesætter Inger Støjberg et fremadrettet perspektiv, hvor straffen ifølge hende vil medføre, at forældre ikke engang overvejer at sende deres børn på en genopdragelsesrejse. Ifølge Cesare Beccaria begår mennesket kriminalitet for at minimere deres smerte og maksimere deres nydelse. Et menneske afholder sig fra at begå kriminalitet, hvis det er afskrækket med truslen om straf. Straf har kun en afskrækkende effekt, hvis individet handler rationelt og opvejer fordele og risici ved den kriminelle handling (Beccaria, 2018, s. 26). Det betyder, at den utilitaristiske tilgang kun har en præventiv effekt, hvis forældrene handler rationelt, og opvejer fordele og risici ved at sende deres børn på genopdragelsesrejse. Hvis forældrene ikke handler rationelt, vil kriminaliseringen af genopdragelsesrejser ikke have en præventiv effekt.

Både Jeppe Bruus og Karina Lorentzen anerkender, at nogle børn som sendes på genopdragelsesrejser vil være loyale over for forældrene, og derfor ikke anmelde forældrene (Jensen et al., 2020). Kriminaliseringen af genopdragelsesrejser kan ifølge Jeppe Bruus og Karina Lorentzen afskrække børnene og ikke forældrene, hvorfor lovgivningen kan få utilsigtede konsekvenser.

6.3 Utilsigtede konsekvenser af kriminaliseringen

Jeppe Bruus og Karina Lorentzen er ikke de eneste, som italesætter en bekymring for lovgivningens utilsigtede konsekvenser. Anita Johnson, direktør i RED Center, mener ligeledes, at lovgivningen kan virke afskrækkende for unge i forhold til at søge hjælp. Anita oplever ikke, at de unge, som har været på en genopdragelsesrejse, har et ønske om at straffe deres forældre:

“De [børnene] er meget uenige i forældrenes dispositioner, men de savner dem også. At få straffet forældrene er slet ikke deres agenda. Det har de intet behov for...Jeg kan godt frygte, at der sidder nogle unge i udlandet og er bange for, at deres forældre skal blive fængslet, og at de derfor bare accepterer situationen” (Jensen et al., 2020).

Anita udtrykker derfor en bekymring for, at fængselsstraf til forældrene kan betyde, at de unge ikke søger hjælp hos for eksempel, RED Center. At børnene ikke ønsker at anmelde deres forældre stemmer overens med Gottfredsons og Gottfredsons teori om anmeldelsestilbøjeligheden. De argumenterer for, at et offer kan afholdes fra at anmelde en forbrydelse, hvis offeret har en relation til gerningspersonen (Gottfredson & Gottfredson, 1988, s. 24). Ud fra Gottfredsons og Gottfredsons teori kan børn og unge, som sendes på genopdragelsesrejser, undlade at anmelde deres forældre, fordi der er tale om en familierelation. Børnene risikerer, ved at anmelde deres forældre, at deres mor/far eller begge bliver udvist af Danmark, hvilket i sidste ende kan føre til en splittelse af deres familie.

24-årige Zeinab Mosawi, der har været sendt på en genopdragelsesrejse, deler ligeledes en bekymring for kriminaliseringen af genopdragelsesrejser. I forlængelse heraf uddyber Zeinab, at hun ikke tror, at hun havde bedt om hjælp, hvis lovgivningen var trådt i kraft, da hun blev sendt på genopdragelsesrejse, idet hjælpen kunne resultere i en dom til Zeinabs forældre. Denne beslutning holder hun fast i, selvom forældrene har udsat hende for massivt svigt. Zeinab udtaler i den forbindelse, at:

“Jeg tror, at der er rigtig mange unge, som tænker en ekstra gang over, om man [den unge] skal søge hjælp eller ej, når man ved, hvad konsekvenserne vil være for ens forældre...Jeg synes, at det er rigtig ærgerligt og rigtig synd, at vi [samfundet] skal nå helt derud til, at forældre skal straffes, og at man [forældrene] har risiko for at blive udvist”
(Jensen et al., 2020).

Citat indikerer, at Zeinab ikke mener, at straf løser genopdragelsesrejser, da straffen går ud over forældrene, hvilket børn og unge som sendes på genopdragelsesrejser ikke altid ønsker. Hun mener derfor, at politikerne har ramt ved siden af med en kriminalisering af genopdragelsesrejser (Jensen et al., 2020).

I Ankestyrelsens rapport italesætter flere interviewpersoner ligeledes utilsigtede konsekvenser ved at indføre lovgivning på dette område. Ankestyrelsens rapport udkom i februar 2018, hvor straffelovens paragraf 215 a ikke var trådt i kraft. Trods dette berører Ankestyrelsens rapport alligevel interviewpersonernes holdninger til nye juridiske handlemuligheder og lovgivninger på området. I Ankestyrelsens rapport påpeger en skolesocialrådgiver, at en lovgivning om at

forhindre længerevarende udlandsophold kan være problematisk. *“Det skyldes, at det kan få konsekvenser for familier, hvor der, som hun siger ‘egentlig ikke er et problem i, at de tager to måneder til hjemlandet, hvor børnene er i god trivsel og udvikler sig fagligt’”* (Bilag 3, s. 22). Skoleledere, sagsbehandlere og andre kommunale medarbejdere udtrykker, at de kan have svært ved at vurdere, hvorvidt et længerevarende udlandsophold giver grundlag til bekymring. De fagprofessionelle oplyser, at de mangler viden om opholdets årsag, formål, konsekvenser og varighed (Bilag 3, s. 3). Vi argumenterer for, at en lovgivning på området kan få de fagprofessionelle til at rette opmærksomhed på alle udlandsophold, hvorfor de kan komme til at problematiserer ophold, som ikke nødvendigvis er problematiske. I rapporten italesætter to interviewpersoner et forslag om muligheden for midlertidig inddragelse af barnets pas, hvis de fagprofessionelle har en mistanke om, at et barn skal sendes på et længerevarende udlandsophold, som kan have negative konsekvenser for barnet. I den forbindelse udtrykker flere interviewpersoner en bekymring for at skulle forhindre familier i at rejse, da fagprofessionelle kan risikere at “ramme de forkerte”. I relation hertil udtaler en faglig konsulent:

“Hvis de laver mere lovgivning vil jeg være meget bekymret, for den vil i en grad ramme skævt. Så jeg tænker, at det man kan gøre er at reflektere over mønstrene i det og oparbejde noget erfaring. For når vi [fagprofessionelle] ser dem bagud, så er der mange sager, hvor vi måske kunne have gjort noget mere” (Bilag 3, s. 83).

Den faglige konsulent italesætter således, at mere lovgivning på dette område ikke nødvendigvis har den ønskede effekt. I stedet mener den faglige konsulent, at der skal mere fokus på at oparbejde og dele erfaring (Bilag 3, s. 83). Muligheden for inddragelse af barnets pas jf. Pasloven § 2, stk. 1, nr. 5 blev dog vedtaget i samme forbindelse med kriminaliseringen af genopdragelsesrejser. I en artikel fremgår det, at politiet ikke har anvendt denne mulighed. Politispektør Claus Birkelyng argumenterer for, at årsagerne til dette skyldes, at politiet bliver involveret for sent i sagerne, samt at det er svært, at tilvejebringe et fyldestgørende mistankegrundlag om, at opholdet vil indeholde forhold, som sætter barnets sundhed og udvikling i alvorlig fare (Lauritzen, 2021). Vi argumenterer for, at dette er et godt eksempel på, hvilke udfordringer de fagprofessionelle står overfor i praksis, når regeringen og politikerne indfører mere lovgivning, uden en klar vejledning til, hvordan de fagprofessionelle skal forholde sig til loven i praksis.

6.4 Straf suppleret med tidlig forebyggelse

Ud fra ovenstående afsnit kan det diskuteres, hvorvidt en kriminalisering af genopdragelsesrejser er den rette “løsning”. I vores empiriske materiale argumenterer både politikere under 1. behandling af L 22 og interviewpersoner i Ankestyrelsens rapport for, at der bør være mere fokus på tidlig forebyggelse frem for straf. Under 1. behandling af L 22 udtrykker Rosa Lund, at:

“Her mener vi i Enhedslisten ikke, at straf er en del af løsningen; vi er i hvert fald skeptiske over for det, og vi mener, at man [politikere] skal sætte ind med nogle andre ting...Jeg mener, at vægten skal lægges på skole og socialforvaltning, så vi [samfundet] kan nå at opdage det her i tide. Jeg mener også, at der bør afsættes ressourcer hos politiet til det her, men om det er det at inddrage passet, der virker, er jeg ikke nødvendigvis sikker på” (Bilag 2, s. 11 + 15).

Rosa Lund mener således, at fokuset ikke skal være på straf, men på forebyggelse i form af mere inddragelse af fagprofessionelle, der arbejder med børnene. Josephine Fock (ALT) mener, ligesom Rosa Lund, at der skal være mere fokus på forebyggelse:

“Vi [Alternativet] mener, der skal forebyggelse til, vi mener, der skal arbejdes intensivt med det her i skoler og i kommuner og de steder, hvor man støder på problemstillingerne. Vi mener, at de unge mennesker skal støttes, og vi mener, at forældrene skal støttes, i forhold til at man [forældre] ikke sender børn på tvangsmæssig genopdragsrejse. Så det vil jeg forudsætte er noget af det, vi [politikerne] arbejder videre med” (Bilag, 2, s. 18).

I forlængelse af ovenstående citat italesætter Josephine, at straf ikke løser “nogen som helst problemer”, men at straf kan have en “præventiv effekt”, hvorfor Alternativet stemte for en kriminalisering af genopdragelsesrejser (Bilag, 2, s. 18). Josephine Fock argumenterer dog for, at straf ikke er en løsning i sig selv, hvorfor hun samtidig argumenterer for forebyggelse. I citatet udtrykker Josephine Fock, at der skal være mere fokus på de institutioner, hvor der er mulighed for at opdage om et barn skal sendes på en genopdragelsesrejse. Herudover italesætter hun et nyt perspektiv, hvor fokuset skal være rettet mod bedre hjælp og støtte til både de

unge og forældrene. Zeinab Mosawi mener ligeledes, at der skal være mere fokus på tidlig forebyggelse ved at:

“gribe ind over for forældrene langt tidligere. Hvis man i det kommunale system, i folkeskolen eller på fritidshjemmene sætter ind med støtte og rådgivning, når man opdager, at en ung risikerer at blive sendt til udlandet, vil det nemlig gøre langt større gavn end at straffe forældrene” (Jensen et al., 2020).

Zeinab italesætter, at der er behov for mere støtte og rådgivning, frem for at straffe.

I Ankestyrelsens rapport italesættes dialog som et værktøj, der giver den bedste mulighed for at forhindre, at børn sendes på genopdragelsesrejser. Flere interviewpersoner udtrykker, at en god dialog giver dem mulighed for at tale med forældrene på en åben og ærlig måde. Endvidere giver dialog interviewpersonerne mulighed for at forklare forældrene, hvorfor de handler, som de gør (Bilag, 3, s. 10). En faglig konsulent italesætter, at der er behov for, at lovgiver gøre det mere legitimt, at fagpersoner anerkender forældrenes ønske om at sende deres barn på genopdragelsesrejse. Ifølge den faglige konsulent er anerkendelse det bedste grundlag for at have en dialog med forældrene om opholdets potentielle konsekvenser for barnet. Den faglige konsulent italesætter, at et godt samarbejde med forældrene skaber de bedste muligheder for at lave aftaler i fællesskab (Bilag, 3, s. 82).

6.5 Opsummering af diskussion

Ud fra ovenstående diskussion kan vi konkludere, at der er forskellige holdninger til, hvad “løsningen” på genopdragelsesrejser kan være. Flere politikere argumenterer for, at straf er den rette løsning grundet begrundelser såsom samfundets sammenhængskraften, retsfølelsen, hensynet til offeret, handlingens grovhed og afskrækkelse af forældrene. Andre politikere, fagprofessionelle og Zeinab Mosawi argumenterer for, at der i stedet skal være fokus på tidlig forebyggelse i form af mere involvering af relevante institutioner samt støtte og hjælp til forældre og børn. Ifølge de fagprofessionelle er dialog og samarbejde det bedste værktøj til at forhindre genopdragelsesrejser.

På baggrund af vores delanalyse et som viser, at genopdragelsesrejser repræsenteres som en integrationsproblematik, betvivles det hvorvidt en kriminalisering af genopdragelsesrejser er

den rigtige "løsning", da der ikke er fokus på integration, men mere straf og afskrækkelse. Når genopdragelsesrejser repræsenteres som en integrationsproblematik, argumenterer vi for, at løsningen bør fokusere mere på inklusion og integration i samfundet.

7. Konklusion

Formålet med dette speciale har været at undersøge, hvordan begrebet "genopdragelsesrejser" problematiseres og repræsenteres af regeringen, politikerne og Ankestyrelsen. Ydermere har formålet været at afdække, hvilke effekter disse problematiseringer og repræsentationer kan producere. I specialet har vi anvendt Bacchis WPR-metode som metodisk og teoretisk ramme for specialet samt Losekes teori "Thinking about Social Problems". Analysen består af tre dele, som tilsammen udgør en besvarelse af problemformuleringen.

På baggrund af delanalyse et kan vi konkludere, at regeringen i udspillet "Et Danmark uden parallelsamfund - Ingen ghettoer i 2030" problematiserer en gruppe borgere med en ikke-vestlig baggrund, som ifølge regeringen ikke er integreret i samfundet, hvorfor de udgør en trussel for Danmark og det danske samfund. Ved en nærmere analyse af, hvordan regeringen italesætter "integration", kan vi konkludere, at regeringen sætter lighedstegn mellem "integration" og job, uddannelse, det danske sprog samt at borgere i Danmark skal leve efter danske normer og værdier. Regeringen trækker på en national diskurs, der har været med til at definere begrebet "genopdragelsesrejser". Regeringen problematiserer således borgere med en ikke-vestlig baggrund, som ikke lever efter det, som regeringen definerer som dansk væremåde. I udspillet repræsenteres "genopdragelsesrejser" således som en integrationsproblematik, som kun forekommer blandt borgere med en ikke-vestlig baggrund. Ankestyrelses rapport og 1. behandling af L 22 problematiserer ligeledes borgere med en ikke-vestlig baggrund. I 1. behandling af L 22 problematiserer politikerne forældrenes væremåde, hvorfor vi konkluderer, at politikerne trækker på de samme diskurser, som regeringen. I Ankestyrelsens rapport kategoriseres længerevarende udlandsophold i tre kategorier, men Ankestyrelsen har valgt ikke at definere opholdene som "genopdragelsesrejser", da interviewpersonerne i rapporten italesætter opholdene meget forskelligt. Nogle interviewpersoner finder ikke opholdene problematiske, andre italesætter opholdene som positive, hvor barnet lærer om forældrenes oprindelseskultur, mens andre ser opholdene som problematiske i forhold til barnets trivsel, sundhed eller skolegang. Rapporten nuancerer således længerevarende udlandsophold, men den undersøger kun længerevarende udlandsophold blandt ikke-vestlige borgere. Det vil sige, at regeringen, politikerne og

Ankestyrelsen problematiserer genopdragelsesrejser forskelligt, men alle tre aktører har en antagelse om, at genopdragelsesrejser kun forekommer blandt ikke-vestlige borgere. Herudover kan vi konkludere, at børn og unge, som sendes på genopdragelsesrejser, konstrueres som ofre, mens forældre med en ikke-vestlig baggrund konstrueres som skurke.

På baggrund af vores delanalyse to kan vi konkludere, at regeringen i udspillet anvender statistik til at understøtte, at ikke-vestlige borgere udgør et problem for Danmark. Statistikkerne i udspillet er med til at konstruere et billede af, at ikke-vestlige borgere oplever social kontrol, lever isoleret fra det danske samfund og er kriminelle. Regeringen anvender data og statistik til at legitimere en bestemt virkelighedsopfattelse af ”problemet”. Herudover kan vi konkludere, at der er sket en udvikling i udlændinge- og integrationspolitikken fra 2011-2019, hvilket har haft betydning for, hvordan regeringen og politikerne problematiserer og repræsenterer indvandrere og efterkommere og dermed genopdragelsesrejser. Alle tre regeringsgrundlag bygger på den samme diskurs om, at udlændinge skal “være som os”, men der er forskel på, hvordan regeringerne vil integrere disse borgere. Udlændinge- og integrationspolitikken er gået fra at være bred til stram. I 2011 havde regeringen et ligebehandlings- og anerkendelsesperspektiv, hvor der var fokus på integration frem for eksklusion. Udlændinge blev italesat som en gruppe borgere, der havde brug for hjælp, og regeringen så det som en pligt for Danmark, at hjælpe disse borgere. I 2015 ændrede dette perspektiv sig, og regeringen ønskede en stram udlændinge- og integrationspolitik. Regeringen satte krav og forventninger til udlændinge, samt havde en holdning til, at udlændinge skulle gøre sig fortjent til at modtage hjælp i Danmark. I 2016 blev den stramme udlændingepolitik videreført, og flygtningekrisen fik betydning for den førte politik. Regeringen problematiserede ”udlændinge der ikke vil” og ”ikke velkvalificerede udlændinge”. Det betød, at udlændinge, som ifølge regeringen, ikke kunne bidrage med en positiv indsats til Danmark, ikke blev betragtet som ”velkvalificerede udlændinge”, og derfor ikke var velkommen i Danmark. Flygtningekrisen i 2015 og DF som støtteparti til VLAK-regeringen har haft en betydning for problemrepræsentationen, hvorfor problemrepræsentationerne muligvis kunne have været anderledes, hvis ikke disse forhold havde fundet sted.

I specialets sidste delanalyse har vi undersøgt og analyseret, hvilke effekter problematiseringerne og problemrepræsentationerne af genopdragelsesrejser kan have. På baggrund heraf kan vi konkludere, at regeringens og politikernes problemrepræsentation har haft betydning for, hvordan medierne har fremstillet genopdragelsesrejser. Mediernes fremstillinger af genopdragelsesrejser påvirker ligeledes befolkningens opfattelse af, hvad en genopdragelsesrejse er.

Ved at medierne fremstiller genopdragelsesrejser som ophold, hvor børn og unge bliver fanget i et ikke-vestligt land af sine forældre, får befolkningen en opfattelse af, at genopdragelsesrejser kun forekommer blandt udlændinge, hvis oprindelsesland er ikke-vestlig. Regeringen og politikerne kan således gennem medierne kontrollere befolkningen, og overføre en bestemt virkelighedsopfattelse. På baggrund af vores delanalyse kan vi samtidig konkludere, at regeringens, politikernes og Ankestyrelsens kategoriseringer som for eksempel ”ikke-vestlig baggrund” og ”ikke integrerede indvandrere og efterkommere” kan være med til at skabe stereotyper, der kan føre til at fremmedgøre familier med en ikke-vestlig baggrund, og dermed skabe et ”os/dem” perspektiv. De fagprofessionelle som arbejder med børn og unge, kan på baggrund af denne opfattelse komme til at problematisere alle borgere med ikke-vestlig baggrund og dermed risikere ikke at vurdere den enkelte sag. Stereotyperne kan føre til en stigmatisering af borgere med en ikke-vestlig baggrund. Familier med en ikke-vestlig baggrund kan opleve at blive behandlet anderledes udelukkende på baggrund af deres etniske baggrund, race og kultur. Kategorierne kan være med til at fastholde etniske minoriteter i afgrænsede og negative sociale kategorier, hvilket ligeledes kan føre til en negativ selvopfattelse hos borgere med en ikke-vestlig baggrund. Det betyder, at borgere med en ikke-vestlig baggrund kan opfatte sig selv på den måde, som samfundet diskursivt omtaler dem på. Ligeledes kan vi konkludere, at regeringens, politikernes og Ankestyrelsens problemrepræsentation kan medføre diskrimination af borgere med en ikke-vestlig baggrund, som begrænser disse borgeres udfoldelsesmuligheder. På baggrund af vores analyse kan vi konkludere, at der er behov for en ny problemrepræsentation, der ikke omfatter race, kultur og etnicitet, men i stedet fokuserer på opholdets karakter og formål.

På baggrund af specialiets diskussionsafsnit, kan vi konkludere, at regeringen siden 2002 har haft genopdragelsesrejser på dagsorden, men at ”løsningen” af genopdragelsesrejser ikke er den samme. I 2011 forsøgte regeringen gennem sanktioner at forhindre genopdragelsesrejser, hvorimod regeringen i 2018 foreslog en kriminalisering som et forsøg på at forhindre genopdragelsesrejser. Regeringen havde et ønske om at straffe forældrene. Dog viser vores diskussionsafsnit, at politikerne og fagprofessionelle har blandede holdninger til, hvorvidt en kriminalisering kan forhindre genopdragelsesrejser. Nogle argumenterer for, at straf kan afskrække forældrene. Andre argumenterer for, at der er behov for tidlig forebyggelse, fordi straf kan have utilsigtede konsekvenser såsom at afskrække børn og unge fra at søge hjælp og anmelde foræl-

drene. På baggrund af diskussionen betvivler vi, hvorvidt en kriminalisering af genopdragelsesrejser kan løse “problemet”, når det bliver repræsenteret som en integrationsproblematik. Der bør i højere grad være fokus på inklusion frem for straf og afskrækkelse.

Litteraturliste

Agustin, R., L. (2012). Kvalitativ diskurs- og rammeanalyse: Om betydning og meningstilskrivelse i sociale og politiske problemer. I: Jacobsen, M., H., & Jensen, S., Q. (Red.), *Kvalitative udfordringer* (s. 79-102). København: Hans Reitzels Forlag.

Ankestyrelsen. (2005). *Ikke-vestlige børns længerevarende udlandsophold*.

Bacchi, C. L. (2009). *Analysing Policy: What's the problem represented to be?*. Pearson.

Becker, H., S. (1963). *Outsiders: Studies in the sociology of deviance*. The Free Press.

Becker, H., S. (2005). *Outsidere: Studier i afvigelsessociologi*. København: Hans Reitzels Forlag.

Bille, R. (2021). Artikel: *Hvad ved kommunerne om ikke-vestlige børn og unges udlandsophold?*. Lokaliseret d. 01.06.2021 på: <https://ast.dk/om-ankestyrelsen/artikler-om-styrelsen-generelt-fra-ankestyrelsens-faglig-nyhedsbrev-nyt-fra-ankestyrelsen/undersogelser/hvad-ved-kommunerne-om-ikke-vestlige-born-og-unges-udlandsophold>

Danneskiold-Samsøe, S., Mørck, Y., & Sørensen, B., W. (2019). *Æresrelateret social kontrol: Teori og praksis i socialt arbejde*. København: Akademisk Forlag.

Dansk Folkeparti. (u.d.) *Udlændingestrømninger 2015-2019*. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: <https://danskfolkeparti.dk/politik/stramninger-paa-udlaendingepolitikken/>

Dean, M. (2006). *Governmentality: Magt og styring i det moderne samfund*. Frederiksberg: Forlaget Sociologi.

Elmeskov, J. (2019). *Derfor inddeler vi verden i vestlige og ikke-vestlige lande*. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: <https://www.dst.dk/da/Statistik/rigsstat-klumme/2019/2019-07-11-derfor-inddeler-vi-verden-i-vestlige-og-ikke-vestlige-lande>

Engmann, T., S. (2019). *Fakta om indvandrere og efterkommere i Danmark*. Lokaliseret d. 01.06.2021 på: <https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2019/2019-02-18-fakta-om-indvandrere-og-efterkommere-i-danmark>

Esmark, A., & Laustsen, B., L. (2015): Strukturalisme og poststrukturalisme. I: Jacobsen, M., H., Lippert-Rasmussen., K., & Nedergaard., P. (Red.). *Videnskabsteori: i statskundskab, sociologi og forvaltning* (s. 287-323). (3. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Folketinget. (2018). Forslag til Lov om ændring af straffeloven, pasloven og politiloven: Initiativer mod parallelsamfund. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: https://www.folketingstidende.dk/samling/20181/lovforslag/L22/20181_L22_som_fremsat.pdf

Folketinget. (2020). *Flygtningekrisen i 2015*. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: <https://www.eu.dk/da/temaer/asyl-og-migration/asyl-og-flygtninge-i-eu/flygtningekrisen-2015>

Geist, A. (vært). (30.11.2020). Mattias Tesfaye: Vi skal støtte unge indvandreres frihedskamp (Nr. 2). [podcast] i *Genopdragelsen*. Dagbladet Information: <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/genopdragelsen-en-podcast-om-social-kontrol/id1542170639?i=1000500913021>

Geist, A., Andersen, L. S. & Abrahamsen S. (2020). *Genopdragelsen - En dokumentarisk beretning*. København: Informations Forlag.

Goffman, E. (2014). *Stigma: Om afvigerens sociale identitet*. (2. udg.). Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Goode, E., & Ben-Yehuda, N. (1994). Moral Panics: Culture, Politics, and Social Construction. *Annual Review of Sociology*, 20, s. 149-171.

Gottfredson, M., R., & Gottfredson, D., M. (1988). The victim's decision to report a crime. I: Fienberg, J., Hirschi, T., Sales, B., & Wexler, D. (Red.). *Decision Making in Criminal Justice:*

Toward the Rational Exercise of Descretion. (2. udg.). (s. 15-46). New York: Springer Science+Business Media, LLC.

Hansen, A., D. (2012): Diskurs- og Videnskabsteori. I: Juul, S., & Pedersen, K., B. (Red.), *Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori: En indføring* (s. 233-275). Hans Reitzels Forlag.

Hervik, P. (2002). *Mediernes muslimer: En antropologisk undersøgelse af mediernes dækning af religioner i Danmark*. Nævnet for Etnisk ligestilling.

Høybye-Mortensen, M., & Caswell, D. (2011). Så smækker vi kassen i! - Sanktion som redskab i kommunernes håndtering af kontanthjælpsmodtagere. *Tidsskrift for arbejdsliv*, 13(4), s. 21-38.

Information (u.d.). *Genopdragelsen – En Podcast Om Social Kontrol*. Lokaliseret d. 04.06.2021 på: <https://www.information.dk/podcast/genopdragelsen>

Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I., & Rasmussen, S. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis: Viden om mennesker og samfund*. Samfundslitteratur.

Institut for Menneskerettigheder (u.d.). *Flygtninge*. Lokaliseret d. 01.06.2021 på: <https://menneskeret.dk/viden/laeringsportalen/faq/flygtninge>

Jacobsen, M., H. (2008). “Gør det selv”-teori: om opdagelseskonteksten i kvalitativ samfundsforskning. I: Jacobsen, M., H., & Pringle, K. (Red.), *At forstå det social: sociologi og socialt arbejde*. (s. 265-291). København: Akademisk Forlag.

Jensen, F. O., Sircic, A. & Jensen, T, K. (2020). Fem sigtelser efter ny genopdragslov: Forældre risikerer fire års fængsel og udvisning. *Dr.dk*. Lokaliseret d. 05.06.2021 på: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/fem-sigtelser-efter-ny-genopdragslov-foraeldre-risikerer-fire-aars-faengsel-og>

Jensen, U., J. (2009). De udsatte og etikken. I: Brandt, P., Henriksen, B., L., Jensen, K., J., & Rasmussen, N., C. (Red.) *Udsat for forståelse – en antologi om socialt udsatte*. (s. 151-160). København: Rådet for Socialt Udsatte.

Järvinen, M. & Mortensen, N. (2002). Det magtfulde møde mellem system og klient - teoretiske perspektiver. I: Järvinen, M., Larsen, J. E., & Mortensen, N. (Red.) *Det magtfulde møde mellem system og klient*. Aarhus Universitetsforlag

Jørgensen, M., W. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse: som teori og metode*. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.

Kristiansen, S. (2015). Kvalitative analyseredskaber. I: Brinkmann, S. & Tangaard, L. (Red.) *Kvalitative metoder: En grundbog*. (s. 481-496). København. Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. (3. udg.) København: Hans Reitzels Forlag.

Lauritzen, D., B. (2021). Efter to år har politiet aldrig brugt mulighed for at tage passet fra børn efter mistanke om genopdragsrejser. *Altinget.dk*. Lokaliseret d. 05.06.2021 på: <https://www.alinget.dk/boern/artikel/205310->

Loseke, D., R. (2003). *Thinking about Social Problems*. (2. udg.) New York: Aldine De Gruyter.

NIRAS Konsulenterne. (2005). *Undersøgelse af længerevarende udlandsophold blandt børn med ikke-vestlig baggrund*. Lokaliseret d. 01.06.2021 på: <https://www.ft.dk/samling/20042/almdel/uui/bilag/21/155386.pdf>

Regeringen. (2011). *Et Danmark, der står sammen*. Lokaliseret d. 02.06.2021 på: https://www.db.dk/files/Regeringsgrundlag_okt_2011_0.pdf

Regeringen. (2015). *Sammen for fremtiden*. Lokaliseret d. 02.06.2021 på: https://www.regeringen.dk/media/1318/sammen_for_fremtiden_-_regeringsgrundlag.pdf

Regeringen. (2016a). *For et friere, rigere og mere trygt Danmark*. Lokaliseret d. 02.06.2021 på: https://www.regeringen.dk/media/2703/regeringsgrundlag2016_final_upload.pdf

Regeringen. (2016b). *Forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol - National Handlingsplan*.

Said, E., W. (1995). *Orientalism: Western conceptions of the orient*. Penguin Books.

Skytte, M. (2016). *Etniske minoritetsfamilier og socialt arbejde*. (4. udg.). Hans Reitzels Forlag.

Social- og Integrationsministeriet. (2012). *National strategi mod æresrelaterede konflikter*.

Social- og Ældreministeriet. (2021). *Børnene først - Et trygt hjem og flere rettigheder til udsatte børn*. København.

Socialstyrelsen (u.d.). *Hvad er social kontrol?* Lokaliseret d. 01.06.2021 på: <https://uim.dk/filer/integration/hvad-er-social-kontrol.pdf>

Spanger, M. (2021). The invisible figure of the migrant worker: When the Danish labour market meets the policy field of anti-trafficking (unpublished paper). *Dept. of Politics & Society, AAU*.

Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2015). Interviewet: Samtale som forskningsmetode. I: Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (Red.), *Kvalitative metoder: En grundbog*. (s. 29-53). (2. udg.) København: Hans Reitzels Forlag.

Thagaard, T. (2015). *Systematik og indlevelse: En indføring i kvalitativ metode*. København: Akademisk Forlag.

Thisgaard, J., K., & Kornø, K. (2021). *Hun troede, at hun skulle besøge sin syge bedstemor, men blev i virkeligheden bortført af sin far*. Lokaliseret d. 04.06.2021 på: <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2021-01-08-hun-troede-at-hun-skulle-besoege-sin-syge-bedstemor-men-blev-i-virkeligheden>

Udlændinge- og Integrationsministeriet. (2017). *Genopdragelsesrejser og andre ufrivillige udlandsophold*. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: <https://uim.dk/arbejdsomrader/aeresrelaterede->

[konflikter-og-negativ-social-kontrol/hvad-er-aeresrelaterede-konflikter-og-negativ-social-kontrol/genopdragelsesrejser](#)

Udlændinge- og Integrationsministeriet. (2018). *Inger Støjberg vil skride ind overfor genopdragelsesrejser*. Lokaliseret d. 03.06.2021 på: <https://uim.dk/nyheder/2018/2018-02/inger-stojberg-vil-skride-ind-overfor-genopdragelsesrejser>

Welsch, W. (1999). *Transculturality the Puzzling Form of Cultures Today*. London: Sage.

Bilag

Bilag 1: Regeringen. (2018). *Èt Danmark uden parallelsamfund: Ingen ghettoer i 2030*.

Bilag 2: Folketinget. *L 22 Forslag til lov om ændring af straffeloven, pasloven og lov om politiets virksomhed. - 1. behandling den 25-10-2018*.

Bilag 3: Ankestyrelsen. (2018). *Længerevarende udlandsophold blandt børn og unge med ikke-vestlig baggrund*.